

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΘΑΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.
Τὸ φύλλον τιμάται λεπτ. 10.
Μετὰ τοῦ Μυθιστορήματος 20.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι. Δρ. 40
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. . Φρ. χρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Βαυαροκρατία και Ἑλλάς, ἥτοι πῶς ἐπαίδα-
γώγηθη ἡ Ἑλλάς καὶ πῶς ἐπηρε-
νᾶ παίδευσίς, ὑπὸ Π. Ι. Καλλιποπούλου.
(Συνέχεια).
- Ἐθνικαὶ δοκιμασίαι παλαεαὶ καὶ νέαι, ὑπὸ Β.
Ψάλλα. (Τέλος).
- Νύκτερινόν, «Ἀπὸ τὰ τραγούδια», Γ. Μαρτινέλη.
- Διάδοχος περιπλανώμενος, ἱστορία τοῦ 12' αἰῶνος,
μετάφρ. Α. Κ. (Τέλος).
- Ἡ τιμὴ τοῦ καλλιτέχνη, μυθιστορία Ὀκταβίου
Φιρέ. (Διὰ τοῦς κατὰ φύλλον ἀγοράστὰς, ἐν Πά-
ρρηματι).
- Περὶ διδακτικῆς ποιεσίας, Ἐπιστολὴ ὑπὸ Διαβότου.
- Ἄσπρος καὶ ὄρνιθες, Ρωσικὴ φιλολογία. Μῦθος Κρι-
λώφ, ὑπὸ Π. Α. Ἀλιώτου.
- Εἰδήσει τῆς Ἑβδομάδος. Ἐργασίαι. — Ἐξωτερικά.
— Ἀρχαιολογία. — Φιλολογία. — Καλλιτεχνία.
- Ἐξαιρετικά Γράμματα.
Νέα Βιβλία.

ΒΑΥΑΡΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΣ*

Πῶς ἐπαυδαγώγηθη ἡ Ἑλλάς
καὶ πῶς ἐπηρενᾶ παιδαγώγηθη.

Η. Ι. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ὅταν ἐξήλαθαι ἐκ τῆς ἐπαναστάσεώς
μας, εἴμεθα λαὸς ἥρωικός, καὶ κύριος χαρα-
κτήρ τοῦ ἠρωισμοῦ εἶνε ἡ αὐταπάρησις.
Ἀνδρῶν ἠρώων Θεῶν γένος, εἶπεν ὁ Ἡσίο-
δος. Αἰτός, ἀπείριτος καὶ σκληραγωγῆ-
μος λαός, ἔχων ἦθη πατριαρχικά καὶ ἐκ τοῦ
πνεύματος τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς προόδου
ἐμπνεόμενος, ἠδύνατο εὐκόλως τότε νὰ παι-
δαγώγηθῇ, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων του
καὶ τῶν μέσων του, νὰ τραπῇ δὲ εἰς τὴν
ὁδὸν τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὀλικῶν αὐτοῦ
συμπερόντων ἐκείνων εἰς ἃ κατὰ προτίμη-
σιν, αὐτὴ ἡ φύσις τοῦ τόπου ἐκάλεε αὐτόν.
Ἄν οὕτως ἐγένετο, ἡ Ἑλλάς, καθὼ τῶπος
ἀναγεννηθείς, ἤθελε βαδίσῃ τὸν αὐτὸν δρό-
μον, ὃν ἐβόδιεν ἡ Ἀρκτὶα Ἀμερικὴ, καὶ
σήμερον ἤθελεν ἴσως πρωτεύῃ ἐν τῇ Ἀνα-
τολίῃ, οὐχὶ μόνον κατὰ τὰ γράμματα, ἀλλὰ
καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον, καὶ κατὰ τὰς κοι-
νωνικὰς βελτιώσεις καὶ κατὰ τὴν πολιτικὴν
ισχύν. Ἄλλ' ὡς προβαίνοντες εἰς τὴν διή-
γησίν μας θέλομεν ἀποδείξῃ, πρὸς πᾶν
ἄλλο στάδιον ἐτραπῇ ἡ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ
γόνιμος διάνοια παρὰ εἰς τὸ στάδιον τῆς
ὀλικῆς αὐτοῦ ἀναπτύξεως. Ἡ ἀντιβασιλεία,
ἀμα ἐλθοῦσα, εὖρεν ἀπαξάπαντας προθυ-
μοτάτους νὰ υποβληθῶσιν εἰς τὸ κράτος τῶν
κόμων, ὃν ἡ ἰσχυρὴ εἶχε χαλαρωθῇ ὡς ἐκ
τῶν πραγματούτων, ἀτινα ἦσαν φυσικὴ τις
συνέπειά τῆς προσωρινῆς πολιτικῆς ἡμῶν
καταστάσεως, ἐξαρτωμένης τότε ἐκ τῶν ἀ-
ποφάσεων τῆς Εὐρώπης, ἀμφιταλαντευθεί-
σης ἐπὶ μακρὸν περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἡγε-

* Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλ. 17

μόνος. Ὁ ἑλληνικὸς βίος πῶποτε καὶ ἐν αὐ-
τῇ ἀκόμῃ τῇ ἐπαναστάσει, δὲν ἐδειξε κλίσην
πρὸς τὴν ἀναρχίαν καὶ τὴν ἀκολασίαν, καὶ
οὐδεμίαν φιλόνομον κυβερνήσιν ἀπῆνθησε πο-
τε ἐκ μέρους αὐτοῦ ἀντίστασιν εἰς τὰς ἀγα-
θὰς διαθέσεις τῆς. Ἡ Ἑλλάς, καὶ ἐν μέσῃ
αὐτῆς τὸν ἐχθρὸν ἔχουσα καὶ καταπαλε-
μουσα αὐτὸν ἐδουλοῦτο διὰ νόμων καὶ σά-
φρονως ἐπολιτεύετο. Παράδειγμα μοναδικόν,
τοῦ ὁποίου τὴν σπουδαιότητα μόνος ἠδύ-
νατο νὰ ἐκτιμῆσῃ ὁ Βασίλειος, ὅστις εἶδε
καὶ ἐβρήκῃ τὰ δεινὰ τῆς πατριδος του,
κατὰ τὸν ὑπερ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνά της.
Καὶ αὐτὴ ἡ φημιζομένη ἀνταρσία τοῦ
1824, πάντα ἄλλον εἶχε χαρακτήρα ἢ τὸν
χαρακτήρα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, οὐδενὸς
δὲ κακοῦ, οὔτε ἰδιωτικοῦ, οὔτε δημοσίου,
πρόξενος ἐγένετο, ἐκ τῶν μεγάλων ἐκείνων
κακῶν, ἀτινα διεδραματίσθησαν ὑπὸ τῶν
ἐμφυλίων σπαραγμῶν εἰς ἄλλα ἔθνη, περι-
ελθόντα, ἐν παρομοίαις, ὡς ἐγγιστα, περι-
στάσειν, εἰς καταστροφὰς φοβερὰς, καὶ εἰς
ἀνατροπὰς ἀνυψώσασα τὸ κράτος τῆς ἀνο-
μίας καὶ τῆς αὐθαδείας τοῦ ἰσχυροτέρου ὑ-
περάνω πάσης τάξεως καὶ πάσης εὐλαβείας
πρὸς πάντα τὰ θεῖα καὶ πρὸς πάντα τὰ
ἀνθρώπινα. Ἡ ἀνταρσία ἐκείνη δὲν ἦτο
ἄλλο παρὰ διαμαρτύρησις ἀνδρῶν ἀντιπρο-
νοῦντων πρὸς τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς
τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν τῆς πα-
τριδος συμφερόντων. Τὰ δὲ τοῦ Κυβερνή-
του ὀλοκλήρως ὀρεῖλονται εἰς τὰς ξένας εἰσ-
ηγήσεις καὶ εἰς τὰς ξένας ἐνθαρρύνσεις καὶ
πανουργίας. Ἀφότου ὁ Κάρολος Ι' ἐπέσειν,
ὁ Κυβερνήτης προσηθῆθη τὸ μέλλον του
καὶ ἐκούσιον θῆμα προσεφέρθη εἰς τὰς ξε-
νικὰς ἀντιπαθείας καὶ εἰς τὰς ξενικὰς δια-
βολὰς, διότι ἄλλως δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ.
Ἀναβάντος τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου τὸν
θρόνον τῆς Γαλλίας, ἡ τυχὴ τοῦ Κυβερνή-
του ἦτον ἀποφασισμένη, οὐχὶ ἐντὸς τῆς
Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῆς. Οἱ ἐν Ὑδρα
βεβαίως δὲν εἶχον, οὐδὲ κατὰ νοῦν τὸ φο-
βερόν ἀνοσιούργημα, ὅπερ μετὰ μεγίστης
ἐκπλήξεως καὶ μετὰ ψυχικοῦ ἄλλους, αἰφνι-
δίως ἔμαθον. Ὁ Κυβερνήτης δὲν ἠδύνατο
ἄλλως νὰ παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι κυβερνή-
της τῆς Ἑλλάδος, παρὰ διὰ τῆς δολοφονί-
ας, διότι ὁ Ἑλλην κυβερνήτης ἐλογίσθη
Ρώσος κυβερνήτης παρὰ πάντων ἐν Εὐρώ-
πῃ, ἐφθονεῖτο δὲ καὶ ὑπεβλήπετο ὡς ἐπι-
κίνδυνος εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ συμφέροντα, ἀφοῦ
ἦτο πρόδηλον ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἡ με-
γὰλῃ αὐτοῦ διάνοια καὶ ἡ ἀκρὰ αὐτοῦ φι-
λοπατρία ἤθελεν κατορθώσῃ ν' ἀναδείξωσιν
τὴν Ἑλλάδα ἰσχυρὰν καὶ σεβαστὴν, κατὰ τὴν
ἐξῆραν καὶ κατὰ θάλασσαν, τὸ προηγουμένον
δὲ στάδιόν του ἐπέσχε παντοῦ τὴν ῥωσο-
φοβίαν! Ἄδικος ὑπόθεσις, ἱκανὴ ὁμως νὰ
κυριεύσῃ, ὡς καὶ ἐκυριεύσει, τὰς ψυχὰς ὄλων
τῶν πολιτικῶν καὶ ὄλων τῶν διπλωματῶν

τῆς Εὐρώπης, εἰς ἣν μάλιστα τότε εὐ-
ρίσκοντο καταστάσιν αἱ ἀλληλεθνεῖς ἢ μάλ-
λον αἱ μεταξὺ τῶν διαφόρων μυστικοσυμ-
βουλιῶν σχέσεις. Τοιαύτη ἐδημιουργήθη ἡ
θέσις τοῦ Κυβερνήτου ἐκ τῶν περιστάσεων,
ὡστε ὀλοκλήρως σχεδὸν ἡ ἐσπερία Εὐρώπῃ
εἰθεῖρε αὐτὸν κοινὸν ἐχθρὸν, ἔτοιμον, ἐν ἐν-
δεχομένη τινὶ ρήξει, νὰ ταῦτιση τὴν τυχὴν
τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν τυχὴν τῆς Ρωσίας,
νὰ παιδαγώγησῃ δὲ τὸν νέον ἡγεμόνα, ἐν-
δεδειγμένον ἐκτοτε ὄντα ἐπὶ τὸ ῥωσικώ-
τερον!

Αἱ παρεκβάσεις εἶναι συνήθως ὀχληραὶ,
καὶ μάλιστα ὅταν ἦναι μακραι· ἀλλ' ἡ πα-
ρέκβασις αὐτὴ μὰς ἐφάνη ἀναγκασιότατη ὀ-
πως καταστρέψῃ τὴν βαυαρικὴν πρόφασιν
ὅτι ἡ πολιτικὴ φαυλότης τοῦ ἔθνους καὶ ἰ-
δίως αἱ κατὰ τὸν ἀγῶνα πατριαρχικαὶ ἀλ-
ληλομαχίαι, διατηρηθεῖσαι μέχρι τῆς ἐλευ-
σεως τῆς βασιλείας, ἐγένοντο ἀφορμὴ τῆς
ἐκ προοιμίων ἀποτυχίας τῆς βαυαρικῆς δυ-
ναστείας καὶ τῆς παιδαγωγικῆς τοῦ ἔθνους
διοικήσεως. Τὸ ὑπόμνημα, περὶ οὗ ἐμνήσθη-
μεν ἀνωτέρω, ἦτον ἀπολογία τῆς δυνα-
στείας ἐκείνης πρὸς τὴν Εὐρώπην. Ἀντὶ ὀ-
μως ἀπολογίαις, ἐσυκοφάντησε καὶ ἐξύβρισε
τὸ ἔθνος, ἐνώπιον ὄλου τοῦ πεπολιτισμέ-
νου κόσμου. Ὀλέθριον μέτρον, οὐ τὴν δι-
δασκαλίαν ἀκολουθοῦσι καὶ οἱ σημερινοὶ κό-
λακες καὶ παράσιτοι. Ἀλλὰ καθόσον ἰδίως
ἀφορᾷ τὰ τοῦ Κυβερνήτου, μήπως καὶ αὐ-
τοὶ οἱ βαυαροὶ δὲν συνετέλεσαν διὰ τῆς κατὰ
τὴν Ἑλλάδα περιδείας τοῦ Θεοῦ; Ἀφ'
ἐτέρου δὲ εἰς ποῖον ἔθνος αἱ ξένας εἰσηγήσεις
καὶ αἱ ξένας μηχανορραφίαι δὲν κατῴρθωσαν
νὰ εἰσέλθωσι, καὶ ποσα ἔθνη δὲν ἐγένοντο
θῆμα αὐτῶν; Ἡ παγκόσμιος ἱστορία ἐστὼ
ἡμῖν μάρτυς. Ἀγγλοὶ καὶ Γάλλοι, τὰ δύο
ἐξέχοντα, ἐν τῷ σημερινῷ κόσμῳ, ἔθνη, ἄς
σιωπήσωσι περὶ τούτου. Ἡ ἱστορία των εἶνε
πλήρης ἀμνηστῶν παραπλησιῶν.

Ἡ διοίκησις τοῦ Κυβερνήτου ἦτο πα-
τρικὴ, ἀπλῆ, δικαία καὶ φιλόπονος· ἦτο τὸ
ἀπεικόνισμα λαοῦ ἀπλοικοῦ καὶ ἀφελούς,
ριφθέντος μετὰ καρτερίας εἰς τὴν ἐργασίαν,
ὅπως θεραπεύσῃ τὰς πολυειδεῖς ἀνάγκας του.
Ἡ Ἑλλάς ὅλη ἦτο τότε ἐρείπιον καὶ εἶχε
ἀνάγκην γενικῆς ἀνακαινίσεως, καθὼς καὶ
τῶρα ἀκόμη, εἶναι κατὰ μέγα μέρος, ἐρεί-
πιον, καὶ ἔχει ἀνάγκην δημιουργίας. Δι'
αὐτῆς καὶ μόνης τῆς διοικήσεως, τὸ ἔθνος
ἠδύνατο, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, νὰ παι-
δαγώγηθῃ καὶ ὀργανωθῇ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ
καὶ τῇ ἐργασίᾳ. Ὅπου ὁ νόμος εἶνε σεβᾶ-
στός καὶ ἰσχυρός, ὅπου οἱ κάλλιστοι τῶν πο-
λιτῶν θεωροῦσι τὰ δημοσία ἀξιώματα ὡς βᾶ-
ρη δυσχεστάκτα, καθὼς συνέβαινε ἐπὶ Κυ-
βερνήτου, ὅπου ἡ ἀπλότης εἶνε ἡ μεγαλη-
τέρα ἀρετὴ τῆς νομοθεσίας, καὶ οἱ διοικου-
μενοὶ δὲν ἀναγκάζονται, ὡς ἐκ τῶν δυσχε-
ρειῶν τῆς διοικήσεως, νὰ σοφίζονται καὶ νὰ

πονηρῶνται κατὰ τοῦ νόμου καὶ τῆς καλῆς πίστεως, ἐκεῖ ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ διαφθορὰ δὲν δύναται νὰ ἔχη στάδιον εὐρύ. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἐμίανθη ἐκ τῆς πολιτικῆς διαφθορᾶς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Κυβερνήτου. Ἡ ἀπλότης τῆς διοικήσεώς του ἤρμοζε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπλότητα τῶν ἡμετέρων ἡθῶν καὶ ἱκανοποιεῖ ὅλας τὰς ἀνάγκας μας.

Ἄν κύριον ἡμῶν θέμα εἶχον τὴν ἐποχὴν τοῦ Κυβερνήτου, ἠθέλομεν καταδείξαι λεπτομερέστερον τὰς μεγάλας ἀρετὰς τῆς ἀπολιτικῆς αὐτοῦ νομοθεσίας, καὶ τὰ μεγάλα εὐεργετήματα τῆς ὀλιγοχρονίου διοικήσεώς του. Ἠναγκάσθημεν δὲ νὰ κείνωμεν λόγον περὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης διὰ νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι, κατὰ τὸ 1833, τὸ ἔθνος ἦτον εἰσέτι ἀνεύστονον τοῦ δηλητηρίου τῆς πολιτικῆς διαφθορᾶς. Καὶ τῶντι ἀν ἦνε ἀληθές, ὅτι ἡ ὑπαρξὶς πολλῶν πολιτικῶν κομμάτων, ἀπέναντι τῶν ἐκ τῆς μεταξύ τῶν ἀντιδράσεως προκυπτῶν ἀγαθῶν, συνεπάγεται ἀναποδράστως καὶ βαθίως τὴν διαφθορὰν, ἡ βασιλικὴ δυναστεία, ὅταν ἦλθε, δὲν εὐρε παρὰ δύο μόνον κόμματα, ἐξ ὧν τὸ ἓν, τὸ ὑπὲρ τοῦ Κυβερνήτου φρονούν, περιωρίζετο τότε εἰς λατρίαν μόνον καὶ θαυμασμόν πρὸς τὴν σκὴν τοῦ θύματος, τὸ δὲ ἕτερον, τὸ τῶν συνταγματικῶν λεγόμενον, ἦτο τὸ κατὰ τοῦ Κυβερνήτου, ἦτο τὸ κόμμα, ὅπερ ἐκράτει εἰς χεῖράς του τὴν ἐξουσίαν. Κυρίως λοιπόν, ἐν τῇ πολιτικῇ σκηνῇ, δὲν εὐρεν ἡ βασιλεῖα παρὰ ἓν καὶ μόνον ἐνεργὸν κόμμα.

Τρεῖς ἀντιβασιλεῖς συνάδουσιν τὸν νεανίαν ἠγεμόνα, ὁ Ἀρμανπεργ, ἄξιος φεουδοπολιτικός, ὁ Μάουερ, τίμιος καὶ διακεκριμένος νομικός, ἀπειροκάκος ὅμως καὶ εὐπατάτος, ἀνίσχυρος δὲ καὶ ἀπειροπόλεμος πολιτικός, καὶ ὁ Ἐϊδεκ, πρῶτον φιλέλλη, στρατιωτικὸς μετριώτατος, χυδαῖος δὲ καὶ ἀυθαίρετος, ἐμβαθῆς συγχρόνως καὶ φιλέκδικος. Εἰς τοὺς τρεῖς τούτους ἀντιβασιλεῖς προσετέθη καὶ τέταρτος, ὡς μέλος ἀναπληρωματικόν, ὁ Ἀβελ, ἀνὴρ τραχύτατος καὶ ὑπὸ τυφλῆς ἐλαυνόμενος αὐστηρότητος· περὶ τῆς ἱκανότητος τούτου πολλὰ ἐλέγοντο τότε, ὡς καὶ πολλὰ ἐλέγησαν καὶ περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ Σούντα, ἱκανὰ δὲ ἀνηγγέλθησαν καὶ περὶ τοῦ ἐκτάκτως ἀπεσταλμένου ἀστυνόμου τῆς Δανίας Βιστρούπ!

Ἄλλ' ἐκ τῆς φημισθεῖς πολυμαθείας καὶ πολυπειρίας τοῦ Ἀβελ οὐδὲν ἔργον ἄξιον λόγου ἡ Ἑλλάς ἀπέκτησεν, ἐχρησίμευσε δὲ μόνον, διὰ τῆς ἀκρατήτου ὀργῆς του, πρὸς ἐπίτασιν τῶν παρακεκινδυνευμένων μέτρων τῆς ἐξουσίας καὶ πρὸς ἐξαγωγήσαν τῶν μεταξύ τῶν τριῶν πρωτίστων μελῶν τῆς ἀντιβασιλείας ἐρίων. Οἱ τέσσαρες οὗτοι βασιάρχες γίγαντες ἔφερον, ἐπὶ τῶν σιβαρῶν ὤμων των, εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν πρώτην αὐτῆς παιδαριώδη βασιλείαν, ἦλθον δὲ χρωματισμένοι ἐκ τῆς πατρίδος των, ὁ μὲν ὡς ἀγγλόφων, ὁ δὲ ὡς γαλλόφων καὶ ὁ τρίτος ὡς ρωσόφων. Ὁ Ἀβελ ἐλογίζετο ὡς γερμανόφων, ἦτο δὲ ὁ κατ' ἐξοχίαν φρονούν ὅτι ἡ Ἑλλάς, διὰ νὰ εὐδαιμονήσῃ, ἔπρεπε νὰ ἐκεγερμασθῇ, ἢ μάλλον νὰ ἐκβασιρευθῆ, διότι τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ δυναστεία ἤθελεν ἐδραιωθῆ, τούτέστιν ὅταν ἤθελε κα-

πορθωθῆ ν' ἀναπλασθῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς βασιλεύσει!

Ἀντιπαθεῖς πρὸς ἀλλήλους οἱ τέσσαρες ἀντιβασιλεῖς, ὡς ἐκ τῶν ἀντιθέτων ἐν Βαυαρίᾳ συμφερόντων αὐτῶν, συνεκομίσαντο μετὰ τῆς βασιλείας καὶ τὰς ἑαυτῶν προσωπικὰς ἀντιπαθείας καὶ ἀντιζηλίαις, καὶ δὲν ἤργησαν ἀεταί, ὑποθαλάσσιον καὶ ὑπὸ τῆς ἀσυνέτου πολιτικῆς τῆς βαυαρικῆς αὐλῆς, καὶ συνδαυλιζόμενοι ὑπὸ τῶν ξένων πρέσβων, νὰ διεγείρωσι σκάνδαλα φοβερά ἐν τῷ τόπῳ, κατὰδηλοὶ τάχιστα γινόμενοι. Ἐν διαστήματι ὀλιγίστου χρόνου, ἡ ἐκρηκτικὴ ἐπιπλήθη πλήρης, καὶ οἱ ἀντιβασιλεῖς εἶδον τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνόχοποιήσωσι τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τόπου εἰς τὰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς διενέξεις των καὶ εἰς τὰς κατ' ἀλλήλων συκοφαντίας των. Ὅταν προσεταιρισθῶσιν τινες ἐξ αὐτῶν, τοὺς μάλλον ἐπιτηδεύουσιν εἰς τὰς ραδιουργίας των, καὶ ἡ πάλῃ ἔλαβε τότε ἄλλας διαστάσεις, ἐξαιπλωθεῖσα καὶ μεταξὺ ἡμῶν. Ὁ Ἀρμανπεργ εἶχε τοὺς ὀπαδοὺς του, ὁ Μάουερ ἐπίσης, καὶ ὁ Ἐϊδεκ ὁσάυτως. Ἡ Ἑλλάς δὲν ἦτο πλέον Ἑλλάς, ἀλλὰ Βαυαρία ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καταθεατρῶσιμὴ εἰς ἐμφυλίους ἐρίδας καὶ ταπεινῶς νεύουσα πότε πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, πότε δὲ πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ πότε πρὸς τὴν Ρωσίαν. Οἱ ξένοι, ὧν τὸ κράτος ἦτο μέγιστον τότε ἐν Ἑλλάδι, ἄλλο δὲν ἠθέλον παρὰ νὰ ἔχωσι καταδιωρημένους πρὸς ἀλλήλους τοὺς ἀντιβασιλεῖς. Ἐπλοτιμῶθησαν λοιπόν τὶς νὰ ὑπερτερῶσιν τὸν ἄλλον κατὰ τὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς ἀντιβασιλείας, καὶ τοῦτο ἦτον εὐκόλον, ὡς εἰρηται, ὡς πρὸς τοὺς κυρίως ἀντιβασιλεῖς, ἐξ ὧν ὁ μὲν διεκρίνετο καὶ ἐκαυχᾶτο ὡς ἀγγλόφων, ὁ δὲ ὡς γαλλόφων καὶ ὁ ἕτερος ὡς ρωσόφων. Μόνος δὲ ὁ Ἀβελ ἔφρονει, ὡς ἔλεγε, καθὼς ἔφρονει ἡ μητρόπολις τῆς Ἑλλάδος, ἡ Βαυαρία!

Γ

Ὡς ἐκ τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου ἐπιπροσηρῆθη ὁ ἀναγνώστης, σκοπὸς ἡμῶν εἶνε νὰ περιγράψωμεν, κατὰ πρῶτον, ὅσον συντόμως τὰ στενά τῆς ἐφημερίδος ὅρια ἀπαυτοῦσι, τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τῆς κυβερνήσεως τῆς πρώτης δυναστείας, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ κατέλωμεν εἰς τὰ νομοθετικὰ ἔργα αὐτῆς, οὗτα δὲ θέλομεν γνωρίσῃ πῶς ἐπαυδαγωγῆθη ἡ Ἑλλάς ἐν ὅλῃ τριακονταετηρίᾳ, ὑπὸ τῶν πρώτων νομοθετῶν αὐτῆς. Εἶπομεν ὑπὸ ποίῳ οἱ βαυαροὶ ἰδεῶν κατὰ τοῦ ἔθνους ἐμπνεόμενοι, ἀνέλαβον τὴν κυβερνήσαν τοῦ τόπου, καὶ πῶς ἐφραμένως ἐφρόνουν νὰ τὸν κυβερνήσωσιν. Ὁ βασιλεὺς ἀπέβη τοῦ πλοίου, ἀφοῦ ὁ βαυαρικὸς στρατὸς κατέλαβε τὰ φρούρια τοῦ Ναυπλίου καὶ τοὺς στρατῶνας· ἡ δυσπιστία τῆς νέας βασιλείας διὰ μυρίων ἐπιδεικτικῶν τρόπων ἐξεδηλώθη. Τὸ σύστημα τῆς τρομοκρατίας καὶ τῆς καταπλήξεως ἤρχισεν ἀπὸ τῆς συστάσεως στρατοδικεῖων, ἀπὸ τῆς διαλύσεως τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ, ἀπὸ τῆς διὰ δημοπρασίας πωλῆσεως τῶν ἱερῶν σκευῶν καὶ ἀμφίων τῶν μοναστηρίων, καὶ ἀπὸ τῆς ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ συκοφαντίας κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ Πλαπούτα. Τὸ ἄσυλον τῆς

δικαιοσύνης ἐμίανθη ὑπὸ τῆς στρατιωτικῆς βίας καὶ οἱ δικασταί, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς λόγῃς, ἠναγκάσθησαν νὰ μεταβληθῶσιν εἰς δολοφόνους. Ἡ μεγίστη ἀρετὴ δὴν δικαστῶν καὶ ἡ ἀπαιτητικὴ ἐκπληξὶς τοῦ κοινοῦ ἔσσαν τὰς κεφαλὰς τῶν ἀθῶων.

Ὁκτὼ μῆνες δὲν εἶχον παρέλθῃ ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως τῆς βαυαρικῆς δυναστείας καὶ εἰς τὰς πόλεις ἤρχισεν νὰ ψάλλεται φρικώδης τις κἀτάρα κατ' αὐτῶν. Ἐπάλληλός τις, μεταβαίνων ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν, ἤκουσε τὸν ἀγωνιάτην ψάλλοντα τὴν κἀτάρα. Ἀμα ἀφίχθεις εἰς τὴν θέσιν, ὑπέβαλε τὸν ἀγωνιάτην εἰς ἀνάκρισιν, καὶ γράψας καθ' ὑπαγόρευσιν αὐτοῦ ὀλοκλήρον τὸ ἄσματιον, ἔπεμψεν αὐτὸ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον. Τὸ ὑπουργεῖον διετάξε διπλασιασθῆν ἀνάκρισιν, διὰ νὰ εὐρεθῇ ὁ στιουργήσας, ἀλλ' οὗτος μὲν δὲν εὐρέθη, ἔκτοτε δὲ παντοῦ τοῦ κράτους ἤκουετο ψάλλοντο τὸ ἄσματιον:

Ἐπειδὴ καὶ τώρα ἔχομεν καιρὸν, ἃς καταρασθῶμεν κατὰ βαυαροῦν. κ.τ.λ. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἐν τοσούτῳ οἱ ἀντιβασιλεῖς κατεσπαράσσοντο μεταξύ των, ἀντεγκαλούμενοι πρὸς ἀλλήλους ἐνώπιον τοῦ Τόπου καὶ ἐνώπιον τῆς βαυαρικῆς Αὐλῆς, καὶ ἐπιρρίπτουσιν ὁ εἰς κατὰ τοῦ ἄλλου τὴν ἀφρονα διοικήσεων. Ἐκαστος τῶν ἀντιβασιλέων ἐφρόντιζε ν' αὐξήσῃ τὸ στρατόπεδον τῶν ὀπαδῶν του, καὶ ἔκτοτε ἤρχισεν ἡ πολιτικὴ διαφθορὰ. Ὑπὸ τὴν προστασίαν ἐκάστου τῶν ἀντιβασιλέων, ἔχοντος ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν πρῶτον μῖα τῶν τριῶν συμμάχων Δυνάμεων, συνεκροτήθησαν τὰ τρία κόμματα, τὸ ἀγγλικόν, τὸ γαλλικόν καὶ τὸ ρωσικόν, καὶ πᾶς πολιτευόμενος τότε, λόγῳ τῶν σχέσεών του, διεκρίνετο διὰ τοῦ ὀνόματος: ἀγγλιστῆς, ρωσιστῆς ἢ γαλλιστῆς.

Ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1844 ἐπτά στάσεις, μία ληστανταρία καὶ μία ἐπαναστάσις, ἡ τοῦ 1843, ἔλαβον χώραν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1844 μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1862, ἕτεροι ἐπτά στάσεις, μία ἀπόπειρα δολοφονίας καὶ τρεῖς ἐπαναστάσεις, ἡ τῆς Βύβοιας, ἡ τοῦ Ναυπλίου καὶ ἡ γενικὴ καθ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν, ἡ καταλύσασα τὴν δυναστείαν τοῦ Βιτελσβαχίδου.

Ἡ Ἑλλάς καθ' ὅλον τὸν τριακονταετηρίαν τῆς δυναστείας ἐκείνης, ὡμοίως τὸν βαρέως νοσοῦντα, ὅστις δὲν εὐρίσκει ἀνεσίαν εἰς οὐδὲν μέρος τῆς κλίνης, καὶ ἀδιακόπως περιστρέφει τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου του.

Αἱ μεγάλα ἐσωτερικὰ ἀνωμαλίας καὶ περιπέτειαι τῶν πρώτων ἐτῶν ἐπροκάλεσαν τὴν ὑπὸ τῆς βαυαρικῆς Αὐλῆς ἀνάκλησιν δύο τῶν μελῶν τῆς ἀντιβασιλείας, τοῦ Μάουερ καὶ τοῦ Ἐϊδεκ. Διωρίσθη δὲ τότε ὁ Κόβελ, ἀνὴρ μικρόνους καὶ ἀδηφάγος, καὶ οὕτως ἡ ἀντιβασιλεία συνεκροτήθη ἐκ τοῦ Ἀρμανπεργ, τοῦ Ἀβελ καὶ τοῦ Κόβελ. Ὁ Ἀρμανπεργ ἐξῆλθε νικητῆς ἐκ τῆς κατὰ τῶν δύο ἐκείνων συναδέλφων του πάλῃς καὶ τὸ κόμμα του ὕψωσε τὴν κεφαλὴν ὑπεράνω τῶν ἄλλων δύο κομμάτων. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἱατροὶ τοῦ Βασιλέως δὲν ἠούχαζον, καὶ, συνεννοηθέντες μετὰ δύο ἄλλων βαυαρῶν, τοῦ μὲν μυστικοσυμβούλου τῶν ἀνα-

ΕΘΝΙΚΑ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΚΑΙ ΝΕΑΙ

(Ἱστορικὴ σύγκρισις)

Μετὰ πέρασον δ' ἐνός ἔτους ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ πολέμου προβαίνει τῇ 2 Ἰουλίου 1648 ὁ τουρκικὸς ἀρχιστράτηγος βεζῆρης Δελλῆ Χουσίην παρὰς ἀνατολικῶς ἐπὶ τὸν νομόν Ρεθύμνης ἀποβιβάσας δ' εἰς Κάλαι μιν Ἀποκορώνου στρατὸν καὶ στρατοπαίδευσας ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ ἐνετικῆς στόλου, ὁ ὁποῖος προσβλήθει ἀπὸ τῆς γῆς καὶ θαλάσσης ἐν Σούδα διεσκέδασθη, ποιεῖται ἀδιαλείπτους ἐκείθεν ἐκδρομὰς, μὴ κατισχύοντων τῶν Ἑνετῶν καὶ Ἑλλήνων νὰ ἀναχαιτίσωσι τὸν ὀρητικὸν χεῖμαρρον, κατὰ τε τῆς πόλεως Ρεθύμνης καὶ τῶν κωμῶν καὶ χωριῶν τῶν ἐπαρχιῶν.

Στιὰν βάναι στὰ ληφόρτα, τὰ μοναστήρια σποῦσαν καὶ τὰ μετόχια τῶν φτωχῶν ἐκαίαν καὶ χαλοῦσαν. Πηγαίνοντας χουγιζοῦσι καὶ τὰ χωριά ἐφείγαν. Κ' ἀφίνας τὰ σπήτια των κ' οἱ Τούρκοι τὰ κουργεῖαν. Τὰ δένδρα ἐφριόνουσι, τὸν κόσμον ἀφανίσαν, τὴν γῆν ἐμεταθέσαν, ὅπου κ' ἂν ἐπατήσαν. Ἐπαίροντα τὰ ζευγάρια των κ' ἄλλα τὰ πρόβατα των. Κ' δεῖτε φτωχὰ κ' ἂν εἶχον καὶ τὰ ποταμιά των. Κ' ἐπάγαν οἱ Χριστιανοὶ στὰ σπήλια νὰ χυθῶσι, γινὰ γροικῶσαν ταῖς φωναῖς μὴ πὰ καὶ σπλαγθῶσι. Κ' οἱ Τούρκοι πᾶν κ' εὐρίσκουσι τους, δαρότον χωσιμένοι, καὶ λόγαρε πόσο κακὸ τὸ πᾶσαν οἱ καίμενοι. Πού πᾶσαν ταῖς γυναῖκας των ἐσεῖ καὶ τῆ φιλοῦσαν. Καὶ τὰ ἀνδρας ὅπου βρισκασιν ἐδένουσι κ' ἐγδοῦσαν.

Μετ' ἀλλεπαλλήλους δ' ἐφόδους τῶν Τούρκων κατὰ τῆς πόλεως Ρεθύμνης καὶ ἐξορμήσεις τῶν Ἑνετῶν ἐξ αὐτῆς, μετ' ἀναστάσεων ἀνήκουστων τῶν περιγύρων τῆς πόλεως καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ἀφοῦ ἐπιβίβασθῆντα τὰ γυναικόπαιδα τῆς πόλεως ἀπεστάλησαν εἰς Φρασκίαν Μυλοποτάμου καὶ εἰς Ἡράκλειον, παρατίθενται ἐπὶ χρόνον τινὰ ἐπὶ πάλῃ ἀπεγνωσμένη καὶ ἐξολοθρευτικὸς πόλεμος. Πάντα ταῦτα διαζωγραφεῖ ὁ ποιητὴς διὰ χρωστήρος ποιικιλώτατος καὶ ἀμύμητος ἐπὶ τραγικότητι καὶ εὐστροφίᾳ. Κατισχυσάντων δὲ τῶν πολεμιῶν νὰ καταλάβωσι τὴν συνοικίαν τῆς Ἀμμου καὶ νὰ προσβῶσι μέχρι τῆς ἀκροπόλεως (Φορτέτζας), ἡ φρουρὰ μετὰ πολλῶν πολεμιῶν ἀποσύρονται ἀπαντες εἰς αὐτὴν, οἱ δὲ Τούρκοι διάπράττουσιν ἀνεκδιηγήτους ὀμότητας, λεηλασίας καὶ θηώσεις ἀνὰ τὴν πόλιν. Οἱ ἐν τῇ Φορτέτζᾳ ἀνθίστανται μὲν ἥρωικῶς, καίτοι ἀποδεκατίζονται ὑπὸ τε τοῦ πολέμου καὶ τῶν νόσων, κατακεραυνωθολοῦντες τὰ ἐγειρόμενα πρὸς περισφιγῆν αὐτῶν ὄχυράματα τῶν πολεμιῶν καὶ ματαιοῦντες πᾶση δυνάμει τὰς κατάσκευαζόμενας ὑπ' αὐτῶν ὑπονομοῦς, ἀλλὰ τέλος ἀποκαμόντες ὑπέκουσι καὶ τῇ 4 Νοεμβρίου παραδίδουσι μετὰ συνθήκην τὴν πόλιν, ὁ δὲ ὑπολοιπῆς λαὸς καταφυλῶν τὸ ἱερὸν καὶ αἰματοφύρον τῆς πατρίδος ἔδαφος ἐν γοεραῖς φωναῖς καὶ σπαραξικαρδίῳ συγκινήσει ἀπέρχεται πρὸς τὰ ἀνατολικώτερα τῆς νήσου καὶ ἐξω αὐτῆς. Σημειωτέον δ' ὅτι ὀλίγα πόλεις κατὰ τὴν Ἀνατολὴν ἤνθον ἐν τῷ τότε ἀπὸ χρόνου μακροῦ καὶ ἡμαζὸν ἐπὶ παιδείᾳ, ἐμπορία

καὶ πλοῦτος, ὅσον ἡ πόλις τῆς Ρεθύμνης. Ὁ χεῖμαρρος τότε ἐκείθεν πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατακλύσει ἅπασαν τὴν λοιπὴν νῆσον. Κατευθυνόμενος κυρίως πρὸς τὸν Χάνδακα καὶ διευθετῶν τὰ πρὸς τὸν μέγαν περὶ αὐτὸν ἀγῶνα καὶ τὴν πολιορκίαν αὐτοῦ, χύνεται πρὸς πᾶσας τὰς διευθύνσεις τῶν τριῶν ἄλλων πέμπτων τῆς νήσου, πρὸς Μεσσαρῖαν, Μιραμπέλον, Ἱεράπετραν καὶ Σιτία, ὅπως τὰ πάντα ἀνατρέψῃ καὶ πᾶσαν μετὰ τοῦ Χάνδακος συγκοινωνίαν καὶ ἐπιστίσιαν διακόψῃ. Συμβαίνουνσι τότε πράγματα, τὰ ὁποῖα ἄγουσιν εἰς πειρασμὸν πολλοῦ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τυγχάνουσι τὰ χεῖριστα τῶν πλασματικῶν τῆς φύσεως, τὰ θηριωδέστερα τῶν θηρίων, οἱ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ὄντες τοῦ σατανᾶ καὶ οὐχὶ τοῦ πλάστου Θεοῦ. Οἱ δυνάμενοι τότε νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὰ ὄχυραμένα πῆρξ χωρία τῶν Ἑνετῶν ἢ εἰς σπήλαια καὶ δυσπροσίτους βράχους φεύγουσι προτροπᾶν καὶ ἐν ἀπεριγράπτῳ πανικῷ φόβῳ, οὐδενὸς τυγχάνοντος ἐλέου καὶ οἴκτου, οἱ στρατιῶται δὲ τῆς δημοκρατίας καὶ οἱ ἀξιωμακοὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἀνθίστανται πανταχοῦ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὡς δυνατόν εἰς αὐτοὺς καὶ διαπράττουσι κατορθώματα ἀξία θαυμασμοῦ, μεταξύ δ' αὐτῶν διαπρέπει ὁ ἠγούμενος τῆς ἱστορικῆς μονῆς Ἀγγαράθου Ἀθανάσιος Χριστόφορος. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν δὲ τοῦ Ἰουνίου 1648 οἱ Τούρκοι προσεγγίσαντες εἰς τὸν Χάνδακα μετὰ πολλὰς μάχας καὶ συγχρούσεις, ἀφοῦ κατεκόμισαν ἐκ τε Ρεθύμνης καὶ Χανίων βαρέα πολιορκητικὰ πυροβόλα, τὰ ὁποῖα χιλιάδες χριστιανῶν αἰχμαλώτων σύρουσιν ἐν ἀνεκκαλήτοις κακοπαθείαις, βασάνοις καὶ στερήσεσιν, ἀρχονται τῆς συστηματικῆς αὐτοῦ πολιορκίας διὰ φρικτῶν κανονοβολισμοῦ, ἀφοῦ πολλὰς ἀπεκρούσθησαν.

Τὰ κατὰ τὴν κοσμοδόχον ταύτην πολιορκίαν, ἡ ὁποία διήρκεσε περὶ τὰ 22 ἔτη, καὶ παῖδια κατ' αὐτὴν γεννηθέντα ἐν τῇ δεινῶς πολιορκουμένῃ ἐν ἐν πυρὶ ἀπύσθητος βεβουλισμένη πόλις ἠδρώθησαν καὶ μετέσχον τοῦ ἀγῶνος, —δὲν εἶνε ἔργον τυχαῖον καὶ ἀντικείμενον πραγματείας, οἷα ἡ παρούσα. Κατ' αὐτὴν ἡ ἐνετικὴ δημοκρατία, καίπερ ἐν οὐχὶ εὐαρίστῳ ἀπὸ χρόνου καταστάσει, διεδραμάτις πρόσωπον ἐξόχως περίφρανες καὶ κατὰ πάντα ἀντάξιον τῆς ὑπερηφάνου τοῦ Ἀδρίου βασιλίδος. Κατ' αὐτὴν ὁ παρὰφορος μωαμεθανικὸς κόσμος δὲν ἐνόει νὰ ὑποχωρήσῃ, ἀλλὰ πᾶση δυνάμει νὰ καταβάλῃ τὸ τελευταῖον προπύργιον τοῦ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐσο καὶ ἐξω τοῦ Ἡρακλείου ἐμῆθεν αὐτόχρονη τὸ ἔδαφος ἐκ τῶν κρουσῶν καὶ ριπῶν τῶν αἱμάτων, ἐκ τῶν ἐφοδῶν καὶ ἀνεπεφόδων καὶ τῶν μαχῶν καὶ ἰσείετο ἡ γῆ καὶ ἦναπτεν ὁ οὐρανὸς ἐκ τῶν ταρταρωδῶν κατακεραυνωθολήσεων, ἐφ' ἄπανσαν δὲ τὴν νῆσον καὶ ἰδίᾳ ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τῶν δύο ἐνετικῶν διοικήσεων (territorii) Χάνδακος καὶ Σιτίας ἐπεπλανᾶτο ὁ δαίμων τοῦ ὀλέθρου, ἐξ οὗ οἰωμῆθ' ἠδυνεῖται καὶ εὐχολὴ ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων ἐπληττε τὸν αἰθέρα. Τότε ἤκουετο ἐν τῷ τότε ἀπὸ χρόνου μακροῦ καὶ ἡμαζὸν ἐπὶ παιδείᾳ, ἐμπορία

(Ἔπεται συνέχεια)

χρή, ἡ πνεύματα τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Μί-
 νως γῆ, ἐκόπτετο ἐξω φρενῶν ἐπὶ τῷ τη-
 λικοῦτῳ τῶν τέκνων αὐτῆς ὀλέθρου. Ὑπερ-
 βαίνουσι πᾶσαν ἔννοιαν αἱ ἐκτιθέμεναι ὑπὸ
 τῶν συγχρόνων ἱστορικῶν, χρονολογῶν καὶ
 ποιητῶν δηλώσεις καὶ περπολησεις κωμῶν
 καὶ χωρίων περικαλλῶν, μεγάρων καὶ ναῶν,
 ἐλαίωνων, ἀγροκτητῶν καὶ δασῶν ὁ φόνος
 καὶ βιασμοί, αἱ ἀπαγωγαί, ἔλκυμοὶ καὶ
 αἰχμαλωσίαι καὶ αἱ παντός εἶδους ἐξευρη-
 μέναι καὶ σατανικαὶ βιάσεις καὶ κακώσεις.
 Οὐδεὶς ἔλεος καὶ οἰκτος παρεῖχτο οὕτε εἰς
 Ἕλληνας, οὕτε εἰς Ἑνετοὺς, μόνοι δὲ διέ-
 φευγον τὴν τελείαν καταστροφήν καὶ ἀτί-
 μωσαν, ὅσοι μικροψυχῶντες ἀπηνόουντο τὴν
 θρησκείαν τῶν πατέρων ἢ μετὰ πολλῆς τῆς
 προφυλάξεως προσεποιούντο τὸν προσήλυτον,
 ἐξ οὗ οἱ ἐν Κρήτῃ Ρωμηότουρκοι ἢ Τουρ-
 κόρροισι, πολλοὶ τῶν ὁποίων οὐ μικρὸν
 μετὰ ταῦτα ἀνεκοιμίζον καὶ τοὺς ἄλλους
 εὐαριθμῶς ὑπολειφθέντας καὶ ἐπιζήσαντας
 Χριστιανούς. Τέλος μετὰ ἐξήκοντα ἐφόδους
 καὶ ὀδοήκοντα ἀντεφόδους, μετὰ ἑναυσιῶν
 καὶ ἑκατησίων δισχιλίων ὑπονομῶν καὶ μά-
 χας καὶ συγκρούσεις δυσαρθίμους καταπε-
 σόν τὸ πᾶν τασούτους ἐνιαυτοὺς κατασεύ-
 μενον οἰκοδόμημα κατακαλύπτει ὑπὸ τὰ ἐ-
 ρεῖπτα καὶ συμπνίγει ὑπὸ τὸν ἀμύθητον τοῦ
 βεζύρου Ἀχμέτ Κιουπρουλή καπνὸν πάντα
 σπινθήρα χριστιανικῆς ζωῆς κλίνει ἐν τέ-
 λει ὁ σταυρὸς τοῦ Σωτῆρος καὶ ἀναστη-
 λούται ἀντ' αὐτοῦ τὸ αἱματοβαφές τοῦ
 Ἰσλάμ σύμβολον, ἡ ἡμισέληνος, σιγῆ νεκρί-
 κῆ ἐξαπλοῦται καὶ βασιλεύει ἐπὶ τὴν με-
 γαλομάρτυρα νῆσον, ἐφ' ἣν ὡς ἐπὶ ἀχνές
 κοιμητήριον ἐπίπταται τοῦ λοιποῦ κρᾶνον
 ἀπαισίως τὸ σύμβολον τοῦ αἰανίου ὑπνου,
 ὁ νυκτοβίος νυκτικόραξ. Αἱ περὶ παραδό-
 σεις τοῦ Χάνδακος διαπραγματεύσεις με-
 ταξὺ τοῦ ἐνετικοῦ ἀρχιστρατήγου Μωροζίνη
 καὶ τοῦ βεζύρου Κιουπρουλή διήκουσαν ἀπὸ
 τῆς 28 Αὐγούστου μέχρις 6 Σεπτεμβρίου
 1669.

Ὁ λαμπρὸς ἀγωνιστῆς καὶ θερμὸς πα-
 τριώτης, ἀκμάτος δ' ἐκεῖνος ποιητῆς τοῦ
 γιγαντώδους πολέμου ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι,
 μαρτυρεῖ, ἐν τῇ διηγήσει τῶν μετὰ τὴν ἐ-
 λωσιν τῆς Ρεθύμνης συμβάντων (ἀπὸ σελ.
 103 καὶ ἐξῆς), περὶ τοῦ πλήθους τῶν κατοί-
 κων τῆς νήσου λέγων τάδε,

*Ὁποῦχεν ὄλον τὸ νησί χιλιάδες ἐξαιώσαις
 Ἀνθρώπους καὶ τὸ στέλιζαν μὲ τέχνας ἔθιας τόσαις.*

Ἐκ τούτων ὑπελειφθησαν τότε πᾶνυ εὐά-
 ρημοι Χριστιανοὶ βίον διάγοντες ἀβίωτον
 καὶ μάχιστα ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Ὀρλώφ ἐπα-
 ναστάσεως τοῦ Δασκαλίαννη τῶν Σφα-
 κίων καὶ ἐξῆς. Κατὰ τὰς ἀνεξερεύνητους ὁ-
 μίως βούλας τῆς θείας προνοίας μίχροι τοῦ
 ἱεροῦ τοῦ ἔθνους ἀγῶνος ὑπερηκόντισαν κατὰ
 τὴν ἀριθμὸν τῶν κατακτητῶν, τὸ ἡμῶν
 τοῦ ὄλου πληθυσμοῦ τῆς νήσου ὑπερβάντες,
 νῦν δ' ἐκ τῶν 320 καὶ ἐπέκεινα χιλιάδων
 μόλις ἀριθμοῦνται 70 μόνον χιλιάδες Μου-
 σουλμάνων, πλην τοῦ ἐξῶθεν νοεῖται κατὰ
 καιροὺς στρατοῦ, καὶ οὗτοι δὲ οὐδεμίαν ἄλ-
 λην γλῶσσαν γινώσκουσιν ἢ τὴν ἐγγύριον
 ἑλληνικὴν διάλεκτον.

Οὐδεμία ἄλλη ὑπὸ τὸν ἥλιον γῆ δύνα-

ται νὰ συγκριθῆ κατὰ τοὺς πρὸς τοὺς: κα-
 τακτητὰς ἀγῶνας καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας
 δικαίωματα, ὅσον ἡ νῆσος τῶν μακάρων
 πάλαι αὕτη. Ἐν τούτοις δὲν ἀποφασίζει
 τέλος ὁ πεπολιτισμένος χριστιανικὸς κόσμος
 μετὰ τσακούτας ἀνικίστους βασάνους καὶ
 ἄθλους, καὶ δὴ ἐν προσεγγίζοντι εἰκοστῷ
 αἰῶνι, νὰ εἴπῃ καὶ ὑπὲρ τῆς δυσμοίρου αὐ-
 τῆς, «ἀρκείτωσαν οἱ τόσοι τῶν δακρυῶν
 σου κρονοὶ, τὸ τόσον τῶν ἰδρώτων,
 τῶν καμμάτων καὶ τῶν πόνων σου πλη-
 θος, τὰ τόσα τῶν αἱμάτων σου ρεῖθρα· εἰ-
 γαίρε καὶ σὺ τὸν κρᾶθβᾶτόν σου καὶ περιπά-
 τει, πρὸς αὐτὸν καὶ σὺ εἰρήνην, ἀπολαύσον
 καὶ σὺ τὴν γλυκυτάτην ἐκείνην ἐν ἀνθρώ-
 ποις ἀπολαύσον, τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐθνικὴν
 ἀποκατάστασιν.» Οὐχί, δὲν ἀποφασίζει νὰ
 ἀνοῖξῃ τὸ στόμα αὐτοῦ πρὸς οὕτω δικίαν,
 οὕτω χριστιανικὴν καὶ πανευγενῆ ἐτυμολο-
 γίαν, ἀλλ' ἐνῶ ἡ χώρα ἐκείνη τῶν βασάνων
 ἐξητήσατο ἐσχάτως βελτίωναι μόνον τὰ
 διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν, ἡς ζήνυ τὰ
 πράγματα περιήλθον εἰς τὸ ὅλον ἀπροχώ-
 ρητον, ὑπεκινήθη πρῶτον τεχνήντως ὁ ἐν
 ταῖς πόλεσι πλέον ζῶν τῶν Μουσουλμάνων
 συρφετώδης ὄχλος, ὁ ὅποιος οὕτως ἀφηνιά-
 σας, αὐτὸς δὲ κυρίως ἐπαναστάς· κατὰ τῆς
 ἐννομίου τάξεως, διέπραξεν ἐπιπέσων ἐξ ἐνε-
 δρας ὀμώτητας καὶ φρικαλεότητας πρωτα-
 κούστους ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις κατὰ
 Χριστιανῶν, οἵτινες ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑπο-
 θέσεως αὐτῶν, ἠνείχοντο οὕτως ἀνάνδρως
 βαλλόμενοι· ἔπειτα δὲ, ὅπερ καὶ ἀποτρο-
 παϊότερον, συγκρατεθέντων τῶν Χριστιανῶν
 νὰ εἰσελάξῃ ἀνευ τινὸς κωλύματος εἰς
 τὰς ἐπαρχίας ὁ ἀποσταλεὶς ἐξῶθεν σύγκλυ-
 στῶν στρατῶν πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ
 ἐξασφάλισιν τῆς συγκοινωνίας, καθὰ ἡ κυ-
 βέρνησις διεθεθείη, ἀφοῦ κατέλαθεν οὕτος
 τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς νήσου θέσεις, ἐπέδωκε
 πᾶραυτα καὶ αὐτὸς μετὰ τῆς ἐξῶθεν ἐξ Ἀλ-
 βανῶν καὶ ἄλλων συγκλύδων περιουλλε-
 θεῖσης χωροφυλακῆς εἰς τοιαύτας κατὰ τῶν
 χριστιανῶν κακώσεις, κτηνώδεις βίας, δο-
 λαφονίας, βεβηλώσεις νῶν, ἀνορύξεις τάφῶν
 καὶ μυρία ἄλλα βδελυροῦργήματα, τὰ ὅποια
 ὄλεος ὄχι πρὸς τὰ κατατολυθῆναι ἀλλὰ
 θέντα ἐπὶ τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς ἐπανα-
 στάσεως καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἀπαγε ἐ-
 ξεγέρσεων, ἀλλ' οὕτε καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ
 ἐπὶ τῆς κατακτησεως ὑπὸ τῶν ὀρδῶν ἐκεί-
 νων τῶν βεζύρων Δελή Χουσίην καὶ Ἀχμέτ
 Κιουπρουλή διαπραχθέντα, λαμβανόμενον
 ὑπ' ὄψεϊ τῶν χρόνων, ἐν οἷς ζῶμεν.

Ὡς θῶδες ἀληθῶς καὶ λύκοι, οἱ τε ἐγγύ-
 ριοι ψευδοτουρκοὶ καὶ οἱ ἐνθεσμαινῆς στρα-
 τιστὰι κράτους οὐχὶ ἐθνικοῦ, ἀλλὰ θρησκευ-
 τικοῦ μόνον καὶ θεοκρατικοῦ, ἀνεχομένοι ἐτι
 νὰ στρατοπεδεύῃ ὑπὸ σκηνῆς ἐν Εὐρώπῃ,
 ὡς θῆρες ἀγροὶ ἐξεληθόντες καὶ ἐκχυθέντες
 ὠροῦμενοι ἐπ' ἄγραν καὶ λάφυρον αἱματος,
 διέπραξαν φρικαλεότητας καὶ ἐξακολουθοῦσι
 διαπραχθεῖσαν ποτε, καθ' ὅσον ἐκείναι μὲν
 ἐτελοῦντο ἐν πολέμῳ ἐπὶ κατακτητικῆς καὶ ἐν
 χρόνοις, ὅποιοι οἱ δεινοὶ καὶ φοβεροὶ ἐκεί-
 νοι, αὐταὶ δὲ ἐν προσεγγίζοντι εἰκοστῷ αἰῶ-
 νι καὶ μετὰ συνθήκας νωπᾶς ἐτι καὶ συμ-
 βάσεις ἐπισημῶς κεκυρωμένας. Τὸ ἐκ τοῦ

παραλληλισμοῦ αὐτῶν συναγόμενον πόρισμα
 ἀναστατοῖ πάντα ὄντως πεπολιτισμένον καὶ
 ἀληθῆ ὀπαδῶν τοῦ Σωτῆρος ὄντα. Διότι
 Χριστιανοί, οἱ ὅποιοι πρὸ πολλοῦ ἦσαν ἄ-
 ξιοὶ πολλῶ κρείττανος ἢ ἄλλοι πολλοὶ μοί-
 ρας ἐξυτελεῖσθαι ὡς κτήνη ὑπ' ἀνθρω-
 πομόρφων τεράτων διὰ κακουργῶν καὶ βί-
 αιοτήτων ἀτιμαζουσῶν τὸ ἀνθρώπινον γέ-
 νος· τᾶροι πρὸ ἡμερῶν ἢ καὶ μηνῶν τεθνε-
 ῶτων ἀνωρύχθησαν καὶ τὰ σώματα αὐ-
 τῶν καὶ τὰ ὀστά ἰρρίφθησαν εἰς βορᾶν
 τῶν κυνῶν· γυναῖκες, κόραι καὶ παῖδες ἠτι-
 μώθησαν, διαβόητος δὲ ἐγένετο ἡ πρὸ μι-
 κροῦ ἐτι δολίως καὶ ἀνάνδρως γενομένη ὑπὸ
 ταγματάρχου λεγομένη ἀπαγωγή καὶ βια-
 σμός· πλήθος νῶν πολυτρόπως περιουλοῖσθαι,
 ἐβιβηλώθη καὶ κατεπυλῆθη, ἐν μόνῃ δὲ τῇ
 ἐπαρχίᾳ Πεδιάδος 46 κατεστράφησαν παν-
 τοειδῆς καὶ πολυώνυμοι ἀγγαρίαι ἐπεβλή-
 θησαν σκανδαλώδεις καὶ ἐτι ἐπιβύλλοντες
 ἱερεῖς καὶ δὴ καὶ ἱερογυρνῶντες καὶ γυναῖ-
 κες καὶ γέροντες μαχρηταὶ ἐμαστιγώθησαν
 καὶ μυρία ἄλλα ἐπαθον· χωρία καὶ κώμαι
 εὐάνδροι κατεπυροληθήσαν· καὶ αἱ οἰκίαι
 αὐτῶν ἐληταῦθησαν καὶ ἀπεγυμνώθησαν,
 καὶ δὴ τὰ τῶν Χανίων πρόσθεν, ἡ γῆσινα
 ἐκείνη τῆς φύσεως γῆς περίοδος, περὶ ἧς πένυ
 ἐπιτυχῶς καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς ὑπερβολῆς ὁ κ.
 Σπ. Παγανέλης εἶπεν ἐν ταῖς περιηγήσεσιν
 αὐτοῦ, ὅτι φύσει καὶ τέχνῃ τὸ διαμέρισμα
 τοῦτο τῆς Κυθωνίας εἶνε τμήμα ἀπὸ τοῦ
 παραδείσου ἀποκοπὴν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κα-
 ταπέσον· ἐν τέλει δὲ αἱ ἐῖρηται καὶ πᾶσα
 δυσωδὴς ὅπῃ ἐκ Χριστιανῶν μόνον ἐνεπιλή-
 σθησαν, ἐνεργοῦντος εἶδους στρατιωτικοῦ ἢ
 τουρκοστρατιωτικοῦ νόμου. Εἰς ἐπίμετρον
 δὲ πασῶν τούτων τῶν φρικαλεότητων ὁ νο-
 μοθετικὸς ἐξ Ἀσίας διάδοχος τοῦ Μίνως
 καὶ Ραδαμάνθυος Σακίρ ἐνομοθέτησεν ἐν ἄλ-
 λους πολλοῖς τὸ μὲν ἀναίσχυτον, τὸ δὲ ἀ-
 στείους νόμοις, καταργηθέντων δι' ἐνός ἑρι-
 μανίου καὶ ὀργανικῶν νόμων καὶ συμβᾶ-
 σεων, διεθνῶν καὶ ἐπιστήμων, σκανδαλώδεις
 λίαν καὶ ἀπαθῶς τῆς Εὐρώπης θεωμένης,
 ἔνθεν μὲν παντοιοτρόπως νὰ ἐκθλιβῶνται
 μετὰ τσαούτην καὶ τοιαύτην δυστυχίαν φό-
 ροι διπλῶν καὶ τριπλῶν ἐτῶν ἀφόρων εἰς
 λογισμὸν εὐφόρων, ἔνθεν δὲ ἐπιτροπαί μι-
 κταὶ δῆθεν ἐξ ἀμωτέρων τῶν συνοικίων
 στοιχείων, συμβιβαστικαὶ κληθείσαι!, νὰ δι-
 κάζωσι περὶ τῶν ἐπενεχθεισῶν ζημιῶν καὶ
 ἀποζημιώσιν τοὺς παθόντας. Ἐκ τούτου τρι-
 χίλιοι μὲχρι τοῦδε οἰκοκυραῖοι Χριστιανοὶ
 ἀφρηθήσαν τὴν περιουσίαν αὐτῶν καὶ ὁ-
 λως ἀπεγυμνώθησαν, περιελθούσης αὐτῆς
 εἰς τὴν κυριότητα τῶν Μουσουλμάνων, ἐνῶ
 δὲν ὑπάρχει παράδειγμα, ὅτι εἰς τοῦτων
 τῶν καταπυρολησάντων καὶ καταστρεψάν-
 των τὸν κόσμον κατεδικάσθη νὰ ἀποζημιώ-
 σῃ τινε Χριστιανῶν.

Ἀναμφιλεκτόν ἦν τυγχάνει, ὅτι ἡ Πύ-
 λη ἔδωκε καιρὸν πρόσφορον, ὅπως ἐπιπέτη
 κατὰ τῆς ἀτιμάσεως νήσου καὶ ἐκδικηθῆ οὐ-
 τως αὕτην, ὥστε μηδέποτε τοῦ λοιποῦ δὲ
 δυναθῆ ἔτελεον νὰ ἀνακύψῃ, διότι πολλά-
 κες περιήλθεν εἰς δυσχερῆ καὶ ἀκρόσφαλῆ
 θέσιν ἐκ τῆς πρὸς ἀνθρωπισμὸν ἀνορθώσεως
 τῆς ἡμιέρας νήσου· ἐθαύρησε δ' ὡς τοιοῦτον
 οὐχὶ ἐπαναστάσιν ἢ ἀναστάτωσιν, ἀλλ' αἰ-

τησιν μόνον, καὶ τοῦτο μετὰ τάξεως καὶ εὐ-
 σχημοσύνης, μεταρρυθμίσεων τινῶν ἀναγ-
 καιοτάτων διοικητικῶν καὶ οἰκονομικῶν.
 Δὲν ἀρκεῖται, ὅτι κρατεῖ ἀσπαιρούσαν ὑπὸ
 τοὺς ὄνυχας αὐτῆς λείαν, ἥτις πρὸ πολλοῦ
 ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐπρεπε νὰ ἀπάλλαξῃ καὶ
 διεκρῆρῃ αὐτὴν, ἀλλὰ δραξαμένη τῆς ἐν
 Εὐρώπῃ ἐπισφαλούς πολιτικῆς καταστάσε-
 ως, κατεχρήσατο καὶ ἐν βαθμῷ θηριώδει
 τὴν θέσιν ταύτην τῶν γενικῶν ἐν τῇ ἡπί-
 ρῳ πραγμάτων. Διὰ τῶν ἐκτεθέντων τερα-
 τουργημάτων καὶ τῆς ἀθαιρέτου δεινῆ-
 τεως τῆς κρητικῆς ἡμιαυτονομίας διανοηθῆ
 τελείαν ἰσοπέδωσιν καὶ νέαν κατὰκτησιν,
 ἀλλὰ τὴν ἀδιακρίσιαν αὐτῆς ταύτην οὐδέ-
 λως προαίθεται, ἔστω καὶ τόσῳ πᾶσχευσα
 ἐν τῷ παρόντι, νὰ ἀνεχθῆ ἡ νῆσος καὶ τραπῆ
 ἀποδείξει ἢ διακωμῶδησι τῶν ἐνεστῶτων
 ψευδεκλογῶν τοῦ Σακίρ, ὁ ὅποιος ἐνόμισεν
 ὅτι εὐρε τὸν καιρὸν εὐθετον, κατερωνεύο-
 μενος τὴν ἐνεστῶσαν θέσιν τοῦ χριστιανικοῦ
 λαοῦ, νὰ καλέσῃ αὐτὸν νὰ ὑπογράψῃ δι'
 αὐτῶν ἐπὶ τῆς κάλπης ἰδίᾳ χειρὶ τὴν ἐκυ-
 τοῦ καταδίηνη, ἀσπαζόμενος οὕτω τὸ τε-
 ρατώδες κηθετώδες. Ἠνεώχθη χάσμα εὐρύ-
 τατον καὶ πᾶσα συνδιαλλαγή καὶ συμφιλί-
 κης κατέστη τοῦ λοιποῦ ὅλου ἀδύνατος. Αἱ
 χριστιανικαὶ δυνάμεις ἐκλείσαν καὶ πάλιν
 τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐκώφευσαν ὄλεος εἰς τὰ
 τσαούτα καὶ τοιαῦτα πάλιν παθήματα τῶν
 Χριστιανῶν τῆς νήσου καὶ ὡς λέγομεν ἐν
 ἐπὶ τούτῳ ἀνεκδότῳ ἐλεγείῳ,

*«Χθὲς ἐσχάτως ἐτι πάλιν, φεῦ! παρήργητον ἐμπρὸς σου
 Αὐτοκράτορες, σκηπτοῦχοι, βασιλεῖς, καὶ ὁ λαὸς σου,
 ὡς αἰτήρας θεραπέων τῶν δεινῶν αὐτοῦ βασάνων,
 Κατεσφάξτε ἀγγίως ὑπ' ὀρδῶν τῶν Μουσουλμάνων,
 ὡς ὁ Ὀδυσσεὺς τὰ ὄσα δ' ἔβουον οἱ φίλοι τότε,
 Ἴνα μὴ γαρηθεύσῃ καὶ καμψῶσαι, φεῦ, ὅποτε
 Τῆς στερήσεως σου τοῦδε γόουας
 ἴκουν ἐκπεμπομένοι καὶ κλαυθμοὺς ὁμοῦ ἀβρόους!»
 «Εἰς τὴν ἀναδιδομένην λάμπην δ' ἀπὸ τῶν πυρῶν σου
 Ἐκ τῶν ἀποστεφρομένων, φεῦ, χωρίων καὶ κωμῶν σου
 Ἐβλεπον πάντες ἐκόντες, ἵνα μὴ καταλαμφθῶσι,
 Ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπιγόμενος ἀσταθεῖς θεωρηθῶσι!
 Σείγμα, σείγμα καὶ κατάρα! δὲν εὐρέθη εἰς ἐπιτότης
 Εἰς τοὺς χρόνους τῆς προόδου τούτους, ναί, εἰς στρατιώτης
 Σὲ τὴν θεῖαν ἀμαξίονα
 Ὅπως ὑπερασπισθῆ, ὡ ἀίσχος εἰς οὐτιδανὸν αἰῶνα· κκλ.*

Ἀντιπαρήλθον πρὸ αὐτῆς ἀσπλάγχχνος
 λακπατουμένης καὶ τιτρωσομένης. Γινώ-
 σκουσαι ὅμως καλῶς πλέον, ὅτι αἱ κατὰ
 τοὺς ἐκτεθέντας παραλληλισμοὺς τούτους ἐ-
 παναλαμβανόμεναι καὶ δὴ θρασύτερον συμ-
 ποραὶ δὲν ἴσχυσαν οὐτε θὰ ἰσχύσωσιν, ὅσῳ
 καὶ ἂν φοβερώτερον ἐπιτρέπηται καθ' ἑκά-
 στεν νὰ ἐπαναλαμβάνωνται, νὰ ἐξαρνή-
 σωσι τὸν ἐκ φύσεως πλάσθέντα Ἄνταρον
 τούτον τῆς Μεσογείου, θέλουσαν ἀποφασίσῃ
 βεβίως νὰ ἐπιτεθῆ τέλος εἰς τὸ ἀπὸ τσαού-
 των αἰῶνων διεξαγόμενον ὀδυνηρὸν τοῦτο
 δράμα καὶ παύσῃ τὸ ἐκ τηλικούτων συμφο-
 ϶ων παραγόμενον ἐκάστοτε μέγα σκάνδα-
 λον. Ἄν τῷ ὄντι τοσοῦτον κηθάνωνται τῶν
 ἐν τῇ ἀκοτινῇ ἡπίρῳ μαύρων δαυλῶν οἱ
 σκαπανεῖς τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, δὲν
 θέλουσι παρῖδη τὴν ἐν Εὐρώπῃ γῆν ταύτην
 τῆς δουλείας, τοὺς λευκοὺς τοῦτέστι χρι-
 στιανούς δούλους, οἵτινες οἰκοῦσιν ἀνάκαθεν
 τὴν νῆσον καὶ τῶν ὁποίων οἱ πρόγονοι πρῶ-

τοὶ ἐν Εὐρώπῃ κατήρξαντο τοῦ πολιτισμοῦ
 καὶ τῆς ἐννομίου τάξεως.

Τοιοῦτον τὸ μέγεθος τῶν κατὰ τὸν πα-
 ραλληλισμὸν τούτων καὶ τὴν σύγκρισιν ἔθ-
 νικῶν ἐν Κρήτῃ συμφορῶν καὶ δοκιμασιῶν
 κακῶν. Ἐμαστιγῆθαι δεινότερα καὶ πάλιν
 δι' αὐτῶν οὐ μόνον τὸ ἐν τῇ νήσῳ χριστιαν-
 ικῶν στοιχείον καὶ ὁ ἑλληνισμὸς συμπαῖς,
 ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινον ἐν γένει γένος καὶ ὁ πο-
 λιτισμός. Ἄλλοις ἀποκείται νὰ ἀναμετρή-
 σωσι σπουδαίως αὐτό, ἂν ἦνε ἀληθές, ὅτι
 δὲν ἀπέτάχθημεν τῆς Μεγάλης Ἰδέας τῶν
 πατέρων καὶ δὲν διανοούμεθα νὰ καταστή-
 σωμεν τὴν μικρὰν ἐλευθερίαν γωνίαν ἄλλο τι
 μόνον Βέλγιον βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικόν
 ἢ καὶ μουσεῖον ἀρχαιολογικόν καὶ οὐδὲν
 πλέον, ἐνῶ ἄλλοι περὶ ἡμᾶς ὀφινγεστεροὶ
 καὶ ταπεινότεροι ὄλον ἐν ἐξοχούονται. Τὰ
 πράγματα μίχροι τοῦδε ἐν οὕτῳ φοβερᾷ καὶ
 σοβαρᾷ ἔχουσι κατὰστάσει.

Β. ΨΙΔΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ «ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ»

ΝΥΚΤΕΡΙΝΟ

*Κατέβα, ποθητή μου,
 καὶ ἐνύκτωσε βαθύ·
 εἰν ἔτοιμ' ἡ βαρκοῦλα,
 προσμένουν τὰ κουτιά.*

*Μὴ τρέμης, μὴ φοβάσαι,
 κίβεις δὲν θὰ σ' ἰδῷ·
 ἡ πλάσι τέτοιον ὄρα
 κοιμάται σιγαλή.*

*Κί' ἐν λίγο σὲ πειράξῃ
 τ' ἄερος ἡ θροσιε,
 ἐκεῖ θὰ σὲ θερμάη
 τοῦ στήθεός μου, ἡ φωτιά.*

*Γεῖά πάμε εἰς τὴν βαρκοῦλα
 νὰ βροῦμ' ἀναφογῆ,
 καὶ ἄρρατῆ σὰν τὸ ρόδο
 ἡ ἀγούλα θὰ σὲ βρῆ.*

Γ. ΜΑΡΤΙΝΕΛΗΣ

ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΘΗΝΟΣ

*Ἱστορία τοῦ 12' αἰῶνος
 (Συνέχεια)*

Ὁ Σουλτάνος Μουράτ Β' ἀπέθανε τὴν
 9 Φεβρουαρίου 1640, θύμα τῶν συχνῶν
 αὐτοῦ σπουδῶν· Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχεν ἀρ-
 ῶν τέκνον, διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἀδελφός του
 Ἰβραήμ.

Ἐκ νέου αἱ σχέσεις μεταξὺ Πύλης καὶ
 Βιέννης διεπραχθήσαν. Τοῦτο πληροφορη-
 θεὶς ὁ Γιαγιᾶς, ἀποφασίζει νὰ μεταβῆ εἰς
 τὴν βαλκανικὴν χερσόνησον. Φθάνει εἰς Ἀγ-
 κῶν, ἐνθα ὁ βαρῶνος Ραβᾶττα, πρέσβυς
 πρὸς τὴν βενετικὴν δημοκρατίαν, τῷ ἐγγχεῖ-
 ρει ἐπιστολήν προσκαλοῦσαν αὐτὸν νὰ λάβῃ
 τὰ ὄπλα, ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ κατὰ
 τοῦ Ραγκότση, ἀντὶ μισθοῦ 60,000 φλω-
 ρινῶν. Ὁ Γιαγιᾶς ἀρνείται, τὸ μὲν ἐνεκα
 τῆς πρότερον πρὸς τὸν Ραγκότση φιλίας

του, τὸ δὲ, ὅπως μὴ πολεμήσῃ οὐδέποτε
 κατὰ χριστιανῶν ἡγεμόνων.

Ἀφικνεῖται εἰς Πελοπόννησον, μεταβαί-
 νει εἰς Θεσσαλονικὴν, ἐνθα ἐπαναβλέπει τὴν
 γηραιὰν μητέρα του, καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὰ
 ὄρη, ὅπως ἐπανιδῇ τοὺς ἀρχαίους συμμά-
 χους του.

Πληροφορηθεὶς περὶ τῶν πολεμικῶν πα-
 ρασκευῶν, ἃς ἐνήργουν οἱ Τούρκοι εἰς τὸν
 λιμένα τῆς Θεσσαλονικῆς, ὁ Γιαγιᾶς, ἐν ἡ
 ἐλπίς ἀναζωογονεῖ πάντοτε, μετέβη ἐκεῖ
 μετημπερισμένος εἰς δροβίσιν, ὅπως ἰδίως
 ὀμιλεῖν ἰδῇ τὰ γενόμενα. Μανθάνει ὅτι ἡ
 ἐκστρατεία αὕτη, ἡς φαινόμενικος σκοπὸς
 ἦτο ἡ Μελίτη, ἐσκοπεῖ πρᾶγματι τὴν κατὰ-
 κτησιν τῆς Κρήτης, ἢ ἄλλων τινῶν βενετι-
 κῶν κτήσεων. Ἐπιστρέφει ἀμέσως εἰς τὰ
 ὄρη αὐτοῦ, διὰ δὲ τῆς ἐνεργητικότητος ἐπα-
 ναλαμβάνει τὴν μετὰ τῶν ἐπισκόπων βε-
 ληλογραφίαν του, καὶ συναθροίζει τοὺς βε-
 βόδας τῶν διαφόρων φυλῶν, ὅπως ἀναγ-
 γείλῃ αὐτοῖς, ὅτι ἤγγικεν ἡ στιγμή τῆς κατὰ
 τοῦ κοινοῦ ἔχθρου ἐξεγέρσεως, βεβαίων, ὅτι
 ὅταν ἔλθωσιν εἰς συνεννόησιν, θὰ τοῖς ἀνα-
 κοινώσῃ τὰ μέσα πρὸς εὐρεσιν τῶν ἀναγ-
 καλιούτων ὀπλων. Ὑπόσχεται αὐτοῖς, ὅτι
 τὰ Ἰταλικά κράτη θὰ παράσχωσιν αὐτῷ
 4,000 τακτικοῦ στρατοῦ, καὶ ὅτι εὐκόλως
 θὰ συναθροίσ

σης. Προς άρσην δέ πάσης άμφιβολίας περί των ειλικρινών αυτής διαθέσεων ήρξατο χορηγούσα αυτόν έπίδομά τι.

Την 30' Απριλίου 1645, ο Όθωμανικός στόλος συγκείμενος εκ 400 καί επείκεινα πλοίων, ήφ'ών επέβαινον 60,000, κατ' άλλους δέ 100,000 μαχηταί, άπήρε τής Κωνσταντινουπόλεως καί ήρξατο καταστρέφειν τας κτήσεις των Ένετών. Δύο έτη παρήλθον αύτω, του δέ πολέμου άπειλούντος να λάβη μεγαλητέρας διαστάσεις, ή Ένετία, μη ένδοιάζουσα πλέον, έδέχθη τας προτάσεις του Γιαγιά, ήτοι να φέρη τον πόλεμον έν τώ μέσω τής Όθωμανικής αυτοκρατορίας, καί να έγείρη κατ' αυτής τους χριστιανούς τής χερσονήσου του Αίμου κατοίκους. Έλαβεν αυτόν εις τήν ύπηρεσίαν της, υπό τώ όνομα του κόμητος Άλεξάνδρου Βαρνά, καί με τον βαθμόν ταγματάρχου. Ο δόγης Φραγκίσκος Μολίνος άπέστειλε την 13' Δεκεμβρίου 1647 δι' αυτόν έγγραφα προς πάντας τους αντιπροσώπους τής Δημοκρατίας, διατάσων αυτούς άπώς άφαινον αυτόν να διερχεται ελευθέρως μετά τής οικογενείας του, των όπλων καί των άποσκευών του, να παρέχουσι δέ αυτόν τήν βοήθειάν των, άν έδειτο ταύτης. Ο Γιαγιάς έπεβίβασθη την 22 Αυγούστου 1648 δια Λαλαματίαν, όπου έφθασε τον Σεπτέμβριον. Άλλά καί εκεί, διαψευθεισών των έλπίδων του, ένεκα των παρεμβαλλομένων αναβολών, έγραψε τας εξής γραμμάς εις Βενετίαν.

«Αυτοίμαι βλέπων διαφεύγουσαν τόσω καταλλήλων εύκαιρίαν. Η έποχή προχωρεί, ένεκα του φθινοπορίου οι ποταμοί τής Άλβανίας δά ξερογυθώσι, τά όρη δά καλυφθώσιν υπό χιόνος καί δέν θά δυναθώμεν να διέλθωμεν!.....»

Ο Ίβραήμ, ο βασιλεύσας από του 1640—1648 καί επί τής βασιλείας του όποιου ήρξατο ο κατά τής Κρήτης πόλεμος, έφονήθη υπό των Γιαννισάρων, διεδέχθη δ' αυτόν ο υίός του Μωχαμέτ Δ' έπταετής την ήλικίαν. Ητο ο υγδοος Όθωμανός πρίγγιψ ο άνελθών επί του θρόνου του Σταμπούλ, επί βλάβη των δικαιωμάτων του Γιαγιά. Πεντήκοντα καί τρία έτη παρήλθον άφ' ότου ή μήτηρ του Έλένη φέρουσα αυτόν εις τους βραχιόνάς της άπήλθε τής Μαγνησίας!

Η νέα αυτή κυβερνητική μεταβολή ήδύνατο να έπιφέρει καί πολιτικήν μεταβολήν, ο δέ Γιαγιάς προιδών τούτο έγραφεν εις Βενετίαν, ότι δέν ήνώδιε «ποτέ να γενίγη άτιος πόλεμος», αλλά τούναντίον έσκοπέει δια των γραφομένων του, να συντελέση προς διαρκή καί ασφαλή ειρήνην. Παρεκάλει δέ την Γαληνοτάτην Δημοκρατίαν, όπως έν περιπτώσει συνομολογήσεως ειρήνης, τόν ειδοποιήση καί τώ παράσχη τά μέσα να μεταβή εις τόπον ασφαλή.

Έν τούτοις ο πολεμικός όργανισμός όλων έξτείνεται έν Άλβανία, είτε ένεκα τής γεωγραφίας του Βενετικού στρατού, είτε ένεκα των ότε μέν φανερών, ότε δέ κρυφών πολεμικών προπαρασκευών του Γιαγιά. Ο έπίσκοπος Νεαπόλεως, Φίλιππος Στανιάλαος, γράφων εκ Ραγούσης την 26' Οκτωβρίου 1648, άνήγγελλε τώ Γιαγιά, ότι οι πρό τιμών ήμερών εκ Δοβρούτσας

άφικθέντες Ραγούσαοι είπον αύτφ, ότι οι Τούρκοι γεωτνιάζουσι προς την Ξηράν, καί ότι δέν έπρεπε να χάνη καιρόν. Ο δέ έπίσκοπος Φρά Συμεών de Summis, έλθών εις Κάτταρον, έγραψε τώ Γιαγιά την 26 Φεβρουαρίου 1649:

«Γνωστοποιώ ύμίν, ότι οι Κλεμέντοι έκυρίευσαν την Μεδούην καί τέσσαρα πυροβόλα, άν έν των 20 καί τά έτερα των 12. Οι Κλεμέντοι έπολέμησαν τρεις ήμέρας, την δέ τετάρτην, ή θείσι παρεδόθη. Ο άρχιεπίσκοπος του Δυρραχίου έφθασεν εκ Σκουτάρειος μετά 7,000 μαχητών, έρημόνων καί λεηλατών την πόλιν. 21 εκ των ισχυρότων Τούρκων καί 100 άλλοι έφρονεύθησαν. Έκ των άνωτέρω, ή Κ. Γ. θά πεισθή όποιών πλεονεκτημάτων θ' άπελαφθέντων, εάν μετεβαίνονμεν κατ' εθέλειν εις Άλβανίαν. Ο θεός συγχωρήσει τους ατίους τής βραδύτητας! Έγώ καί ο άρχιεπίσκοπος τής Όχριδας άναχωρούμεν μετά στρατιωτών Άλβανών καί Κροατών καί 2,000 Μαυροβουνίων, όπως συννωθώμεν μετά των έν Cuccoi, καί μετ' αυτών καταστρέψωμεν την Ποδγορίτσαν καί την Σάββο. Είτα δε, θεός θέλωντος, δά έξακολουθήσωμεν τόν άγώνα, διότι οι κάτοικοι επιθυμώσι την έξακολουθήσασιν αυτού, εάν τυχούσι τής συνδρομής άρχόντων των ή τής Γαληνοτάτης Δημοκρατίας. Έν συνόψει, άνδρας έχομεν, στερούμεθα όμως ύμών. Έάν εύρίσκεσθε παρ' ήμίν, ή θέσι των Τούρκων θά ήτο άλλως έλλοία.

Άλλ' ίδού ότι καθ' ήν στιγμήν ή δοξα έπέτα ήδη προς τον Γιαγιά, καθ' ήν στιγμήν λαοί ένθουσιώδεις άνταπεκρίνοντο πανταχόθεν εις τήν πρόσκλησιν του, σωρηδόν στασιάζοντες κατά του Τούρκου δυνάστου, ο θάνατος άφήρπαξεν αυτόν εκ άποπύπτου, θερίζων άμα τας ώραιότερας έλπίδας των λαών εκείνων, οτινες ήγάπων καί ύπήκουον αύτφ, ως ει ήτο κύριός των.

Πληροφορηθείς περί τής κατά του Ρισάνου άποφασισθείσης προσβολής, ο Γιαγιάς ήθέλησε να λάβη μέρος εις τήν έφοδον. Τό Ρισάνον κείται επί των στομιών του Καττάρου. Ο πρίγγιψ ήσθήνησε κατά την πορείαν, καί όμως Ιστοροτοπίδευσε παρά τά τείχη τής πόλεως, ήτις άντέσχεν επί 11 ήμέρας, παρεδόθη δέ την 1' Απριλίου 1649. Τεσσαράκοντα όκτώ ώρας μετά την εις Κάτταρον έπιστροφήν του, μεθ' άλλας τας επιδυσφιλθεισάς αύτφ περιποιήσεις, ο Γιαγιάς άπέθανεν, άγων τώ θά έτος τής ήλικίας του, ένεταφίσθη δέ εις Κάτταρον, έν τινι εκκλησιώδφ άφιερωμένφ εις τήν Σύλληψιν τής Θεοτόκου. Άπέθανε μαχόμενος κατά των Τούρκων, υπό ψευδές όνομα, υπό τήν σημαίαν του Αγίου Μάρκου, μακράν των τέκνων του, μακράν τής πατρίδος του — εάν δύναται τις να είπη ότι είχε πατρίδα ο παράδοχος ούτος άνήρ, όστις έδικαιοϋτο να γενίγη πρίγγιψ, εάν δέν έγεννάτο τούτοϋτος, καί όστις επάλαισε κατά του λαού, έξ ου διετεινέτο ότι κατέχεται μετά πάθους καί πείνματος.

Ητο ήψηλόν άναστημάτος, είχε δέ προσωνυμίαν ευάρεστον, βλέμμα ζωηρόν, φωνήν άνδρικήν καί εύνηγόν, καί σώμα μεγαλοπρεπές. Δέν είχαν ή μίαν μόνην σύζυγον τήν Άνναν Αικατερίνην Καστριώτου, θυγατέραν του κόμητος του Δριβάστου καί έγγόνην του διασημού Σκεντέρμπεη. Έγκρατής εις τας ήδονάς του βίου, μόνον εις τας Ιπποτικές άσκήσεις έπέδιδετο άκάθεκτος, έξ ου καί ή διαύγεια του πνεύματος καί τώ ευκίνητον του σώματος, όπερ διετήρησε μέχρι του θανάτου του.

Τό αντίληπτικόν καί ένεργητικόν αύτου

ήτο έξωγραφισμένον επί των ζωηρών μελανών όφθαλμών καί επί του εύγενούς καί εύρέος μετώπου του. Έάν οι άγωνές του δέν έστέφθησαν υπό έπιτυχίας, τούτο προήλθεν ουχι έλλείψει ευφύας καί ένεργητικότητας, άλλ' επειδή ο καιρός δέν ήτο κατάλληλος. Η Εύρώπη ήμαστίζετο τότε υπό έμφυλίων καί θρησκευτικών πολέμων. Έξ άλλου δέ αι ύπόνοιαι τής Ισπανίας καί είτα τής Αύστρίας περί τής θρησκείας αύτου, ούκ όλίγον τόν έβλαψαν. Όπωσδήποτε ή ιστορία θά δικαιώσχη τόν άνδρα τούτον, τόν πάντοτε άτυχή εις τας έπιχειρήσεις του, άλλα πιστόν, ισχυρογνώμονα, ακάταπότητον. Ο Χάμμερ, λέγει περί αύτου:

«Τυχονόωκτης εις, Έλληνας, ένομήθη ως έβελτός του Σουλτάνου Άχμέτ καί υπό τώ όνομα του Γιαγιά, ένδεδυμένος ως Έλληνα μοναχό, διέτριψε πάσαν τήν Εύρώπην, ζητών βοήθειαν έν Βαρσοβία, Πράγα, Φλωρεντία, Παρισίους, Νεαπόλε: καί Ρώμη.»

Έχει δικαίον ο Χάμμερ; Τα έγγραφα του νέου ιστορικού κ. Βίκτωρος Κατουάλλη, είσι πάντα ψευδή; Δέν πιστεύομεν. Ο Γιαγιάς δέν ήτο άπλούς τυχονόωκτης, άπαταιών. Από τής γεννήσεως μέχρι του θανάτου του παρίσταται ο αυτός. Ουδ' επί στιγμήν άπαραιτείται τήν πίστιν αύτου έν τή γενέσει, τοίς δικαιώμασι, τή ύπηρεσία του. Πρίγγιπες καί καρδινάλιοι, ήγεμόνες καί πάπαι, ύπουργοί καί διοικηταί, άνεγνώριζον τήν ευφύαν, τήν αληθώς βασιλικήν αξιοπρέπειάν του, τήν γαλήνην καί τήν πεποίθησιν αύτου προς πάν ό,τι έπραττε καί έλεγε, προσόντα, άν στερούνται οι άπαταιώνες, καί αυτοί έτι οι επί στιγμήν έπιτυχόντες τοιοϋτοί, ως ο ψευδο-Δημήτριος τής Ρωσικής ιστορίας.

Έκ τουρκικού αυτοκρατορικού αίματος καί καθολικού θρησκείματος, άπομακρυνθείς του θρόνου ένεκα τής φιλοστοργού δειλίας μητρός, ήτις θέλουσα ν' άποτρέψη πάντα άπ' αύτου κίνδυνον, έξηφάνισε πάσαν έλπίδα έπιτυχίας σουλτάνος Γιαγιάς καί Άλεξάνδρου τού Μαυροβουνίου έν ταύτφ, κληρονόμος των άρχαίων καληφών καί προσφιλές τέκνον του Πάπα, άκάματος ταξειδιώτης επί ήμισυν αιώνα, διατρέξας πολυλάκις τήν Εύρώπην καί τήν Ανατολήν, από του Άμστελοδάμου εις Άδεν στρατιώτης άτρόμητος, επιτήδειος άρχηγός, διπλωμάτης τέλειος, τσοούτους δελεάσας λαούς, καί υπό τούτων ήγεμόνων τυχών άκροάσεως επαναστατών κατά βούλησιν τούς όρεινούς τής Άλβανίας, τους Κοζάκους του Δόν καί του Δνιέπερ, τους Ταρτάρους τής Κριμαίας φιλοξενούμενος ή άλλωλογραφών μετά των άρχηγών τής βαλκανικής χερσονήσου καί των Τούρκων πασάδων, μετά του Ραχκόστη καί του Βαλλενστάιν, μετά των Ιταλών πρίγγιπων, μετά του Τσάρου τής Μόσχας καί του αυτοκράτορος τής Γερμανίας, μετά των ήμαμών τής Αραβίας καί του Πάπα, ο Γιαγιάς παρίσταται ήμίν ως εις των διασημοτέρων άνδρών τής ιστορικής ταύτης περιόδου, καθ' ήν ούκ όλίγον τυχονόωκται άνεφάνησαν.

(Μετάρρασις Α. Κ.)

ΤΕΛΟΣ

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

(Συνέχεια)

Σιγή ικανώς μακρά έγένετο μεταξύ αυτών, σιγή, ήν μόλις διατάρασεν ο παλαμύς του ύδατος σχιζόμενου υπό των κωπών. Ο Πιερών διακόψας πρώτος αύτήν, καί πειρώμενος να επαναφέρει τήν συνδιάλεξιν εις τώ συνήθει εύθυμον μεταξύ αυτών ύφος:

— Άληθώς, είπεν, είσθε έν μέρει ή αιτία των επί του άτυχούς τούτου γάμου ένδοιασμών μου... Έάν δέν εάς είχαν γνώριση, θά είχαν όλιγοτέρας δυσκολίας!

Η κ. Δ' Έμαρέ έννευσε μετά χάριτος τήν κεφαλήν χωρίς ν' άπαντήσχη.

— Θα νύχούμην, έξηκολούθησεν εκείνος μετά σοβαρότητος, να λάβω σύζυγον τής ιδιικής σας εκλογής.

— Είνε λίαν λεπτόν τώ ζήτημα τούτο! είπε. Δέν θ' ανέλαμβανον τοιαύτην εύθύνην... Ουδέποτε θά έτόλμων να εάς υποδείξω... όσον καί άν τά χείλη μου τώ έπόθουν...

— Τι θέλετε να είπτε;
— Τίποτε.
— Έσκέπτεσθε τίνα, όμιλούσα ούτως;
— Ουδέμιαν.

— Δέν είσθε ειλικρινής αύτην τήν φοράν!
— Όχι! Άλλά, εας παρακαλώ, ες όμιλήσωμεν περί άλλων πραγμάτων!... Είνε καλό παιδί, ο Φαβρίκιος σας;... Η πρότασίς μου άρά γε θά τύχη καλής υποδοχής από μέρους του, τι νομίζετε;
— Θα τώ ώριζούμην! Άλλά καιρός είνε ν' αποβιβασθώμην έν έδω... εάν δέν θελωμεν να μάς παρασώμν τώ ρεύμα πέραν του ύδροφράκτου.

Τό ποτάμιον έξεγύονετο πράγματι έν τώ Όλίγφ εις μικράν απόστασιν, υπερβαίνον χωματινόν τινα φραγμόν. Τό πίπτον ύδωρ, οστινος ή έν τώ βάθει τής κοίτης πρασιναδά άνεδείκνυον έτι μάλλον τήν λευκότητα, διηρείτο εις δύο ρεύματα, άν τώ κυριώτερον έστρεφε τόν τροχόν μύλου, κειμένου επί όχθης, σχηματιζούσης είδος χερσονήσου. Τήν τοποθεσίαν ταύτην έξωγράφισε, καί εύρίσκετο εις τώ πέρας της, ο Φαβρίκιος, καθ' ήν στιγμήν επλήσιασαν αύτον ο Πιερών καί ή συνταξειδιώτις του.

Μετά τας συνήθεις φιλοφροσύνας, ή κ. Δ' Έμαρέ, καταπόρφυρος—τό έλάχιστον τήν καθίστα τοιαύτην,— τφ άπέτεινε τήν ύπερ τής Βεατρικής αίστησιν της, ήν έδέχθη μετ' άφειλίας καί προθυμίας ο καλλιτέχνης ήμών:

«Θά ήτο λίαν εύτυχής να παράσχη συμβουλίας τινας τή δεσποινίδι Δέ Σαρτών, καίτοι ήμέλησον όλίγον τήν ύδατογραφίαν... Η δεσποινίς έξωγράφισεν άλλοτε από του φυσικού, ή μόνον κενά σχέδια;» Η κ. Δ' Έμαρέ, έρυθρώσα πάλιν δέν έθεώρησεν όρθόν να διαβεβαιώσχη, ότι ή φίλη της έξωγράφισεν εκ του φυσικού. — Όποιος δέ ω-

ρας θά προτίμα ή δεσποινίς Δέ Σαρτών; Είς τήν έρώτησιν ταύτην, ή κ. Δ' Έμαρέ συνβεβουλεύθη δια τώ βλέμματος τόν Πιερών.

— Νομίζω, απήντησεν ούτος, ότι μίαν μόνον ώραν δύναται να διαθέση κατά τώ διάστημα τής ήμέρας... Έκείνην, καθ' ήν ή θεία μου άναπαύεται μετά τώ προγευμα.

— Λοιπόν θα όρίσωμεν αύτην τήν ώραν. Μόλις διήρχοντο δι' άγροτικής γεφύρας τώ ποτάμιον, εύρίσκοντο επί τής ιδιοκτησίας τής κυρίας Δ' Έμαρέ. Οι δύο κύριοι τήν συνώδευσαν μέχρι τής θύρας της καί επανήλθον προς τήν λέμβον, ίνα μεταβώσιν εις τήν έπαυλιν Γενέ. Κατά τόν πλοϋν των, επί μακρόν συνδιείχθησαν περί τής κ. Δ' Έμαρέ, ποικίλοντες ελευθέρως τώ θέμα τούτο: «Τι χαριτωμένη γυνή!» Περί Βεατρικής όμως ούτε ο Φαβρίκιος, ούτε ο Πέτρος άνεφερον λέξιν.

ΣΤ'

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Τήν αύτην έσπέραν ο Φαβρίκιος έθετο εις τήν διαθέσιν τής δεσποινίδος Δέ Σαρτών, τας καλλιτεχνικάς του γνώσεις ήτις άντήμειψεν τήν καλοκάγαθίαν του, δι' ένός εκ των μειδιάματων εκείνων, άτινα καθωρίζον τόσον σπανίως τας μελαγχολίας παρσίας της. Έζήτησε να ιδη τίνα εκ των σχεδίων της, άτινα εκείνη είδειξε μετά τινος ταραχής. Είχε σχέδια τινά άντιγράφουσα τήν φύσιν ο καλλιτέχνης εύρε ταύτα άξια λόγου. Συνεφάνησαν λοιπόν, ότι από τής έπομένης, κατά τήν ώραν τής μετά τώ προγευμα άναπαύσεως τής βαρώνης, ή Βεατρική θά ήρχιζεν εκ νέου τας σπουδάς τής ύδατογραφίας υπό τήν έπιβλήσιν του Ζωγράφου.

Ητο όμως άπολύτως άδύνατον να πραγματοποιηθή τώ σχέδιον τούτο, εάν προηγουμένως δέν εξητείτο ή έγκρισις τής κυρίας Δέ Μοντορόν. Ο Πιερών άνέλαβε τούτο, άλλα μεταξύ τής θείας καί του άνεψιού, επί τή εύκαιρία ταύτη συνεκροτήθη μικρά τις άψιμαχία. Η βαρώνη προσείδε παράυτα, ότι υπό τήν καλλιτεχνικήν ταύτην ιδιοτροπίαν υπεκρύπτετο άπόπειρα χειραφεσίας, ήτις τή άπήρσε. Δέν ήδύνατο ν' άρνηθή τήν συναινήσιν της χωρίς να προδώση φαυλότατα τόν ζήλοτον δεσποτισμόν της. Ίκανοποίησε τούλάχιστον τήν δυσαρέσκείαν της παρουσιάζουσα άντιρρήσεις τινάς.

— Η δεσποινίς Βεατρική, είπε, διαθέτει τον χρόνον της χωρίς να με συμβουλεύθη... τούτο είνε αλήθως άστείον!

— Με συγχωρείτε, θεία μου, άλλα διαθέτει τον χρόνον, άν τή αφήκατε ελεύθερον.

— Πιθανώς να λάβω τήν ανάγκην της!

— Όχι βεβαίως, θεία μου, εταν κοιμάσθε!

— Μη νομίζη, ότι ίσοθίως θα τήν φιλοξενώ άπλώς ίνα έχω τήν εύχαρίστησιν να τήν βλέπω μελανόνουσαν χάρτην.

— Άλλά διασκεδάσει τόσον όλίγον ή πτωχή... αύτή δέ ή διασκεδάσις, θεία μου, είνε τόσον άθώα.

— Τόσον άθώα... είνε ζήτημα! Όσον άφορα έμέ, δέν είμαι έντελής πεπαισμένη περί τούτου... Ο Φαβρίκιος ως άτομον έχει καλόν έξωτερικόν... Είνε είδος ώραιού μελαγχολικού. Πρόσθεσον εις τούτο καί τώ θέλητρον τής ιδιοφυίας του... Νομίζεις, ότι ή καθ' εκάστην συνάντησις του διδασκάλου μετά τής μαθητριάς δέν είνε άτοπος;

— Όχι, θεία μου, όταν ή μαθήτρια είνε ή δεσποινίς Δέ Σαρτών!

— Καλά, απήντησεν ή βαρώνη, άλλα θά ίδης έν τούτοις, ότι θά μάς παράσχη δυσαρέσκείας.

Άνακουφίσασα ούτω τήν όργήν της, ή κ. Δέ Μοντορόν παρεδίχθη τώ μάθημα τής ύδατογραφίας. Απ' εκείνης λοιπόν τής ήμέρας, καθ' εκάστην, ή Βεατρική μεταξύ τής πρώτης καί δευτέρας ώρας μετά μεσημβρίαν έσπευδε πλησίον του Φαβρίκιου, ίνα σχεδιάσχη ή ζωγραφίση τοποθεσίαν τινά ή αρχιτεκτονικά υποδείγματα. Έκ φυσικού δέ αισθήματος λεπτότητας, ουδέποτε απέμακρύνοντο τής θέας των παραθύρων εύρίσκοντες άλλως ικανήν ύλην μελέτης, είτε έν αύτφ τή έπαύλει, είτε εις τά περίε.

Έν τούτοις, ή κατά τας πρώτας ήμέρας του Σεπτεμβρίου έναρξίς του κυνηγίου, παρέσχε τοίς έν Γενέ συνθηροισμένοις νέον στοιχείον διασκεδάσεως καί ζωηρότητος. Προς μεγίστην άπεκρίσιν καί δικαίον τρόπον των σοβαρών κυνηγών, αι νεώτερα κυρία έτέरणτο μεγάλως εκγυμναζόμεναι εις τώ είδος τούτο. Ο Πιερών κατά παράκλησιν τής θείας του έγένετο ο διδάσκαλος καί των πρωτοπειρών κυνηγετιών, ίδίξ δέ τής δεσποινίδος Δέ λα Τρεγιάδ, ήτις έπαιδείκνυε πολλήν προς τώ κυνηγιον κλίσιν, όπως καί προς πάν άλλω. Δείον να όμολογήσωμεν, ότι ο νεαρός μαρξίσκος έξείδηλου τή Μικράνην προτίμησιν τινά, άφ' ότου άνεκάλυψεν ότι οι βαθείς καί άθώοι όφθαλμοί της υπέκρυπτον θησαυρούς πρώτου διαφθοράς. Τό βέβαιον δέ ήτο, ότι ή παράδοξος αύτη ποικιλία τόν δισκεδάσεν.

Η κυρία Δέ Μοντορόν, ήτις ένήδρευε πάντοτε με τόν όφθαλμόν παρατηρούντα καί τώ ούς άκούον, δέν έβράδυνε να διακρίνη τούτο καί τφ άποδώση τήν σημασίαν, ήν ήύχεται. Απεφάσισε να έπωφεληθή τής καί αύτην ψυχολογικής στιγμής καί προσέκαλεσε πρώϊαν τινά έν τφ θαλάμφ της τόν άνεψιόν έν ώρα, ήν συνήθως άφιέρου εις ιδιαίτερας άκροάσεις.

— Φίλε μου, είπεν ή βαρώνη εύθύμως, κρινώ περιττόν, νομίζω, να έρωτήσω έν

εξέλεξας. Ὁ πρὸς τὴν Μαρίανναν Δὲ λὰ Τρεγιάδ τὸς τρόπος σου δηλοῖ ἀκούοντας, χάρητι θεῖα! τὴν προτίμησίν σου, καὶ δὲν ἀπομένει, ἐλπίζω, ἄλλο, εἰμὴ μόνον νὰ σὲ συγχαρῶ.

— Θεῖα μου, θλίβομαι καθ' ὑπερβολὴν, ὅτι ἀνεγκλίζομαι νὰ σὲ μεταπίσω. Ἡ δεσποινὶς Δὲ λὰ Τρεγιάδ μοὶ ἀρέσκει πράγματι. Αἰσθάνομαι μάλιστα θαυμασμὸν πρὸς αὐτήν, διότι καίτοι νεαρῶτάτη, εἶνε πρώτης δυνάμεως ὑποκρίτρια... Σὰς ἐξομολογήσῃς, ὅτι εἰλικρινῶς, ὅτι οὐδέποτε θὰ νυμφευθῶ αὐτήν.

— Πῶς! Τί θέλεις νὰ εἶπῃς; ἠρώτησεν ἡ κυρία Δὲ Μοντορόν, ἥτις εἶχε κατασταθῆ κατακόκκινος.

— Ἰδοῦ, τί θέλω νὰ εἶπω, θεῖα μου, τῇ ἀρηγήθῃ Δὲ λεπτομερῶς καὶ χωρὶς τοῦ ἐλάχιστον νὰ παραλείψῃ, ὅλην τὴν ὑπὸ τὰ παράθυρα συνδιέλεξιν μεταξύ τῆς Μαρίαννης Δὲ λὰ Τρεγιάδ, καὶ τῆς παιδαγωγοῦ αὐτῆς: — Ἐάν ἐβράδυνα νὰ φέρω εἰς γυνῶν ὕμῶν ταῦτα πάντα, προσέθηκε, ἐπράξα τοῦτο, διότι μοὶ ἦτο ἐπίπονον νὰ σὲ προξενήσω τοιαύτην ἀπογοητεύσιν.

Ἡ ἐντύπωσις τῆς δηλώσεως ταύτης ὑπῆρξε μεγίστη διὰ τὴν κυρίαν Δὲ Μοντορόν, ἀλλὰ συνελοῦσα ταχέως, εἶπε μετὰ τόνου δυσσεβείας.

— Δὲν βλέπω εἰς ταῦτα πάντα ἢ παιδαριώδη πράγματα... καυχησιολογίας κόρη, ἥτις θέλει νὰ λαμβάνῃ ὕψος κυρίας... στοιχηματικῶς ἐν τούτοις, ὅτι θὰ γείνη ἀρίστη καὶ ἐνάρετος σύζυγος!

— Πιθανῶς! εἶπεν ὁ Πιερωπῶν, ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἀναλαμβάνω τὴν δοκιμήν.

— Οὐδέεις, τέκνον μου, σὲ ἀναγκάζει.

Ἄλλ' ἐάν θέλῃς νὰ νυμφευθῆς κόρην ἀνατραφεῖσαν ἐν ἀπομεμονωμένῳ καὶ σκοτεινῷ πύργῳ, κόρην, ἥτις οὐδέποτε εἶδεν ἢ ἤκουσε τὸ ἐλάχιστον περὶ αὐτῶν καὶ φέρει ἐν τῷ νυμφικῷ αὐτῆς θαλάμῳ τὴν ἀθώοτητα τῆς κοιτίδος τῆς, εἶσαι σὺ αὐτὸς πολὺ ἀθώωτερος ἀπ' ὅτι ἐπίστευον.

— Δὲν πιστεύω, θεῖα μου, ὅτι εἶμαι γελωτός ἀπαιτητικός, διότι ζητῶ παρὰ τῆς συζύγου μου ἄλλας ἀρχὰς ἢ τὰς τῆς δεσποινίδος Δὲ λὰ Τρεγιάδ, δι' ἣν τὰ τέκνα εἶνε ἐνοχλητικὰ νευροσπαστα καὶ καταστροφῆς τοῦ κέλους... ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰ σκάνδαλάδη ἀνέκδοτα, τὰς ἀπρεπεῖς ἀσειότητάς, τοὺς ἐρωτικούς ὑπαινιγμούς, μετὰ τὰ ὅποια αὐτὴ ποικίλει τὰς μετὰ τῶν φίλων τῆς συνδιελέξεις, γνωρίζω κάλλιστα, ὅτι ταῦτα πάντα εἶνε σήμερον τοῦ συρμού, ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, καὶ αὐτῶν ἐτι, φεῦ! τῶν νεανιδῶν... Ἄλλ' ἐάν νυμφεύομαι, δὲν πράττω τοῦτο, ὅπως ἐξακολούθησιν νὰ ἀκούω ὑπὸ τὴν στέγην μου τὰς ὀμιλίας, τὰς ὁποίας ἀκούω παρὰ ταῖς κόρας... Τουναντίον, θέλω νὰ παύσῃ περὶ ἐμὲ τὸ ὕψος καὶ νὰ σιγήσῃ ἢ γλάσσει ἐκείνη, ἥτις με ἀνείδε... διὰ νὰ ζήσω ὀλίγον ἐν καθαρῇ ἀτμοσφαιρᾷ!

— Φιλτάτῃ μου, ἀπήντησε μετὰ γλυκύτητος ἡ βαρῶν, — διότι τὸ σοβαρὸν καὶ θετικὸν ὕψος τοῦ Πιερωπῶν τῇ ἐπέβαλλετο, — τὴν βεβαίως σοὶ φέρουν τὰ αἰσθηματικά σου ταῦτα, ἀλλ' ἂν εἶσαι οὕτω διατεθειμένος

πρὸς τὰς νεάνιδας τῆς παρούσης ἐποχῆς, εἶνε προτιμότερον νὰ μοὶ εἶπῃς παρευθῆς, ὅτι παραιτεῖσαι τοῦ γάμου... διότι, σὲ παρακαλῶ, εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου νομίζεις ὅτι θ' ἀνακαλύψῃς κόρην, ἥτις κατατὸ μᾶλλον καὶ ἥττον νὰ εἶνε ὄν μυστηριώδης;...

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, θεῖα μου, προτιμῶ ἐκαστόν τι νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν μονὴν τῶν Τραπιστῶν παρὰ νὰ νυμφευθῶ ὄν μυστηριώδης... τέλος δέ, ἀπὸ πρᾶγματι εἶνε βέβαιον, ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ λάβῃ τις σύζυγον ἐπὶ δοκιμῇ, εἶνε ἐπίσης ἀρὰ γὰ ἀδύνατον νὰ συναντήσῃ νέαν κόρην, ἥτις ἔδωκεν ἤδη δείγματα... κόρην, τῆς ὁποίας ἰδιάζουσαι περιστάσεις, — εἰδικὴ τις ἀγωγὴ... — ἢ τῆς δυστυχίας, λόγου χάριν... ἀνέδειξε τὰς ἀρετὰς... τῆς ὁποίας τὸ παρελθὸν νὰ ἐγγυᾶται περὶ τοῦ μέλλοντος;...

Ἡ θεῖα ἔριψε λάθρα ὑποπτον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀνεψιῦ τῆς; τὰ δὲ χεῖλη αὐτῆς διεσάλλησαν πλέον τοῦ συνήθους, ὅτι τῷ ἀπήντησε:

— Ναί, ἀναμφίβολως, — θὰ εὕρῃς μίαν παρομοίαν κόρην... ἀλλὰ σὲ προειδοποιῶ, ὅτι αἱ ἐν τῇ σχολῇ τῆς δυστυχίας ἀνατεθραμμένοι νεάνιδες εἶνε συγγῆως ἀνευ λεπτοῦ.

— Ἡ προῖξ δι' ἐμὲ, θεῖα μου, εἶνε δευτερεύον ζήτημα.

— Ἀναντηρήτως!... Εἶσαι τόσο πλούσιος... καὶ τόσο ἀπλοῦς εἰς τὰς ἐξεις σου!... Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι θὰ με κληρονομήσῃς... ἀλλ' ἐπιτρέψον μοὶ νὰ σοὶ ὑπενθυμίσω, ὅτι θ' ἀναμένῃς ἐτι ἐπὶ πολὺν χρόνον... Ὁ πατὴρ μου ἀπέθωσεν ἐν ἡλικίᾳ ὀρθόκοντα πέντε ἐτῶν πιθανῶς λοιπὸν νὰ ζήσω μίαν τριακονταεταίαν ἀκόμη... δὲν σοὶ ἀποκρύπτω δὲ καὶ ὅτι τοιοῦτος εἶνε ὁ σκοπὸς μου...

— Θεῖα μου!... ἀπήντησεν ὁ Πιερωπῶν μετ' αὐστηρότητος ἐν τῇ φωνῇ.

— Ἔστο, ἔχω ἄδικον, εἶπεν ἡ βαρῶν... Ἄλλ' αἱ ἀπογοητεύσεις αὐταὶ μοὶ ἐξεγειροῦσι τὰ νεῦρα... Ὁ ἐπανεἰθώμενος εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο... Ἄφες με μόνην, παιδί μου!

Ὁ Πιερωπῶν ἠσπάζθη τὰς δύο χεῖράς τῆς καὶ ἀπεσώθη.

Μεῖναισα μόνη, ἡ κυρία Δὲ Μοντορόν, ἠγέρθη ἀποτόμως ἐκ τοῦ ἀνακλίντρού τῆς καὶ βαδίζουσα ἐπὶ μικρὸν ἐν τῷ θαλάμῳ αὐτῆς, ἔφερεν ἐπανηλειμμένης πρὸ τῆς ρινόσ τῆς τὸ περιεχὸν ἄλατα μικρὸν φιαλιδίον τῆς. Συνάμα δὲ ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν τὰ ἐξῆς περίπου: — Δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφιβολία! Αὐτὴν σκέπτεται!... Ἀπὸ καιροῦ ἤδη τὸ ὑπώπτευσα... Αἱ πρὸς αὐτὴν φιλοφροσύναι του... ἢ πρὸς τὰς ἄλλας ἀδιαφορία του... αἱ ἀδίκιοι ἀναβολαὶ αὐταί... ἐν τούτοις δὲν τὸν ἐφρατίζομεν ἱκανὸν τοιαύτης τρέλλας!... τρέλλας καὶ κακίας!... Νὰ με στερῆσῃ, πρῶτον, τῆς κόρης ταύτης, ἥτις κατέστη δι' ἐμὲ ἀπαραίτητος καὶ δευτέρου νὰ μοὶ ἐπιβάλλῃ τὴν εὐθύνην τῶν ἐξῶν του... διότι βεβαίως εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ συντηρηθῶν ἀνευ τῆς συνδρομῆς μου!... Συνεννοῦνται ἀρὰ γὰ; Εἶνε σύμφωνοι; Εἶμαι εἰς καιρὸν ἐτι νὰ

προλάβω τὸ πρᾶγμα;... Περὶ τούτου πρέπει νὰ βεβαιωθῶ!...

Διηυθύνθη πᾶραυτα πρὸς τὸν κώδωνα. Μετὰ μικρὸν ἐπαρουσιάσθη ἡ θαλαμηπόλος.

— Εἶπε τῇ δεσποινίδι Βεατρίκη, ὅτι τὴν παρακάλεσεν νὰ ἔλθῃ.

Ἡ βαρῶν ἐπλησίασε τὴν κομμωτικὴν τράπεζαν, ἔβρεξε τὰς παρειὰς καὶ τὸ μέτωπον, ἀτίνα ἦσαν κατέρυθρα καὶ μετὰ μειδιάματος ἐπὶ τῶν χεῖλέων ἐκέθησεν ἐκ νέου ἀναμένουσα τὴν Βεατρίκην, ἥτις δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐμφανισθῇ:

— Κάθησε κόρη μου. Ἐχὼ νὰ σοὶ ὁμιλήσω... καί, ἔχω νὰ σοὶ ἐπιμλήσω... Ὁ θὰ σοὶ ἀνοίξω ἀπλῶς τὴν καρδίαν μου...

— Κυρία μου...

— Ἰδοῦ, κόρη μου!... Καθ' ὅλην τὴν παρελθούσαν νύκτα σὲ ἐσκέπτομην... ἐφοβήθη, ὅτι δὲν πράττω διὰ σὲ πᾶν ὅ,τι ὠφείλον... ὅ,τι ἐπόθουν νὰ πράξω... Εἶμαι φιλαίθερος καὶ γραιπ... τοῦτο μὲ δικαιολογεῖ... Αἱ περιποιήσεις σου, ἡ ἀκριβὴς ἐκπλήρωσις τῶν καθηκόντων σου, κατέστησαν δι' ἐμὲ ἀνεκτίμητα, δὲν τὸ κρύπτω... θὰ ἦμαι δυστυχῆς ἀνευ σοῦ.

— Ἄλλὰ, φιλιτάτῃ μου κυρία, οὐδόλως σκέπτομαι...

— Γνωρίζω τί θέλεις νὰ εἶπῃς... δὲν σκέπτεσαι ποσῶς νὰ με ἐγκαταλείψῃς καὶ τοῦτο μοὶ προξενεῖ μεγίστην ἀγαλλίαν... Ἄλλ' ἐν τούτοις, ἐάν ὑπάρχῃ ἐν τῷ κόσμῳ ἐλάττωμα, τὸ ὅποιο ἀντιπαθῶ καὶ οὕτως προσπαθῶ προσωπικῶς ν' ἀπαλλάξθω, εἶνε ὁ ἐγωισμός... Ἡρώτων λοιπὸν ἐμαυτὴν κατὰ τὴν διέκρισιν τῆς νυκτὸς ἐάν ἡ μεγίστη ἀξία, ἣν ἀποδίδω εἰς τὴν παρουσίαν σου δὲν θὰ με καταστήσῃ ἐγωιστὴν ἀπέναντί σου... Διὸ, κόρη μου, ἠθέλησα νὰ σοὶ εἶπω, ὅτι δὲν ἐννοῶ ποσῶς νὰ δεσμεύω τὴν ὑπαρξίν σου πρὸς ὄφελός μου... Εἶσαι εὐμορφος, φιλιτάτῃ μου, καὶ με ὅλην τὴν δυστυχίαν, ἣν τόσο ἀδίκως ὑπέστης, δὲν εἶνε ποσῶς παράδοξον νὰ σὲ ζητήσῃ τις εἰς γάμον...

— Κυρία μου, σὺς διαβεβαίω... — Καὶ λέγετε ὅτι ἡ περίστασις αὕτη δὲν ἐπαρουσιάσθη εἰσέτι;... Ἔστο! Ἄλλὰ δύναται νὰ παρουσιάσθῃ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν... Ἐναῦθα, ὡς καὶ ἐν Παρισίῳ, δεχομαι πολὺν κόσμον, καὶ μετὰ τούτου πιθανὸν νὰ εὐρεθῶσιν ἀνθρώποι καλαισθητοὶ καὶ μετὰ καρδίαν... (Ἐρίμενε τους, προσέθηκε... καθ' ἑαυτὴν ἡ βαρῶν... Ὁ,τι καὶ νὰ συμβῇ, ἤθελον νὰ σοὶ εἶπω ἐν παρομοίᾳ εὐκαιρίᾳ — εἰ καὶ θὰ ὑφίσταμην ἱκανὴν ζημίαν ἐγὼ — δὲν πρέπει νὰ φοβηθῆς ἐκ μέρους μου οὐδεμίαν δυσκολίαν... οὐδὲ κώλυμα... Τουναντίον μάλιστα θὰ εὕρισκῃς παρ' ἐμοὶ προθυμοτάτην σύμπραξιν... Ὁ θὰ με ἐπιτρέψῃς μόνον νὰ θέσω ὄρον τινὰ, ὅστις θὰ σοὶ φανῇ, ἐλπίζω, φυσικός... δηλαδῆ, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ ἀναλάβῃς ποτὲ ὑποχρεώσιν τινὰ χωρὶς πρὸ τούτου νὰ με εἰδοποιήσῃς... — Κυρία, τοῦτο θὰ ἦτο τὸ καθῆκόν μου, καὶ δύνασθε νὰ εἰσθε βεβαία, ὅτι δὲν θέλω λείψῃ.

— Πολὺ καλά, τέκνον μου... Ἀσπάζομαι με λοιπὸν!

Ἡ Βεατρίκη ἐγερεθείσα ἔλιξε τὸ μέτωπόν της.

— Ἄ! ἐπανέλαθεν ἡ βαρῶν, νεύουσα αὐτὴ νὰ καθίσῃ εἰς τὴν θέσιν τῆς καὶ ὡσεὶ ἀναμνηθεῖσα αἰφνιδίως λεπτομερείας τινὸς διαφυγούσης ἐξ ἀπροεξίας, ὑπάρχει καὶ ἄλλο τι, τὸ ὅποιο ἤθελον νὰ σοὶ εἶπω... μολοντί, τῇ ἀληθείᾳ, τοῦτο θὰ ἦτο ἀστοχῶς τις πρότασις... Ἀφίνουσά σοι πᾶσαν ἐλευθερίαν πρὸς ἐκλογὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις θὰ σοὶ ἤρσκειν ὡς σύζυγος, ἐμκόλως ἐνοεῖς, ὅτι κἀμὼ ἐξαίρεσιν διὰ τὸν ἀνεψιὸν μου Πιερωπῶν...

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ἡ μεταβολὴ τῆς φυσιογνωσίας τῆς Βεατρίκης ἐγένετο τόσο καταραγῆς καὶ τόσο βαθειά, ὡστε ὑπῆρξεν ἀδύνατον εἰς τὴν βαρῶν νὰ δεῖξῃ, ὅτι δὲν παρετήρησεν αὐτήν.

— Ὁ! σὲ καθικετεῖω, ἀγαπητῇ μοι μικρά, ἐπανελάθε μετὰ βραχείαν σιγήν, μὴ παρελθῇς τὴν ἐννοίαν τῶν λόγων μου... δὲν ἔγινον οὗτοι ἀπολύτως οὐδὲν τὸ προσβλητικὸν διὰ σέ... Ἐν πρώτοις ὁμολογῶ, ὅτι ἐχὼ πεποιθῆσαι εἰς τὴν ἀξιοπρέπειάν σου... Εἶσαι ἀμεμπτος... Ἐξ ἄλλου δὲ συμφωνῶ ὅτι ὑπὸ πάσας τὰς ἐπιπτώσεις, καὶ διὰ τὴν καταγωγὴν καὶ διὰ τὰ λοιπὰ, εἶσαι ἀξία τοῦ ἀνεψιῦ μου... Βλέπετε τὴν εἰλικρινειάν μου; Πιστεύω δὲ προσέτι, ὅτι οὐδ' ὁ ἀνεψιός μου ἕως τῶρα σὲ ἐσκέφθη ποσῶς, οὐδὲ σὺ ἐκείνον... Ἄλλ' ἐπὶ τέλους εἶνε καθῆκόν μου... καὶ μήπως δὲν εἶμαι μήτηρ δι' ἐκείνον, ὡς καὶ διὰ σέ;... Ἐνεκα ἤθελον τῆς μητρὸς νὰ προῖδη ἀκόμη καὶ αὐτὸ τὸ ἀπίθανον... καὶ τὸ ἀδύνατον... ὅταν ποσῶς μάλιστα περὶ τῶν συμφερόντων καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν τέκνων τῆς... Ἔσο λοιπὸν καλὴ καὶ ἀκούσι με μετ' ὑπομονῆς μέχρι τέλους... καὶ, ὡς λέγει ὁ Κορνήλιος, νομίζω: «Εἰς ὅλα δύρασαι γὰρ μοὶ ἀποκριθῆς κατ' ἀρέσκειαν, εἰς τοῦτο ὅπως ἐκπλήρωσον τὴν ἐπιθυμίαν μου.» Καλὰ λοιπὸν! ἐάν ποτε ἤρχετο εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνεψιῦ μου νὰ ἐνδῶσῃ εἰς τὸ γόητρον, ὅπερ τὰ ἀνηγορευμένα πράγματα ἐξασκουῖν ἐπὶ τῶν διεσθαρμένων, ὡς αὐτός, νέων, θὰ ἰθεώρουν ἀνάτατον καθῆκόν μου ν' ἀντιστῶ, δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ιδιοτροπίας του... Θέλω νὰ σὲ εἰσαγάγω τρόπον τινὰ, ἀγαπητῇ μου κόρη, — τὸσον εἰς τὸ πρὸς σὲ ἐμπιστοσύνην μου εἶνε μεγάλη — εἰς τὰ μικρὰ οἰκογενειακά μας μυστικά... Ὁ ἀνεψιός μου Πιερωπῶν ἔχει προσωπικῶς ἐλάχιστην περιουσίαν... μόλις ἐπαρκοῦσαν εἰς αὐτὸν — καίτοι ἐγὼ ἔρχομαι εἰς βοήθειάν του — μόλις ἐπαρκοῦσαν, λέγω, εἰς ἀνθρώπων τοῦ ὄνοματός καὶ τῶν ιδιοτροπιῶν του, ἵνα ζήσῃ ἐντίμως, ὡς εὐγενὴς... Ἐπιθέσατε, ὅτι ἐν ὅρα παραφορᾶς, νυμφεύεται ἀπροικία κόρην: ἡ στενοχωρία, ἢ ἔνδεια... καὶ ὑπὲρ πάντα ταῦτα, ἐλεεινὸν συνοικέσιον... Διότι, ἀπαξ ὅτι φαντασίας του κορεσθείσῃς, ὁ ἀνεψιός μου θὰ ἐμίσει τὴν σύζυγον, ἥτις ἐγένετο ἡ ἀφορμὴ τῆς κακοδαιμονίας του... Εἶνε ἀληθές, ὅτι μέχρι τοῦδε, εἶνε ὁ κληρονόμος τῆς περιουσίας μου... Ἄλλὰ πρῶτον ἐγὼ ἀκόμη δὲν ἀπέθανον... Δύναμαι νὰ ζήσω ἀκόμη τριακοντάδα ἐτῶν... καὶ δευτέρου,

ἐάν ποτε ὁ Πέτρος ἐνυμφεῖτο παρὰ τὴν θέλησίν μου, ὅχι μόνον δὲν θὰ εἶχε πλέον οὐδὲν νὰ ἐλπίζῃ ἐκ μέρους μου, ἀλλὰ δηλῶ ὅτι θὰ ἀπεκλήρουν αὐτὸν ἀνευ τοῦ ἐλαχίστου διαταγμοῦ... Ἐγὼ καὶ ἄλλον ἀνεψιὸν ἐκ τοῦ συζύγου μου, ὅστις δὲν θὰ λυπηθῆ ποσῶς διὰ τοῦτο... καὶ τότε, ἐν παρενθέσει, ἡ συνειδήσις μου, ἢ ἦτο ἡσυχωτέρα... Τώρα μικροῦλά μου, ὅτε σοὶ ἠνοήξα τὴν καρδίαν μου, ὅπως ἠθανόμην τὴν ἀνάγκην νὰ κἀμω, μοὶ ἀπομένει νὰ σοὶ ζητήσω μίαν χάριν... Σοὶ εἶπον ποσὸν εὐχάριστημένην εἶμαι ἀπὸ σὲ καὶ ἀπὸ τὰς περιποιήσεώς σου... Μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ πιστεύσω ὅτι καὶ σοὶ αἰσθάνεσαι πρὸς ἐμὲ μικρὴν τινὰ εὐγνωμοσύνην δι' ἐκείνὸ τὸ ὀλίγον, ὅπερ ὑπὲρ σοῦ ἐπράξα;

— Δὲν δύνασθε, κυρία μου, ν' ἀμφιβάλλητε περὶ τούτου.

— Λοιπὸν, κόρη μου, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Δὲ Μοντορόν μετὰ τινος ἐπισημότητος, σοὶ παρουσιάζεται σήμερον μίαν εὐκαιρίαν νὰ ἐξοφλήσῃς καθ' ὅλοκληρίαν ἀπέναντί μου... Δός μοι τὸν λόγον σου, λόγον κόρης εὐγενούς, ὅτι αὐτὸ, τὸ ὅποιον σοὶ ἐξεμυστηρεύθη, θὰ μείνῃ ἀπόρητον μετὰ τῶν ὕμνων τῶν δῶν.

— Κυρία μου, σὺς δίδω τὸν λόγον μου.

— Εἶσαι τέλειον πλάσμα, μικροῦλά μου... Φιλῆσέ με λοιπὸν πάλιν... Λαμβάνεις τὸν κόπον νὰ εἶπῃς ὅτι δὲν θὰ παρασταθῆ εἰς τὸ πρόγευμα;... Ἀμὰ λησμονηθῆ ἐμαυτὴν καὶ ἀφήσῃ νὰ με κυριεύσῃ, ὅπως μοὶ συμβαίνει αὐτὴν τὴν στιγμὴν, — αὐτὴ ἡ ἀνόητος εὐαισθησία μου, ὑποφέρω... ἀδιαθετῶ... Εἶπε μόνον τῷ Ἰωάννῃ νὰ μοὺ φέρῃ ὀλίγον νὰ φάγω... ὅ,τι θελήσῃς... Γνωρίζεις τὰς ὀρέξεις μου, Βεατρίκη.

— Πολὺ καλά, κυρία μου, ἀπήντησεν ἡ Βεατρίκη καὶ ἐξῆλθεν.

Ἐάν ἡ μακρὰ αὕτη ὀμιλία τῆς βαρῶν περιελάμβανε, ὡς ὀφείλομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν, πρακτικὰς τινὰς ἀληθείας, ἀφ' ἑτέρου ὅμως, θὰ συγχωρήσωμεν καὶ τὴν δεσποινίδα Δὲ Σαρτῶν διὰ τὴν ὀλίγην εὐαρέσκειαν, μετ' ἧς ἠγοράζετο... Ἐκείνον, τὸ ὅποιον διέκρινε τουναντίον καὶ ἠννόησεν ἐντελῶς, ἦτο ἡ ψευδὴς ἀγαθότης, ἡ ὑπουλοῦς κακεντρέχεια, ἡ πονηρὰ καὶ κακὴ διπλωματία, ἣν μετεχειρήσθη ἡ σελήρα ἐκείνη γραιβασανίζουσα αὐτὴν ὅπως κατορθώσῃ νὰ τὴν ἐξαναγάγῃ εἰς τὴν ἀλγενοτέρων τῶν θυσιῶν. Διότι ἀπὸ τινος εἶχεν ἀρχίστη νὰ ἐπιβῇ πάλιν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ παρατηρήσῃ ὅτι ὁ μαρκήσιος Δὲ Πιερωπῶν, ὅστις ἦτο πολὺ ἐπιφυλακτικὸς πρὸς τὰς ἀντιζηλούς τῆς, ἐξεδῆλον πρὸς αὐτὴν ὁσημέραι πλεότερον σεβασμὸν καὶ τρυφερότερος περιποιήσεις. Αἱ ἀνησυχίαι ἐτι τῆς βαρῶν καὶ τὰ πλήρη ὑποκρισίας μέτρα, εἰς ἃ κατέφυγεν, ἀπέδεικνυον ἱκανῶς ὅτι τὰ αἰσθηματικά του μαρκησίου ἦσαν ὑποπτα καὶ ὅτι δικαίως ἡ Βεατρίκη ἔτρεφεν ἐλπίδα... Ἦδη δέ, εὕρισκτο δεσμευμένη, ὅχι μόνον ἐνεκα τῶν ὑποχρεώσεων τῆς πρὸς τὴν βαρῶν καὶ τοῦ λόγου, ὅν τῇ εἶχε δῶσθαι, ἀλλ' ἐτι πλεότερον ἰσῶς, χάριν ἐκείνου, ὅν ἠγάπα καὶ οὕτως τὸ μέλλον ἀπ' αὐτῆς πλέον ἐξῆρτατο. Ἐγίνωσκεν ἀκούωντως

τὸν χαρακτήρα τῆς κυρίας Δὲ Μοντορόν ἵνα μὴ ἀμφιβάλλῃ ποσῶς ὅτι θὰ ἐξετέλει αὐτὴ κατὰ γράμμα τὴν ἀπειλήν τοῦ ν' ἀποκληρώσῃ τὸν ἀνεψιὸν τῆς, ἐάν ἐλάμβανε τὴν τόλμην νὰ νυμφευθῇ παρὰ τὴν γνώμην τῆς.

Ἐν τῇ ἀμνηστία τῆς, ἡ ἀτυχὴς κόρη κατήντησε νὰ τρέμῃ δι' ἐκεῖνο, ὅπερ θερμότερον ἐπόθησεν ἡ καρδιά τῆς, καὶ ἐν τῷ φόβῳ δοκιμασίας ὑπερβαίνουσας τὰς δυνάμεις τῆς, νὰ δέηται πρὸς τὸν Θεὸν ὅπως μὴ ἀγαπηθῇ.

Ἄλλὰ τὴν ἠγάπα... Μετὰ ἐνδόμυχον σφοδρὰν πάλην ὁ μαρκήσιος Δὲ Πιερωπῶν παρεδόθη εἰς τὸν μυστικὸν ἔρωτά τοῦ πρὸς τὴν δεσποινίδα Δὲ Σαρτῶν. Θαυμάσια ἀπὸ τῆς πρώτης ἤδη στιγμῆς τὴν καλλονὴν τῆς, συμπαθήσας πρὸς τὴν δυστυχίαν τῆς, ἐσκέφθη κατ' ἀρχὰς νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ αἰσθημα, οὕτως προέβλεπε τοὺς κινδύνους ἄλλ' ἢ κατ' ἀνάγκην διαμονῇ παρὰ τῇ θεῖα του, ἐνεκα τῆς ὁποίας τόσο συχνὰ εὕρισκτο πρὸ τῆς Βεατρίκης, ἐματαίωσε τὰς καλὰς τοῦ προθέσεις. Τὸ πάθος ἠξήσεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἡ διάνοιά του, ἡ καρδιά του καὶ αἱ αἰσθήσεις ὅλας εἶχον φθάσει εἰς τὸ σημείον ἐκείνῳ, καθ' ὃ ὁ ἀνὴρ μίαν μόνην γυναῖκα ἐπιθυμητὴν γνωρίζει ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἰνα ὤρεν ἀκριβέως, δὲν τολμῶμεν νὰ διαβεβαιώσωμεν ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ μυστηριώδους καὶ σοβαροῦ θεληγτροῦ τῆς ὠραίας ἀναγνωστρίας ἐμπνευσθείς πόθος παρουσιάσθη ἐξ ἀρχῆς παρὰ τῷ μαρκήσιῳ ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ γάμου. Ὁ Πέτρος ἦτο πᾶν ἄλλο ἢ ἀτίμως ἀνθρώπος, ἀλλ' εἶχε συναναστραφῆ πολὺ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸν κόσμον, ἐν ᾧ τὰ ἐγκλήματα τοῦ ἔρωτος δικάζονται ἐπιεικῶς. Ἄλλως τὸ πάθος τοῦτο παρουσιάζει παραδόξους κινδύνους: ἐν ᾧ δὲ περιπτώσει πρόκειται περὶ γυναικός, δὲν ὑπάρχει σχεδὸν τέλειος τίμιος ἀνὴρ. Προβλέπων ὅτι θὰ ἦτο δυσχερέστατον νὰ παραδεχθῆ ἡ θεῖα τοῦ αἰσθημα, ὅπερ ἀνέτρεπεν ὅλα αὐτῆς τὰ σχέδια, ἠσθάνθη ἐπὶ μικρὸν τὴν πλήρη πόθων καρδίαν του ταλαντευομένην ἐν διαλογοῖς ἀποπονητικῶν. Ἄλλ' αἱ ἐντιμοὶ ἀρχαὶ τοῦ ἐνίκησαν. Ὁ ἔρωτος ἐν ἐξηκολούθησεν νὰ γίνετο θερμότερος πάντοτε καὶ ἀγνόητος ἄμα. Ἡ θαυμασιὰ διαγωγή τῆς Βεατοίκης, ἐν τῇ δεινῇ καὶ λεπτῇ καταστάσει, ἐν ᾗ ἐρρίφθη ὑπὸ τῆς θλιβερᾶς οἰκογενειακῆς καταστροφῆς, συνέκλινθη τέλος βαθύτατα τὸν Πιερωπῶν. Ἡ νεάνις ἐκείνη, ἡ δοκιμασθεῖσα καὶ ἐξαγνισθεῖσα ὑπὸ τῆς κακῆς τύχης, ἡ σοβαρὰ, ὠραία καὶ ἄγνη, ἦτο πράγματι ἡ εἰκὼν, ἣν ὠνειροπόλει νὰ ἰδῇ ἐν τῇ ἐστίᾳ, ἥς θὰ καθίστατο ἡ τιμὴ καὶ τὸ γόητρον.

Ἡ κατὰ τούς τελευταίους καιροὺς παρατεταμένη διαμονὴ τοῦ ἐν Γενέ, προσεγγίζουσα αὐτὸν πρὸς τὴν δεσποινίδα Δὲ Σαρτῶν διὰ καθημερινῶν συναντήσεων, ἐξῆπτεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὸ πάθος μέχρι τοιούτου βαθμοῦ, ὡστε νὰ καταστήσῃ ἀνυπότακτον εἰς τὰ ἰσχυρότερα ἐπιχειρήματα τῆς φρονήσεως, ἢ τοῦλάχιστον τοῦ συμφέροντος.

Τὸ συμφέρον τοῦ Πιερωπῶν ἐν τῷ ζήτηματι τοῦ γάμου τοῦ ἀπῆται τόσην καθαρωῶς ὑπακοήν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὰς ἐμπνεύ-

σεις της θείας του, ώστε θα ήτο από μέρους του αληθούς παραφροσύνη, εάν αντίστατο. Δι' ο και δέν αντίστη, τούτο δέ απέδιδε δραματικώτερον χαρακτήρα εις την πλάνην, ην ή φρόνησις και ο έρωσ από μινών ηδη πολλών συνεκρότου εν τή καρδιά του. Η φρόνησις τφ έλεγε και τφ επανέλαιβανε μεγαλοφώνως ότι ένδιδαν εις τά ιδιά του αισθήματα και έρχόμενος εις γάμον εξ έρωτος, διέτρεχε τόν πιθανώτατον κίνδυνον ν' απολέση μετά της εύνοιας και την γενναιωδωρίαν της θείας και την προσδοκίαν της μεγάλης κληρονομιάς της. Θα έπιπτε συνεπώς από εκείνης της στιγμής εις οικονομικήν κατάστασιν σχετικώς περιορισμένην, ήτις θα τώ επέβαλλεν έπιπόνοους θυσίας. Ουδέ παιδίον ήτο, ουδέ κρίσεως έστερείτο. Έγίνωσκε τās απαιτήσεις του βίου. Ηγάπα τās διασκαδάσεις της πλουσίας παρισυνής κοινωνίας. Τους ήππους, τά θεάτρα, την πολυτέλειαν. Θα ήναγκάζετο ίσως να στερηθή πλείστον εκ τούτων, και όπερ θα ήτο δι' αυτόν σκληρότερον έτι, θα επέβαλλε τή στερήσιν του βίου του τās αυτās στερήσεις. Την ήγάπα ικανώς, — αυτή ή ιδία τόν ήγάπα επίτης άρκούντως όπως ή άμοιβαία αυτών ήγάπη αντισταθμιζή τās παρούσας και τās μέλλουσας στερήσεις; — Ένίοτε, έν ταις διαχύσεσι της καρδιάς του, έπίστευε τούτο: Άλλοτε πάλιν ή σκέψις του περιωρισμένου προϋπολογισμού του, τών άπραγματοποιήτων όρέξεων, του άνευ έλπίδος μέλλοντός του, της άτυχούς συζύγου του, έσταμάτα αυτόν πρό της φιλιάς απόφασεώς τινος.

Τρεις ήμέρας μετά την συνδιάλεξιν, ην έσχε μετά της κυρίας Δέ Μοντορόν και καθ' ην είχαν εξ άποσεξίας ή σκοπιμίας έκμιστηρευθί, ο μαρκήσιος Δέ Πιερωάν έπαρουσιάζετο μετά μεσημβρίαν παρά τή κυρία Δ' Έμαρέ. Εύρε ταύτην καθημένην επί εξώστου έμπροσθεν της θύρας της αίθουσας της, ένφ τά δύο αυτής ξανθοδόστρυχα τέκνα έπαίζον με την άμμον πρό τών ποδών της. — Α! Θεέ μου, τί συμβαίνει;... έφώνησε καθ' ην στιγμήν ο Πιερωάν την έχαιρέτιζεν. Είσαθε άχρότατος... Ουδέν δυσάρεστον, έλπίζω; — Ουδέ έχνος, άπήνησεν ο μαρκήσιος γελών. Πρόκειται μόνον περί όχληρού τινος διαβήματος, όπερ θα τολμήσω να ριφοκινδυνεύσω παρ' υμίν. Δύναμαι να σάς όμιλήσω επί όλίγην ώραν και εις μέρος κλεισμένον; — Ας εισέλθωμεν έν τή αίθουση! άπήνησεν ή κ. Δ' Έμαρέ, ην έσπευσε ν' ακολουθήσθ ή Πέτρος.

— Μοι επιτρέπετε να κλείσω τά παράθυρα; ήρώτησεν ούτος μετά του αυτού τόνου. — Αναμφιβόλως! — Έκλεισε τά παράθυρα και καθήσας εις απόστασιν βημάτων τινών, είπε: — Πρό ήμερών, όταν σάς είπον ότι θα ηύχασην να λάβω συζύγον της εκλογής υμίν, άπερρίψατε την ευθύνην ταύτην... Νομίζω όμως, εάν δέν άπατώμαι, ότι τά χειλά σας ήσαν έτοιμα να προφέρωσιν έν όνομα...

— Πιθανώς. — Προφέρατε λοιπόν τó όνομα τούτο. — Ουδέποτε! — Ούτε έν παρεκάλουν να προτείνητε την χειρά μου τή φίλη σας Βεατρίκη; — Η υποκόμησα τόν ήτένισεν άσκαρδαμηκτί: — Άληθώς; έψιθύρισεν. — Υποθέτετε βεβαίως ότι ουδέποτε θα ήσται εύνομη έν τοιούτου θέματος.

Τό χαριστάτον πρόσωπον της κυρίας Δ' Έμαρέ έλαμψεν εξάφνης. Έξέβαλε μικράν κραυγήν άγαλλιάσεως και έγροθεύσα ζωηρώς, ήρπασε την χειρά του Πιερωάν: — Α! είπεν, είσαθε άνήρ τέλειος. — Λοιπόν, φιλάττη μου κυρία, άναλαμβάνετε την έντολήν μου ταύτην; — Βεβαίως! άπήνησεν ή κ. Δ' Έμαρέ πειπουσα όλας συγκεινημένην επί του άνακλίντρου αυτής. — Άλλ' ύμεις, ή όποια είσαθε κάπως ή έμπιστευμένη της, δέν προδίδετε την υποδοχήν, ής θα τύχη ή έντολή αυτη; — Όφειλώ να σάς όμολογήσω πρώτον ότι ουδέν γνωρίζω εκ τών μυστικών της καρδιάς της... εάν έχη τοιαύτα... Άλλά τέλος, εξ όσων δύναμαι να υποθέσω, μία άρνησις από μέρους της θα μοι έφαίνετο λίαν παράδοξος.

— Γνωρίζετε, είπεν ο Πέτρος μετ' άμυδράς δειλιάς, ότι δέν είμαι πλούσιος; — Είσαθε πλούσιος δι' αυτην... την πτωχήν κόρην... Άλλως δέ... Διεκόπη μετά μικρόν δέ εξηκολούθησεν: — Η θεία σας τί λέγει; — Δέν λέγει τίποτε... διότι δέν γνωρίζει. — Η κυρία Δ' Έμαρέ άνωρθώθη άποτόμως: — Άλλά, φίλε μου, τούτο είναι σοβαρόν!... Πιθανόν να έναντιωθί έντόνωσ εις την άπόφασιν. — Να έναντιωθί, μάλιστα όχι όμως και να έμποδίσθ... Δέν άμφιβάλλετε βεβαίως ότι προβαίνων εις τοιούτον διάβημα είμαι έντελώς άποφασισμένος να τηρήσω, έν οιαδήποτε περιπτώσει, την ύποχρέωσιν, ην θα λάβητε δι' έμέ.

— Φιλτάτε κύριε, είπεν ή υποκόμησα, ήνοήσατε ότι ο γάμος υμίν μετά της Βεατρίκης ήτο τó όνειρον, ο πόθος μου... άλλ' είμαι και παρά πολύ φίλη σας ώστε να έρωτήσω: έσκέφθητε καλώς τās ένδεχομένας συνεπειάς της απόφασεώς σας; — Κυρία μου, τά πάντα προείδον... Είνα προφανές ότι ή θεία μου, ήτις, ως γνωρίζετε, είχε δι' έμέ άλλα σχέδια, θ' άγανακτήσθ κατ' αρχάς... Πιστεύω όμως ότι με άγαπή πολύ τó όνομα της οικογενείας μας, ής είμαι ο μόνος αντιπρόσωπος... Δέν άπέλιζομαι να την πείσω διά θετικών και πειστικών επιχειρημάτων, να συναινέσθ εις τόν γάμον μου μετά της δεσποινίδος Δέ Σαρτών... Άλλά διαβλέπω συγχρόνως ότι διατρέχω τόν κίνδυνον ν' απολέσω τās έν τφ παρόντι γενναιωδωρίας της, ίσως δέ και τās έν τφ μέλλοντι... Θα φευθώ, εάν είπω ότι μετά ψυχραιμίας θα παρητούμην τών

περί κληρονομιάς προσδοκίων μου: άλλα πολύ πλείστορον θα έθλιβόμην, εάν έστερούμην της εύδοκίας, ην προσδοκώ εκ της ένώσεώς μου μετά της φίλης σας... Τó μόνον πράγμα, όπερ ζητώ, είναι να συμμεριχθώ τά αισθήματά μου και να ήνωρίζη ότι ή πρότασις μου δέν συνοδεύεται υπό μεγάλης περιουσίας, διότι αυτη δύναται κάλλιστα να μάς διαφυγή... Δύναμαι να έλπίζω ότι θα προσπαθήσητε να εξαφανίσθητε παρ' αυτη πέν όνειρον, πāsαν πλάνην επί του ζητήματος τούτου;

— Έχετε όλην την πεποίθησιν εις έμέ. — Γνωρίζετε την άτομικήν μου περιουσίαν... είναι μετριωτάτη... εξηγήσατε αυτη καλώς τούτο. — Έχω την ιδέαν ότι ή Βεατρίκη θα σκεφθί πολύ όλιγώτερον υμίν περί τών λεπτομερειών τούτων... Έχει βεβαίως κομφάς και λεπτάς εξεις... είναι αληθής γυνή της ύψηλης κοινωνίας... Άλλ' άκριβώς αι κυρία αυταί, έν ώρα ανάγκης, ύφισταται κάλλιον τόν μέτριον και τυπικόν βίον... Έν τούτοις ας ιδώμεν... άφρέτ με να σκεφθώ όλίγον...

Έστρήριζε τόν άγκώνα της επί του βραχιόνος του άνακλίντρου, και έρυθριώσα, ήρώτησε τόν Πιερωάν, εάν θα ήρθάνετο άνυπέριθτον άποστροφήν να δεχθί υπηρεσίαν τινά, όχι πολυάσχολον, ήτις θα προσέθετεν εις τó εισόδημά του σπουδαίαν βοήθειαν. Είχε συγγενείς και φίλους διακεκριμένους χρηματιστάς και έπιχειρηματίας, παρ' ών ήδύνατο να ζητήσθ θέσιν, εξ εκείνων, αίτινες απαιτούσι μάλλον τιμιότητα ή ειδικάς γνώσεις. — Έρυθριών ηδη και ο Πιερωάν τή ηύχαρίστησε διά τó ειλικρινές ένδιαφέρον, όπερ έλάμβανεν ύπέρ αυτού, δεικνύων άμα πολλήν προθυμίαν να δεχθί την ευμένη προσφοράν της.

— Και πότε θέλετε, ήρώτησε τότε, να όμιλήσω πρός την Βεατρίκην; — Φιλτάτη μου κυρία, τó ταχύτερον, σάς παρακαλώ... όμολογώ ότι, μέχρις ου λάβω την άπάντησιν, θα ύποφέρω μέγλωος... Βλέπετε ότι τó μέλλον μου όλόκληρον έξαρτάται εκ της άπαντήσεως ταύτης... άλλ' αληθώς είναι δι' έμέ έπίσημος στιγμή... και με όλας τās ένθαρρύνσεις υμίν... δέν έχω πολλήν πεποίθησιν... βοδούμαι! — Α! ένα, καλά, καλά! είπε γελώσα ή υποκόμησα. Λοιπόν θα τή ζητήσω μίαν συνέντευξιν δι' αυτιον.

Πλησιάζασα τó μικρόν της γραφείον, έγραψε τó σύντομον τούτο έπιστόλιον: « Άγαπητή μοι, ήθελα να σε ιδω μόνην επί μίαν στιγμήν » είμαι έπιφορτισμένη διά τινος έντολής. Αύριον την πρωίαν, περί την δεκάτην ώραν θα κρούσω την θύραν σου. Άσπασμούς. — Έλιζα. » Ένεγείρισε τó έπιστόλιον πρός τόν Πιερωάν και συνεφώνησε μετ' αυτού όπως την έπομένην την αναμένη έν τινι δεινροστομική του περιβόλου τών Γενέ, ίνα μάθη τó αποτέλεσμα της συνδιαλέξεώς της μετά της Βεατρίκης.

Μόλις επανελθών έν τή επαύλει, ο Πιερωάν διά τινος θαλαμηπόλου έπειψε τή Βεατρίκη, ήτις ήτοιμάζετο διά τó δείπνον, την

έπιστολήν της κυρίας Δ' Έμαρέ. Την ανέγνω έν βίαι και κατ' αρχάς ουδέν έκτακτον διείδεν έν αυτη, ουδέν, όπερ να διαφέρη εκ της συνήθους άλληλογραφίας, ην σχεδόν καθ' εκάστην άντήλλαξε μετά της φίλης της. Βραδύτερον όμως, κατά τó διάστημα της έσπέρας, ότε ο Πέτρος την ήρώτησεν εάν έλαβε την έπιστολήν, δι' ης ή κ. Δ' Έμαρέ τόν είχαν έπιφορτίσει, ή Βεατρίκη παρητήρησε μετ' εκπλήξεως τó τετραγμένον ύπος του και τó πλήρες συγκινήσεως βλέμμα του.

— Έπεσκέφθητε την κυρίαν Δ' Έμαρέ σήμερον; ήρώτησε. — Μάλιστα... Συνδιελέχθημεν και επί μακρόν ώραν όμοι... περί ζητήματος λίαν ένδιαφέροντος... — Α! είπεν εκείνη, περί τινος ζητήματος; — Περί υμίν. Ουδέν άπήνησε και άπεμακρόνθη ήρέμα. Παρ' όλίγον να λιποθυμήσθ. Αίφνης έπροσθάνθη την αλήθειαν. Ένόμισεν ότι άποτόμως την διεπέρασεν άστραπή, ήτις την άφρινεν ήμικρανοδολημένην.

Η μάλλον έπιπόνοος ύποχρέωσις, ην ή Βεατρίκη εξέπληρον παρά τή βαρύνη, ήτο ή ανάγκη της έσπέρας και πολλικής μέγλωος προκεχωρημένης ώρας της νυκτός, ίνα την άποκοιμήσθ. Μετά ταύτα μετέβαινεν εις τόν θάλαμον της όπως κοιμηθί, όταν ήδύνατο. Κατ' εκείνην την νύκτα τή έσπάρθη άδύνατον τούτο. Διήλθεν ώρας όλοκλήρους μέχρι της αύγης, αναγνώσκουσα άπειράκις και σχολιάζουσα τó έπιστόλιον της κυρίας Δ' Έμαρέ, πεθομένη εκ τούτου ότι θα ύφιστασθ την δεινήν δοκιμασίαν, ής ή πρό τινων ήμερών άπειλητική διδασχ της κυρίας Δέ Μοντορόν τή έπρόξενησε την πρώτην άγωνίαν: — Είναι λοιπόν αληθές! Ο άνήρ, όστις από τόσων ηδη έτών ήτο ή μόνη σκέψις της καρδιάς της, παρά πāsαν έλπίδα, θα έζήτει την χειρά εκείνην, ην τοσούτον διακαώς έπόθει να θέσθ έν τή ιδική του, και θα ήναγκάζετο αυτην να την άρνηθί, ίνα μη παραβή τά ιερά καθήκοντα της συνειδήσεως και της τιμής, ουχι μόνον πρός εκυτήν, άλλα και πρός αυτόν. Δέν έγνωρίζεν ηδη ότι ο γάμος της μετ' αυτού θα ήτο ο όλεθρός του; Να τφ έπρη την αίτίαν της άρνησεώς της, να τφ παράσχη τούλάχιστον και να παράσχη και εις εκυτήν την παραμυθίαν ταύτην, δέν ήδύνατο χωρίς να παραβή τόν λόγον της και αναγκάσθ προσέτι εκείνον, όν ήγάπα, να προσκαλέσθ χάρην άτομικής φιλοτιμίας οικογενειακήν έριδα, ής θα ήτα αναμφισβητήτως τó θύμα.

Έν τή βαθεία αυτής θλίψεϊ, ή συνήθης προσευχή τή εφάνη άνεπαρκής όπως ζητήσθ δύναμιν παρ' εκείνου, όστις είναι ή πηγή της δυνάμεως. Έξήλθε της επαύλεως λίαν πρωί και με την δρόσον της αύγης μετέβη εις την εκκλησίαν της συνοικίας, ής τó κωδωνοστάσιον ύψούται επί του άκρου του δάσους. Η εκκλησία ήτο έρημος κατ' έκεινην την ώραν. Έγονυπέτησεν επί τών πλακών, τó μέτωπον έχουσα επί τών κυκλίδων του βωμού, και προσήχηθη κλαίουσα μετά της άέλπιδος εύλαβείας μαρτυ-

ρος, ήτις προπαρκαυεάζετα διά την υπερτάτην θυσίαν. Κατά την επάνοδον της, βαίνουσα παρά τó φύλλωμα του ποταμίου, έκυψεν επί της όχθης, κατέβρεξεν έν τφ ύδατι τó μανδύλιόν της, και επί πολύ δι' αυτού έδρόσισε τούς όφθαλμούς της, ίνα εξαφανίσθ τά έχνη τών δακρύων της.

Δύο ώρας βραδύτερον, ή κυρία Δ' Έμαρέ, με άκτινοδόλα όμματα, είπήρχετο εις τόν θάλαμον αυτής. Κατά τó σύνθηες ένηγκάλισθησεν άλληλας. Είτα ή Βεατρίκη προλαμβάνουσα μετά τινος σπουδής: — Τι παράδοξος σύμπτωσις! είπε. Χθές τó έσπέρας την στιγμήν, καθ' ην έλαβον τó γραμματάκι σου, ήτομαζόμεν και έγώ να σοι γράψω και σε παρακαλέσω να έλθης σήμερον... Έχω μίαν χάρην να σοι ζητήσω. — Μίαν χάρην; επανέλαβεν ή κυρία Δ' Έμαρέ καθήσασα πλησίον της. — Να!... Γνωρίζεις ιδιαιτέρως, δέν είναι ούτω, τόν έσημίον του Άγιου... Είπε δέ τó όνομα μιās εκκλησίας εκ τών μεγαλητέρων ένοριών τών Παρισίων. — Τόν Άββά Δ... Βεβαίως. Είναι ο πνευματικός μου. — Νομίζω ότι είναι ήγούμενος τών Καρμηλιτών της όδοι Άνφρέ; — Πιστεύω. — Θα είχες την καλωσύνην να τφ γράψης δύο λέξεις, όπως με συστήσης εις την εύνοίαν του. Έπεθύμουν να συνδέσω σχέσεις μετ' αυτού.

Τό πρόσωπον της κυρίας Δ' Έμαρέ ήλωιώθη παρατηρούσα μετ' ανησυχίας την Βεατρίκην, ήρώτησε με δισταγμόν. — Μη σκέπτεσαι ίσως να;... — Να εισέλθω εις την μονήν; είπεν ή Βεατρίκη. — Συγγνώμην... Τό σκέπτομαι πολύ μάλιστα... και πρό πολλού... Τι καλύτερον να πράξω ή ν' άποσπρωθώ του κόσμου, όστις είναι τόσο σκληρός δι' έμέ;... Συγχώρησόν με, φιλάττη μου, αν σοι άποσώπησα μέχρι τούδε τά σχέδιά μου... Άλλ' είναι πράγματα, επί τών οποίων μόνον τόν εκυτόν τον πρέπει να συμβουλευθίται τις... Όταν ζητή τις συμβουλήν, προκειμένου περί θάρρους ή άρρασιώσεων, δηλοί ότι και τού ενός και τού άλλου στερείται...

— Άλλά, Υψιστε Θεέ! έφώνησεν ή κυρία Δ' Έμαρέ, ή πρός τόν μοναχικόν βίον κλίσις προέχεται, παιδί μου, εξ άπογοητεύσεως και άπελπίσιος... Ο βίος σου πλησίον της ψευδούς ευεργετιδος, είναι πράγματι μισητός, και τó χειρίστον, άνευ έλπίδος πιθανής βελτιώσεως... Εάν έγώ όμως σοι παράσχω, όχι μόνον την έλπίδα, άλλα και την βεβαιότητα καλητέρου μέλλοντος, ήδύτερου, αξιοπρεπεστερου... τέλος μέλλοντος ευτυχιστάτου;... Σοι είπον, ότι είμαι έπιφορτισμένη δι' έντολής, ην σε παρακαλώ να μοι κάμης την ευχαρίστησιν ν' ακούσης.

— Αναμφιβόλως... λέγε άλλ' όποιαδήποτε είναι ή έντολή σου, δέν θα μετατρέψθ την άπόφασιν μου... — Θα καταστήσης τότε λίαν δυστυχί ένά ευγενή άνθρωπον... Ένωσά τόν μαρκήσιον Δέ Πιερωάν, όστις σε άγαπή εξ ό-

λης του καρδιάς και ζητεί θαρραλέως την χειρά σου.

Η Βεατρίκη προσήλωσεν επί της φίλης της βλέμμα παράδοξον, έν φ ή εκπλήξις άνεμίγνυτο πρός παραφοράν.

— Θεέ μου! έψιθύρισεν υποκόπως. — Λοιπόν, φιλάττη μου, είπεν ή κυρία Δ' Έμαρέ λαμβάνουσα την χειρά της, δέν προτιμάς τούτο του μοναχικού βίου; — Τα λεγόμενά σου, άπήνησεν ή αυτής κόρην, με συνεκίνησαν ουκ' όλίγον, όπως παρατηρείς... Άλλά μη παρεξηγήθ την αίτίαν της συγκινήσεώς μου... προέχεται αυτη εξ εκπλήξεως... ευγνωμοσύνης... Μετά πολλής θλίψεως άπαντώς δι' άρνησεώς εις την γενναίότητα του κ. Δέ Πιερωάν... εις την τιμήν, την όποιαν θέλει να μοι κάμη... Άλλ' ως σοι είπον ηδη, από πολλού έσυνήθισα πρός άλλας σκέψεις, άλλα αισθήματα... και μοι είναι άδύνατον να παραιτηθώ τούτων...

— Ένομίζω ότι τó σχέδιόν σου να γείνης καλογραία δέν ήτο εισίτι άματάτρεπτον. — Έχεις δίκαιον... έχω ανάγκην να σκεφθώ... — Τότε, μοι επιτρέπετε να είπω τφ μαρκήσιω ότι θα σκεφθής έτι... και ότι δέν πρέπει ν' άπελπισθί έντελώς; — Θα τόν ήπάτας, εάν τφ έλεγες τούτο. — Πώς! Θα τφ άπέποιεσο την χειρά σου, έστω και εάν ήλλαξες γνώμην; — Να!.

— Α! είπεν ή κυρία Δ' Έμαρέ, δέν είναι δυνατόν... Άγαπήσ τότε άλλον τινά! Η Βεατρίκη είσήγησεν. — Άγαπήσ άλλον; επανέλαβεν ή κυρία Δ' Έμαρέ, χωρίς να ύποπτευθί όποιαν βάσανον ύφιστατο κατ' εκείνην την στιγμήν ή φίλη της. — Ίσως, έψιθύρισεν ή Βεατρίκη. — Άνευ έλπίδος, τότε;

Η Βεατρίκη άπήνησεν διά θλιβερού νεύματος της κεφαλής. — Δέν ήμπορώ να μάθω ποίον; — Είναι δυνατόν να μη έπιμείνης; — Λοιπόν, ας είναι! είπεν ή υποκόμησα έγειρομένη μετά τινος όρμης... άλλοτε έτύγγανον πλείοτερας έμπιστοσύνης!... Φιλτάτη μου, καλήν άντάμωσιν!

Και διηυθύνθη πρός την θύραν. — Δέν με φίλεϊς;... είπεν ή πτωχή Βεατρίκη. — Έστω! είπεν ή κυρία Δ' Έμαρέ, έπιστρέφουσα και όρμώσα εις τās άγκάλας της.

Έφιλήθησεν κλαίουσαι άμφότεραι. Έν τφ μέσω της διαχύσεως ταύτης, άντήλλαξαν λέξεις τινάς έτι, καθ' ας ή Βεατρίκη συνέστησε τή υποκομήσθ, να μη εκμιστηρευθί εις ουδένα άλλον άπολύτως ή τόν Πιερωάν, τó μυστικόν της πιθανής κατατάξεώς της εις τās Καρμηλιτίδας.

Η κυρία Δ' Έμαρέ εξήλθε της επαύλεως και επανήρχετο εις Αδς σκεπτομένη διά τινος τρόπου να μετριάσθ την έντύπωσιν της θλιβεράς άπαντήσεως, ην έμελλε να δώσθ τφ Πιερωάν. Απεφάσισε να έπιμείνη εις τά περί μοναχτηρίου και να άποσιωπήσθ έντελώς τó μυστηριώδες αισθημα, ούτινος

την εξομολόγησιν ἐν μέρει ἀφήρπασεν ἐκ τῆς Βεατρίκης. Μετὰ βήματά τινα εἶδε τὸν μαρκήσιον περιπατοῦντα βραδέως ἐν τῇ δροστοσίῳ, ἣν εἶχον ὅριστι πρὸς ἀντάμωσιν των. Ἀμὰ οὗτος τὴν διέκρινε, τὴν ἐπλησίασεν ἐσπευσμένως καὶ ἀναγινώσκων τὴν καταδικὴν τοῦ ἐπὶ τῆς ἡλλοιωμένης ὄψεως τῆς φίλης του :

— Εἶνε ἀρνητικὴ ἡ ἀπάντησις ; εἶπεν ἀπαθῶς.

Ἡ Κυρία Δ' Ἐμαρὲ ἔθλιψεν ἰσχυρῶς τὴν χεῖρά του καὶ βαδίζουσα παρὰ τῇ πλευρᾷ του, μετὰ πολλῆς συγκινήσεως καὶ ταραχῆς τῷ εἶπεν :

— Οὐδὲν προσβλητικὸν δι' ὑμᾶς... διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν ὑμῶν... Τούναντιον !...

Ἡ πρόστασις σας, ἦν ἀποδοῖμι εἰς τὰ γενναία ὑμῶν αἰσθήματα, συνεκίνησε τὴν Βεατρίκην μέχρι δακρῶν... Ἄλλ' ἔχει λάθρη σπουδαίαν ἀπόφασιν... θὰ γείνη Καρμηλίτις...

Ναί, πράγματι, Καρμηλίτις !... Δὲν ἐξεπλάγην ὀλιγότρονον ὑμῶν... διότι τὴν ἐγνώριζον πάντοτε εὐσεβῆ, ὅχι ὅμως καὶ τῶσον... Βεβαίως ἡ ἀθλία ζωὴ, ἣν διέρχεται παρὰ τῇ τρομερᾷ θείᾳ σας... συγγνώμῃ διὰ τὴν λέξιν !... εἶνε αἰτία τοῦ μυστηρίου τούτου !...

Τῇ ὑπεσχέθη ἐμεθύειαν πρὸς ὄλους... ὦ, ναί !... ἐκτός ὑμῶν... Ἡ θεία σας θὰ παροργισθῇ φυσικῶτα, ὅταν μύθῃ ὅτι θὰ τὴν ἀπολέσῃ, δι' ὃ καὶ ἡ Βεατρίκη θὰ τῇ τὸ ἀναγγεῖλη κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας. Ἄλλως φοβεῖται μὴ τις οἶδε διὰ τίνος τρόπου ἀνατρέψῃ τὰ σχέδιά της... Τώρα, φίλε μου, εἰν μοι ἐπιτρέψεται, θὰ σὰς δώσω μίαν συμβουλὴν...

Βλέπουσα τὴν φοβερὰν ὠχρότητα τοῦ προσώπου του, διεκόπη ἀποτόμως, ἐσταμάτησεν καὶ θίγουσα ἤρμα τὸν ὤμῶν του διὰ τῆς μικρᾶς τῆς χειρὸς :

— Σὰς προξενεῖ τοῦτο πολλὴν λύπην, φίλε μου ; εἶπεν.

— Ὅλος μου ὁ βίος κατακρημνίζεται ! ἀπήντησεν ὁ Πέτρος μετὰ μελαγχολικοῦ μειδίσματος. Συγχαρησάτέ μου... καὶ πιστεύσατε ὅτι οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὸ πρὸς ἐμὲ ἠνδραφόρον σας... Εἶσθε βεβαία ὅτι θὰ γείνη κάλογρατὰ ;

— Μὲ παρεκάλεσε νὰ τὴν συστήσω εἰς τὸν ἐφημέριον τοῦ Ἁγίου... ὅστις εἶνε ὁ ἡγούμενος τῶν Καρμηλιτῶν.

— Εἶσθε πεπεισμένη ὅτι δὲν εἶνε πρόφασις ; ὅτι δὲν ἀγαπᾷ ἄλλον ;

— Καὶ ποῖον θὰ ἡγάπα ; Εἶνε ὅλως ἀπίθανον τοῦτο.

— Καὶ ἡ ἰδέα ὅτι δὲν θὰ ἀνήκῃ εἰς ἄλλον, ἐπιθύρησεν ὁ Πιερωπῶν, εἶνε ἀμυδρὰ παρηγορία δι' ἐμέ.

— Ἦδη δέ, φίλτατε, εἶπεν ἡ κυρία Δ' Ἐμαρὲ, ἐξακολουθοῦσα τὴν πορείαν της, ὀφείλετε, ἂν εἶνε δυνατόν, ν' ἀπομακρυνθῆτε ἐπὶ τινὰ χρόνον.

— Τοῦτο σκοπεῖω νὰ πράξω.

— Ἀλλὰ ποῖον λόγον θὰ δώσητε τῇ θείᾳ σας διὰ τὴν ἐν μέσῳ τῶν ὑποδοχῶν της ἀναχώρησιν σας ;

— Συμπτῶσις τις μοι παρέχει ἀκριβῶς δικαιολογίαν, ἣν θὰ παραδεχθῆ, ἐλπίζω. Ἐλαβον χθὲς παρὰ τίνος τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ φίλων μου, τοῦ λόρδου Σ***, ἐπιστολήν,

δι' ἣς με προσκαλεῖ νὰ διέλθω δύο ἢ τρεῖς ἑβδομάδας ἐν Βάτφορντ-Πάρκ. Ἡ πρόσκλησις ἔχει χαρακτῆρα ἰδιωτικόν. Πρόκειται περὶ κυνηγίου, εἰς τὸ ὅποιον θὰ παρασταθῇ βασιλικὸν τι πρόσωπον, ὅπερ μοι ἔκαμνε τὴν τιμὴν νὰ με κατατάξῃ μετὰ τῶν φιλοξενουμένων, οὓς ἐπεθύμει νὰ συναντήσῃ. Σπεύδω ν' ἀναχωρήσω αὐριον.

— Εἶνε ἡ καλῆτέρα ἀπόφασις ! εἶπεν ἡ κ. Δ' Ἐμαρὲ.

Ἐύρισκοντο ἤδη πρὸ τοῦ Λόζ' σταματήσας, ἔλαβε τὴν χεῖρά της καὶ εἶπεν :

— Ἄγνοῶ ἂν θὰ σὰς ἐπαινῶ πρὸ τῆς ἀποδημίας μου... Χαίρετε λοιπόν... καὶ εὐχαριστῶ πάλιν...

— Εὐχαριστῶ ; καὶ διατί, Θεέ μου !

— Διὰ τὴν καλὴν ὑμῶν φιλίαν. Χαίρετε, κυρία μου.

— Χαίρετε !

Διὰ ταχέων βημάτων ἡ ὑποκόμησα διηυθύνθη εἰς Λόζ', ἐνφ' ὃ Πιερωπῶν ἐπανεκαμνησεν εἰς τὴν ἑαυτὸν.

Προσείσομένη σφοδρῶτα τὴν ἡμιρανίαν ἡ δεσποινὶς Δὲ Σαρτῶν δὲν ἐφάνη εἰς τὸ πρόγευμα κατ' ἐκείνην τὴν πρωΐαν. Ἡ ἀπουσία της δὲν διεφυγε τὴν προσοχὴν τῆς κυρίας Δὲ Μοντορόν, ὅπως ἐπίσης καὶ ὁ μελαγχολικὸς ρεμβασμὸς τοῦ ἀνεψιοῦ της.

Προσέτι ἐγίνωσκον ὅτι ἡ κ. Δ' Ἐμαρὲ ἐπεσκέψθη τὴν Βεατρίκη κατ' ὄραν ὄλως ἀσυνήθη συνδέσασα ἐν τῷ νῷ της τὰς διαφορὰς ταύτας συμπτώσεις, δὲν ἔβραδυνε νὰ ἐνοήσῃ τὴν ἀλήθειαν. Συνεπέρανε τοῦλάχιστον, ὅτι μέρος τῶν φόβων της εἶχε πραγματοποιηθῆ, ὅτι ὁ ἀνεψιὸς της ἀυτοπροσώπως ἡ δι' ἄλλου εἶχε προβῆ εἰς ὀριστικόν τι διάβημα ἀπέναντι τῆς δεσποινίδος Δὲ Σαρτῶν...

Ἄλλως φοβεῖται μὴ τις οἶδε διὰ τίνος τρόπου ἀνατρέψῃ τὰ σχέδιά της... Τώρα, φίλε μου, εἰν μοι ἐπιτρέψεται, θὰ σὰς δώσω μίαν συμβουλὴν...

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Συνεπῶς, ἅμα τῇ αὐγῇ τῆς ἐπομένης, ὁ μαρκήσιος Δὲ Πιερωπῶν διηυθύνετο πρὸς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν εὐχῶν τῆς θείας του καὶ τῶν ἄρων τῶν δεσποινίδων.

σπιδροδρομικὸν σταθμὸν, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν εὐχῶν τῆς θείας του καὶ τῶν ἄρων τῶν δεσποινίδων.

Z ANTIZHAI

Δώδεκα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰακώβου Φαβρίκιου, ἀναγκασθέντος ν' ἀπέλθῃ εἰς Παρισίους ἐνεκεν ἀδιαθεσίας τῆς θυγατρὸς του Μαρκέλλας, ἣτις παρεῖχεν ἀνησυχίας εἰς τὸ Παρθενάγειον, ἐν τῷ ὅποιῳ τὸ παιδίον ἦτο τροφίμων. ὁ Πιερωπῶν ἐγκατέλειπε καὶ αὐτὸς τὸ μέγαρον τῶν Γενέ ὕφ' ἃς περιστάσεις διηγήθημεν. Ἡ κυρία Δὲ Μοντορόν ἐστενοχωρήθη μεγάλως διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ζωγράφου, ὅστις παρέτεινεν ἐπ' ἄπειρον τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς εἰκόνας της, διὰ τὴν ὅποιαν δικαίως αὐτὴ ὑπερηφάνευετο καὶ ὑπερηυχαριστεῖτο, ἀφοῦ ἐν ταύτῃ ἔβλεπεν ἑαυτὴν ὡς ἐν τῷ κατοπτρῷ της, ὅπερ ὅμως πεισιμάτωδῶς τῇ ἠνεῖτο τὴν χάριν. ἦν ὁ καλλιτέχνης εἶχε τὴν γενναϊότητα νὰ τῇ δανεῖσθαι.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τῆς βαρυτάτης τῶν δυσχερειῶν. Παρεδόθη λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν μετ' ἐκείνης προθυμίας.

Ἡ ἀμφιβολία αὐτὴ καὶ ὁ φόβος δυσαρρέστον σκηνῶν διετήρησεν κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τὴν κ. Δὲ Μοντορόν ἐν φοβερᾷ ἀνησυχίᾳ. Δι' ὃ, ὅτε ὁ Πιερωπῶν τῇ ἐκοινοποίησε τὴν ἐσπέραν τὴν ἐπιστολήν τοῦ λόρδου Σ*** καὶ τῇ ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰν τῷ ἐπιτρέπε, θὰ ἀπήρχετο τὴν ἐπαύριον, ἡ πρώτη ἐντύπωσις τῆς βαρῶνης ὑπῆρξε βαθυτάτη ἀνακούφισις. Ὑφ' οἰουδήποτε προσήματος καὶ ἂν ἐκαλύπτετο ἡ ἀπρόσποτος αὐτὴ ἀποδημία, ἡ βαρῶνη ἠνόησε κάλλιστα ὅτι μόνον εἰς ἀπελπίσιαν ἠδύνατο ἀληθῶς ν' ἀποδοθῇ... Ἡ Βεατρίκη ἄρα ἐτήρησε τὸν λόγον της : οὐδένα κίνδυνον ἐφοβεῖτο πλέον ἀπὸ μέρους της. Ἐν ἄλλῃ περιστάσει, ἡ βαρῶνη θὰ διηγησάτο τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐνοίαν τῆς ἐξ Ἀγγλίας προελθούσης προσκλήσεως. Ἄλλ' ἂν ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνεψιοῦ της ἀνέτρεπε τινὰ τῶν σχεδίων της καὶ τὴν δυσηρέσειε ὑπὸ πολλὰς ἐσπώσεις, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπήλλασεν ἐκ τ

Μικρά σιγή επηκολούθησε πάλιν. — Λοιπόν, αγαπητέ μου Φαβρίκιε, αυτά είναι όλα επιδιώξεις να μάθης παρ' εμού; — Όλα. Σου είμαι μυριάκις ευγνώμων. Έαν ήθελες να μου δώσης την εν Άγγλία διευθύνσιν σου; — Ο Πιερώων έγερθείς έγγραψε λέξεις τινάς επί τινας επισκεπτηρίου; — Ίδού: Βάτοφορδ—Πάρκ, Ουόρτσστερ. Πηγαίνω! Καλήν εντάμωσιν!

Έθλιψαν τās χείρας αλλήλων και απέχωρισθησαν.

Ο μαρκήσιος Δέ Πιερώων είχε καταβάλλη όλην την δύναμιν τής θελήσεως και τής υπερηφάνιας του όπως υποστή μέχρι τέλους, χωρίς να μεταβληθή η γαλήνη του προσώπου του, συνιδάλλειν, ήτις δι' αυτόν υπήρξε μακρά δοκιμασία. Έδεδεσε πολλάκις να προσκαλέσθαι εἰς βοήθειαν όλον του το λογικόν, όπως μη θεωρήσθαι τόν Φαβρίκιον ως σκληρῶς κατερινωμένον τήν θέσιν του. Ο Φαβρίκιος εὐκρινῶς ὠμίλησε λέγων ὅτι ἡ Βεατρίκη ἠγνόει τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτά του, ἀλλ' εἶχε ἄρα γὰρ δικαίον; Αἱ γυναῖκες ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν εἶνε κρυφίνους μάντιδες, ἰδίως δὲ μετ' ἀνθρώπων ἀπλῶν, οἷός ὁ Ἰάκωβος Φαβρίκιος. Ἰσως ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς ἀρνήσεως, ἢ ἀντίταξιν εἰς τὸν Πιερώων, ἐνέκειτο ἐν τῷ ἔρωτι τούτῳ, ὃν διείδεν ἡ Βεατρίκη καὶ ὃν ἠσθάνετο ἐαυτῆν προθυμοτάτην καὶ συμμερισθίῃ, μόλις τῇ ἐγένετο ἡ δέουσα ἐκμυστήρευσις. Ἐν τῇ βαθμίδι τῆς φήμης, ἐν ἣ ὁ Φαβρίκιος εἶχεν ἤδη ἀνέλθῃ, ἦτο γνωστὸν ὅτι μεγάλη τῷ ἐξοφραζέτο περιουσία καὶ ἦδη μέγιστα τὰ ἔσοδά του ἦσαν ἐπιζήλια. Τοῦτο ἐπίσης ἠδύνατο νὰ εἶνε ἰσχυρὸν θελήγηρον διὰ κόρην ἀνατραφεῖσαν ἐν πλούτῳ καὶ καταπονηθείσαν ἐκ τῶν στερησέων.

Ἐν ὀλίγαις λέξεσι, μολοντί διὰ παντός μέσου προσεπάθει νὰ πείσῃ ἐαυτὸν ὅτι ἦσαν ἀβέβαιοι οἱ φόβοι του, καὶ ὅτι ὁ ἀντιζήλος του θὰ εὐρίσκει τὴν Βεατρίκην ἐπίσης ἀκαμπτον, ὅσον τὴν εὖρε καὶ αὐτός, ὁ Πέτρος δὲν ἠδύνατο ν' ἀποδιώξῃ, οὐδὲ τὰς φοβεράς ἀγωνίας, οὐδὲ τὰς ἄλλας τῆς ζηλοτυπίας παραφοράς.

Εὐρίσκειν ἐν τῷ Φαβρίκιῳ ἐντιμότητα τρόπων, πρὸ τῆς ὁποίας ἦτο ἀναγκασίμως νὰ κλίνη τὴν κεφαλήν, ἐνῷ θὰ ἐθεώρει εὐτύχημά του, ἂν ἠδύνατο νὰ τῷ ριψὴ κατὰ πρόσωπον ὑβριστικὴν τινὰ μομφήν.

Μετ' αἰσθημάτων λοιπὸν συγγενούς πρὸς τὸ μῖσος ἀπεχωρίζετο, οἰμοὶ! τοῦ φίλου τῆς νεότητός του· εἰς τοῦτον δέ, ἔξ ἄλλου, ἡ μακρὰ συνιδάλλεις προύξενεσαν ἀλγεινὴν καὶ πλήρη ἀμφιβολιῶν ἐντύπωσιν. Ἡ φιλόφρων γλώσσα καὶ ἡ ἀπιθία τῆς φυσιογνωμίας τοῦ μαρκησιου δὲν ἤρουν ν' ἀποκρύψωσι τὴν στενοχωρίαν καὶ τὴν ψυχράτητα, μετ' ἧς οὗτος ἦκουσε τὴν ἐκμυστήρευσιν του.

Ἄλλ' ἀφοῦ ἐσκέφθη ἐπὶ μικρὸν, ἠρμήνευσε τὴν στάσιν του ταύτην δι' ὑποθέσεως, ἠτις τῷ ἐφαίνετο πιθανή. Ἀναμφιβόλως ἐκ πρώτης ὄψεως παρουσιάζετο τι δυνάμενον νὰ σκανδαλίσθαι τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι ἐνὸς ευγενούς, οἷος ὁ μαρκήσιος, βλέποντος ἀνθρώπων ἐκ ταπεινοτάτου γένους ἀξιοῦντα

τὴν χεῖρα κόρης τῆς ὑψηλῆς ἀριστοκρατίας καὶ σχεδὸν συγγενούς του.

Οὕτω καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἐν τῷ σταδίῳ τῶν φιλικῶν σχέσεων των ὁ Φαβρίκιος ἠσθάνετο ἐπιπλέονσαν ἀνωθεν τῆς πρὸς τὴν τέχνην ἀγάπης τοῦ Πιερώων ἀξίωσιν τινὰ ἀριστοκρατικῆς ἐκ μέρους τοῦ προστασίας, καθ' ἣν ὁ φίλος ἐπαρουσιάζετο ὡς Μαικήνας. Ὁ καλλιτέχνης ἐμεῖδια τότε διαλογιζόμενος ἐν τῇ σοφίᾳ, καὶ τῇ δικαιοσύνῃ του ὅτι αἱ ἀδυναμίας αὐταὶ εὐρίσκονται ἐν τῷ αἵματι καὶ τὰς συνεχῶρι ἐυχαρίστω, ὅτε μάλιστα, ὅπως παρὰ τῷ φίλῳ του, συναδεύοντο ὑπὸ ἀληθοῦς εὐγενείας αἰσθημάτων.

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας έγγραψε πρὸς τὴν βαρῶννη Δέ Μοντορόν, ὅπως ευχαριστήσῃ αὐτὴν διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν τῆς πρόσκλησιν, μετὰ δύο δὲ ἡμέρας ἐφθάνεν εἰς Γενέ συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς μικρᾶς Μαρκελλίας.

Η'
ΜΑΡΚΕΛΛΑ

Μαρκελλά, ἡ θυγάτηρ τοῦ ζωγράφου, ἦτο τότε ὠραία πενταετής κόρη ἔχουσα τὸ εὐρὺ καὶ πλήρες εὐφύιας καὶ σοβαρότητος μέτωπον τοῦ πατρὸς τῆς καὶ καλῶς στηριζομένη ἐπὶ τῶν λεπτοσυνῶν καὶ κομφῶν κνημῶν τῆς. Ἡ κυρία Δέ Μοντορόν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐκήρυξεν, ὅτι εἶχε τὸ ὕφος Ἰσπανίδος.

— Ἄλλως τε, προσέθηκε, καὶ ἡμεῖς ἐπίσης, αγαπητέ κύριε Φαβρίκιε, ὁμοιάζετε πρὸς Ἰσπανόν... Εἶθε βέβαιος, ὅτι δὲν εἶσθε τοιοῦτος;... Ἐνθυμούμαι, ὅτι εἶδον πρὸ δύο ἢ τριῶν ἐτῶν ἐν Ἄγιῳ Σεβαστιανῷ ταυρομάχων τινά, ὅστις αἶς ὁμοιάζειν ἐκτάκτως.

— Κολακεύομαι μεγάλως, κυρία μου, εἶπεν ὁ Φαβρίκιος, ἀλλ' εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ὁμολογήσω, ὅτι δὲν ἤμην ἐγώ.

Ὁ ὁμιλος τῶν εἰς Γενέ προσκεκλημένων εἶχεν ἐν μέρει ἀνενοήθη κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ζωγράφου, ἀλλὰ τὸ θῆλυ προσωπικόν, καίτοι ψυχρᾶθεν ὀλίγον ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Πιερώων, ἀπέμεινεν εἰσέτι πολυάριθμον καὶ ζῶηρον.— Αἱ γυναῖκες, εὐρίσκόμενα συνήθως ἐν τῇ ἀνάγκῃ τρυφερῶν ἐκδηλώσεων, ἐπιλαμβάνοντα μετὰ πολλῆς προθυμίας πάσης ἐντίμου εὐκαιρίας, ὅπως ἀσπασθῶσιν ἐν τῇ ἀντικείμενον. Τὸ πλήρες χάριτος μικρὸν ἄτομον τῆς Μαρκελλίας προσέβλεπε συνεπῶς τὰς θεραπευτικὰς διαχύσεις, ἃς τὸ φύλον τῆς τόσον ἀπειδῆς σπατάλαξ. Ἐκ τῶν κατοίκων τῆς ἐπαύλειος, μόνη ἡ δεσποινὶς Δέ Σαρτῶν ἔσχε πρὸς τὸ παιδίον ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν διερχομένη πρὸ αὐτῆς, μόλις τῇ ἀπέτεινε λέξεις τινάς διὰ τόνου βραχέως, ἀφηρημένου, σχεδὸν στρυνοῦ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαθημάτων τῆς ὑδατογραφίας, αἶτια ἐκ νέου εἶχον ἀρχίσθαι, οὐδὲ μίαν λέξιν συμπαθη ἀντήλλαξε μετὰ τοῦ πατρὸς περὶ Μαρκελλίας.

Αὐτὴ ἡ ἴδια μικρὰ ἠσθάνετο τὴν περιφρόνησιν, ἣν τῇ ἐξεδήλου καὶ ἐφοβεῖτο τὸ υπερήφανον καὶ ὠροῖον ἐκεῖνο πλάσμα. Ὁ Φαβρίκιος ἠγνόει ἐντελῶς τὴν δεινοτάτην δοκιμασίαν, ἣν ὑπέστη ἡ Βεατρίκη, δοκιμασίαν, ἧς ἡ ἐντύπωσις ἐπέλεξεν ἐτι τὸν νοῦν

τῆς. Πληγωθεὶς δὲ ἐν τῇ πατρικῇ του στοργῇ, ἐθεώρησε τὴν ὄρφανὴν ἀναισθητον, ματαίαν καὶ ἀνευ καρδίας· ἐσκέφθη ἐάν ποτε τὰ ἴδια αὐτοῦ αἰσθημάτων ἠδύνατο νὰ προσδοκᾷ τὴν ἐλαχίστην ἠχώ, ἐκ τῆς κλεισμένης ἐκείνης καρδίας· ἐσκέφθη ἐπίσης μετ' ἀνησυχίας ἐάν ἐξακολουθῶν νὰ ἐπιδικῆ τὸ ἐρωτικὸν τοῦτο ὄνειρόν του, δὲν ἐριφρονιδύνευσ τὴν εὐτυχίαν τῆς θυγατρὸς του, ἣν ἐλάτρευεν. Ὅλην τὴν πρώτην ἐβδομάδα, μετὰ τὴν ἐπιάνοδόν του εἰς Γενέ, διήλθεν ἐν τῇ ἀγωνίᾳ ταύτῃ.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου, πρῶταν τινὰ γοητευτικὴν ὁ ζωγράφος ἐκάθητο πρὸ τῆς εἰσοδοῦ τοῦ περιβόλου, ἀναμένων τὴν Βεατρίκην, ἧτις ἠγογγύρει ὀλίγον, νὰ ἐλθῇ εἰς τὸν μῆτρον. Ἡ Μαρκελλά ἐπαίξε καὶ ἔτρεχεν ἐμπροσθέν του· τὰ ξηρὰ φύλλα ἔτριζον ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς. Ἀνά πᾶσαν στιγμὴν διέκοπτε τὰ παιγνιδία τῆς καὶ πλησιάζουσα τὸν πατέρα τῆς τῷ ἐπαρουσίαζε τὴν παρειὰν τῆς. Εἶχε δι' αὐτὸν περιποιησίους μικρᾶς γυναικούλας. Μετασκευάζε τὸν κόμβον τοῦ λαμποδέτου· ἐκαθίζε τὸν κοριοτόν τοῦ ἐνδύματός του· ἐτύλισσε περὶ τὸν τράχηλόν του μανδύλιον ὅπως τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν δρόσον τῆς νυκτός.

Ἀνακαλύψασα ἐν τῇ χλόῃ ὄψιμα λευκάνθημα, ἰσχημάτισε μικρὰν ἀνοδοίσημον καὶ τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κομμοδότης τοῦ ζωγράφου διὰ καρφίδος, ἣν ἀπέσπασεν ἐκ τῆς κόμης τῆς· εἶτα δέ, καθήμενη εἰς τρόπον ὅπως νὰ τὴν καλύπτῃ εὐσχήμως τὸ φόρεμά τῆς, καὶ θωπεύουσα τὸν πατέρα τῆς: — Εἶσαι καλά, πατέρα; εἶπεν· ἐγὼ εἶμαι θαυμάσια!... Εἶνε τόσον εὐμορφον τὸ δάσος.

Ἡ συγκινητικὴ αὐτῆ σκηνὴ εἶχεν ἀπὸ τινῶν λεπτῶν μάρτυρα. Ἡ δεσποινὶς Δέ Σαρτῶν ἐξερχομένη ἐκ τῆς ἐπαύλειος καὶ φέρουσα μετ' ἐαυτῆς τὸ χρωματοκλιβῶτιον, ἐπλησίασε χωρὶς νὰ τὴν ἔνοήσουν ἰσταμάτησε, καὶ διὰ τῆς σοβαρᾶς φωνῆς τῆς εἶπεν: — Ἀγαπᾶσθε πολὺ οἱ δύο σας; — Εἶμεθα τὸ πᾶν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον, ἀπήνησεν ὁ Φαβρίκιος ἐγειρόμενος.

(Ἐπειτα).

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1884

Διευθυντής Ἰωάννης Μ. Δαμβέργης

Γραφεῖον ἐδ. Πανεπιστημίου 59

Συνδρομὴ Ἑλλείδος δραχ. 10 Ἐξωτερικῶ φρ. χρ. 12

Τὸ φύλλον πωλεῖται κατὰ Σάββατον λ. 10.

Τὸ παράρτημα κατὰ Δευτέραν λ. 10

Παράρτημα τῆς « Ἐβδομάδος »

ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΤΙΕ

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ

Ὁδὴ καταλόβη 5 παραρτήματα

Πωλούμενα ἢ ἀποστελλόμενα ἀντὶ λ. 50

Τὸ βον φυλλάδιον πωληθήσεται τὴν προσεχῆ Δευτέραν 14 Μαΐου

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΟΡΝΙΘΕΣ

(Μῦθος Κριεῶφ)

Τὰ κάλλη ἡμέρας φωτεινῆς ποθήσας ἄπολαύσῃ
Ὁ αἶετος ἐπέταξε φηλὰ στὸν οὐρανόν·
Νὰ ἰδῇ τὰ ὕψη θέλης, τὰ μέρη νὰ θαυμάσῃ,
Ὅπου γινούσιν τὸν κεραυνόν.

Τέλος ἀφοῦ κάρφωσε τοῦ οὐρανοῦ τὸ χρῶμα,
Κατέβη καὶ ἐκάθησε εἰς ἀποθήκης δόμα,
Ἄν καὶ παρόμοιο καθίσμα δὲν εἶνε ζηλευτόν
διὰ τὸν αἶετο.

Ἄλλ' ἔχουσε παραεινία κ' οἱ βασιλεῖς ἀκόμα.
Ἰσως ἠθέλησε τιμὴ νὰ κάμῃ εἰς τὸ δῶμα.
Ἰσὼς κἀνεὶν κἀβίωμά κατέλληλο δὲν εἶχε,
Ἡ πιθανὸν βαλαντιδιὰ, βράχος νὰ μὴν ὑπέρχε,
Δὲν ἔβρω τὴν ἰδάν σου ἄλλ' εἰς αὐτὴ τὴ στήν.
Ἄφοῦ ὀλίγο ἐμεινε, σηκώνεται καὶ φεύγει
καὶ κάθηται παρὲς ὁ ἄλλο δόμα.

Τότε μὴ δρῦν' ἀνοῖξε τὸ θύραρον τῆς στομά.
καὶ μ' ἄλλη δρῦν' ἀρχίσθη τὴν ὄμιλ' αὐτῆ·
— Πέε με γιαιετὶ τοῦ ἀετοῦς τιμοῦν, ἀγαπητή;
διὰ τὸ πέταμά των, ἴσως, τὸ μεγάλο;
Πλὴν εὐκόλα κ' ἐγὼ πέτω ἀπὸ ἴνα δόμα σ' ἄλλο.
Εἶνε μεγάλη μας λοιπὸν, φρονὸν, ἀνοήσια
Ἡ γυνή μας αὐτῆ,
Ὅτι οἱ αἶετο!

Μὰς ὑπερβαίνον στήν ἀΐα·
Μάτια καὶ πόδια ἔχουσι κ' αὐτοὶ ὅσα καὶ μῆς·
καὶ εἶδες πρό μου εἰς στιγμῆς
Ὅτι ὡσὺν ταῖς δρῦντες πετοῦνε χαμηλὰ.
Βαρέθηκε ὁ αἶετος τὰ λόγια τὰ τρελλὰ
καὶ λέγει: — Δέν με φαίνεται αὐτὸ πού λές, σοστό.
Συμβαίνει εἰς τὸν δεσπ

Κ' ἀπὸ ταῖς δρῦντες αὐταῖς πικρὰ κατὰ νὰ πετιθῇ,
Ἄδυνατ' ὁμοῦ ἀνοῖθα τὰ σύννερα νὰ φθῆσῃ»

Ὅταν τὴν εὐφραν, φίλε, κρίνης,
Μὴ μάτην κοπιᾷξῃς·
Τὰ μέρη τῆς ἔδδύναται ἢ λεπτολογαρίζῃς,
Ἄλλ' ὅ,τι εἰς αὐτὴν αἰσθάνεσαι καλόν,
Ἐθέχον, ὕψηλόν,
Προσπάθει εὐδυνεῖσθαι αὐτὸ νὰ διακρίνησ.

Π. Α. ΑΣΙΑΤΗΣ

ΠΕΡΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Κύριε Διευθυντά τῆς Ἐβδομάδος.

Σεῖς βέβαιος ὁ γνωρίζων τὸ ὄνομα, ὅπερ κρύπτεται ὑπὸ τὸ ψευδώνυμόν μου, δύνασθε ἐν ἀνάγκῃ νὰ μαρτυρήσῃτε ἐνώπιόν τῶν ἀναγνωστῶν σας, ὅτι δὲν εἶμαι οὐδ' ὁ ὄσιος Ὀνούφριος σκανδαλίζομενος μετὰ κάθε τι, οὐδὲ μεμψιμοῖρος ἐξ ἐπαγγέλματος τὰ πάντα εὐρίσκων κακῶς ἔχοντα παρ' ἡμῖν. Ἐγὼ δὲ ὁ ἴδιος ὁμοιωθῶ, ὅτι ἐκ καρδίας ἐθέλωσα ἡμέραν τινὰ ἀναγνοῦς κατὰ περὶ τῆς σχολαστικότητος ἐνδὸς διδασκαλίου τῆς φωνητικῆς μουσικῆς, ὅστις διὰ νὰ μὴ σκανδαλιζῶνται αἱ μαθήτριά του, ἀντικατέστησε τὴν ἐν τινι ἄδομένῳ ποιήματι λέξιν ἔρωε διὰ τῆς: γέρος!...

Ὅστε ἔχετε νὰ κάμητε μετ' ἀνθρώπων ὅλους διόλου ἐλευθερόφρονα, προοδευτικὸν καὶ πάσης σχολαστικῆς σκωρίας ἀπηλλαγμένον.

Δύνασθε ἐν τούτοις νὰ μοὶ ἐξηγήσῃτε τὸν λόγον δι' ὃν φοβερά ἐταράχθησαν τὰ νεῦρά μου τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτομαγιάς ὅτε περὶ τὴν θην μ. μ. διερχόμενος ἔβωθεν τοῦ Ἄρρα κείου— ἠκούσατε; τοῦ Ἄρρα κείου— ἤκουσα τριακοντάδα

γλυκυτάτων φωνῶν ἐν ἀγγελικῇ ἁρμονίᾳ ἀδουσαν τὸ ἦσμα:

Ἄρατον εἶνε ἂν περιβάλλει
Τὸ μέτωπόν μου δάφνης στεφάνῃ
Ἄλλ' εἶνε βίον, ὄνειρος, πλάνη
Νὰ σὲ θωπεύῃ κόμη λυτῆ
Καὶ νὰ σὲ θάλλῃ κόρης ἀγάλη
Κ' ἐρωτευμένον νὰ σὲ κρατῇ.

Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν εὐτυχῶς ὄλη μου ἡ φιλοδοξία εἶχεν ἀπορροφηθῆ ὑπὸ τῆς πείνης. Ἄλλ' ἂν κατὰ τυχὴν ὠνειροπόλου στερφάνας ἐκ δάφνης ἦτο δίκαιον νὰ διαλύσωσι τὸ γλυκὺ ὄνειροπόλημα καὶ νὰ μοὶ ὑποδείξωσι ἄλλο, τίνες; αἱ μαθήτριά του Ἄρρα κείου;

Μετὰ πεντηκοντάδα βημάτων σκεφθεὶς καλῆτερον ἀπεφάσισα νὰ θεωρήσω τὸ πρᾶγμα ὡς ἀκουστικὴν ἀπάτην καὶ οὐδένα νὰ κατηγορήσω. ἀλλὰ κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν— ἀπὸ πεντηκοντάδος βημάτων— ἤρχετο εὐκρινέστατα τὸ ἦσμα νὰ μοὶ προσθέσῃ:

Καὶ ν' ἀποθάνω θέλω ἐκπέων.
Εἰς στήθος πάλλον καὶ ἀπαλόν.

Εἰς τὴν σκέψιν τοῦ θανάτου— ἔστω καὶ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας— ἐταράχθησαν ἀράγε τὰ νεῦρά μου ἢ κατὰ τῶν συγχρόνων ποιητῶν ἐξηγέρθη ἡ ὀργή μου τῶν μὴ σκεφθέντων βεββία νὰ γράψωσιν οὐδὲ ἐν ἀθώωτερον καὶ διδασκικώτερον ποιήμα, ἀφοῦ τούτο εὐρήθη ὡς καταλλήλοτερον νὰ φάλληται ἐν τῷ ἀνωτάτῳ παρ' ἡμῖν παρθεναγωγείῳ;

Δέν νομίζετε καὶ σεῖς, κύριε Διευθυντά, ὅτι πταίουσιν οἱ ... ποιηταὶ;

Ὁ Δικαίτης

Σημ. Α. Ἐβδ. Τόσον δικαίαν καὶ ἄσπον λεπτὴν εὐρίσκομεν τὴν εἰρωνείαν τοῦ φίλου Διαβᾶτου, ὅπως τὸν διαβεβαίωσεν ὅτι ὁ ἀρκῆρη αὐτῆ ὅπως μὴ ἀκουσθῇ πλέον ὑπὸ τῶν διερχόμενων ἐκ τοῦ Ἄρρα κείου τὸ ἐν λόγῳ ἦσμα. Θὰ ἐνοήσωσι καὶ θὰ φιλοτιμηθῶσιν οἱ ... ποιηταὶ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐδῶρθησαν τῷ βασιλόπαδι Γεωργίῳ ἕξος μετὰ χρυσοῦς καὶ ἀδαμαντοκοσμῆτου λαβῆς. — Νέα σιδηροδρομικὴ γραμμὴ κατασκευασθήσεται ἀπὸ Μπαλλοῦ τῆς Παρνασσίδος μέχρις Ἰτέας. — Ὁ ἐν Ἀθῆναις σὺλλογος τῶν κυριῶν ὑπὲρ τῆς γυναικείας παιδείας ἀπεράσισε τὴν ἴδρυσιν προτύπου παρθεναγωγείου. — Ἀγγλικὴ τῆς ἐταιρίας ἐπρότεινε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κυβερνήσιν νὰ προμηθεύσῃ πρὸς χρῆσιν τοῦ στρατοῦ ἐπαναληπτικὰ ὄπλα Μάνλιγγερ· ἡ δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς 14 ἑκατομύρια δρ. — Ἀπεβίωσεν ἐν ταῖς φυλακαῖς Χαλκίδος ὁ πρῶην Βουλευτῆς Κεφαλληνίας καὶ ἀνώτατος δικαστικὸς ὑπάλληλος Ράκος Χοιδᾶς. — Τὴν παρεβῆσαν Κυριακὴν ὁ σὺλλογος «Βύρων» ἐτέλεσε πολιτικὸν μνημόσυνον εἰς τὸν πρό τινας ἀποθάνοντα καθηγητὴν Ἰωάννην Σούτσον. — Ἐν τῶς ὀλίγοι ἀποφασισθήσεται ἡ διοχέτευσις ἐν Ἀθῆναις τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης Στυμφαλίας. — Ἀλλῃ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ κατασκευασθήσεται ἀπὸ Πατρῶν εἰς Τρίπολιν. — Ἐκ τῶν βεβαιωθέντων καὶ εἰσπραχθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως τοῦ 1890, ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, ἐβεβαιώθησαν ἐσοδα δρ. 7,884,234.10 καὶ εἰσπραχθήσαν δρ. 7,609,985.12. Κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ χρονικὸν διάστημα ἐπληρώθησαν ἐσοδα τακτικὰ δρ. 6,832,611.25, ἔκτακτα δὲ δρ. 2,940,341, ἦτοι ἐν ὄλῳ δρ. 9,772,952.25.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ἡ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσας ἐν Ρωσίᾳ περιωρίσθη εἰς τὰ κλασσικὰ

γυμνάσια. — Προσεχῶς τελεσηθῶσονται στρατιωτικὰ γυμνάσια τοῦ Βουλγαρικῶ στρατοῦ ἐν τῷ πεδίῳ τῶν μαχῶν τοῦ 1885. — Ἐν Ζανζιβάρῃ ἡ Γερμανοὶ κατέλαβον ἀνευ ἀντιστάσεως τὴν Κιλούαν. — Ὁ Βουλευτῆς Βούδων πρότεινε ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων νὰ καταργηθῇ ὁλοσχερῶς ὁ φόρος τῆς κορινθιακῆς σταφίδος, ἀλλ' ἡ πρότασις ἀπερρίφη διὰ ψήφων 275 κατὰ 184. — Ὁ ἐν Ἀφρικῇ διαμένων Ἐβλιν πασσᾶς κινδυνεύει ν' ἀπολέσῃ τὴν ὄρασιν. — Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἰταλίας εἶνε 30,947,306 κάτοικοι, ἀπὸ 1ης δὲ Ἰανουαρίου 1882 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1889 ὁ πληθυσμὸς ἠξήθη κατὰ 2,487,678 ψυχάς. — Κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις συνεχρομένην προσεχῶς διεθνῇ τηλεγραφικῇ συνδιάσκεψιν, ἡ Γερμανία θὰ προτεινῇ ἵνα τὰ ευεργετήματα τοῦ ταχυδρομικοῦ συνδέσμου ἐπεκταθῶσι καὶ ἐπὶ τῆς τηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας. — Ἡ Σερβικὴ κυβερνήσις ἐν μυστικῇ συνεδριάσει ἐψήφισεν ἔκτακτον πίστωσιν 10,000,000 φράγκων ὑπὲρ ἐξοπλισμῶν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Εἰς τὰς μετ' ὀλίγας ἡμέρας γενησομένης ἔσρατας τοῦ ἐν Μομπελιὲ Πανεπιστημίου παρασταθησετὰ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ὁ πρύτανης κ. Μ. Χατζημιγάλης. — Τῇ 6 Φεβρουαρίου τοῦ προσεχῶς ἔτους ἔορτασθήσεται ἐν Ρωσίᾳ ἡ χιλιετηρία ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Θωαύτου, ὁ δὲ καθηγητῆς κ. Πλατόνωφ συνέγραψε πλήρες σύγγραμμα περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τοῦ Ἑλληνοσ ἱεράρχου. — Γενόμενος τὴν παρεβῆσαν ἔβδομάδα τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ σὺλλογου «Παρνασοῦ», ἐξελέγησαν ἐπίτιμος μὲν πρόεδρος ὁ καθηγητῆς κ. Κ. Παπαρηγόπουλος, πρόεδρος ὁ δικηγόρος κ. Σ. Μπαλάνος, ἀντιπρόεδρος οἱ κκ. Τ. Ἡλιόπουλος καὶ Ἰ. Βάμβας, γενικὸς δὲ γραμματεὺς ὁ κ. Μ. Λάμπρος. — Κατὰ τὸ παρὸν ἔτος θὰ συνέλθῃ ἐν Κιέβῳ Ἑλλαῖκὸν συνέδριον, ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα ἔχον, ἵνα ὄρῃσι Κυριλλικὸν ἀλφάβητον ὅμοιον παρὰ πᾶσι τοῖς Σλαῖοις καὶ προσέτι κοινήν Σλαυτικὴν γλώσσαν.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Ἐφευρέθη συσκευή προαγγέλλουσα τὰς τυρκαϊκὰς. Σύγκεται ἐκ σωλήνος ὕαλινου 20 ἑκατοστομέτρων μήκους καὶ 2 διαμέτρου, συγκολληθεὶς δὲ κατὰθεν μετὰ πορώδους ἀγγείου, ἀνωθεν δὲ μετὰ μικροῦ ὑδραργυρικοῦ μανομέτρου ὀλίγον ἀνωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑδραργύρου ὑπάρχουσι δύο ἐκ λευκοχρῶτου ἠλεκτρόδια κωδωνοκρουστικῆς μηχανῆς ὅταν ὁ ἀήρ θερμανθῇ βαθυδόν, διαπιῦνει διὰ τοῦ πορώδους ἀγγείου ἐκ τῆς συσκευῆς καὶ οὐδὲν νεῖον φαίνόμενον παράγεται, ὅταν ὁμοῦ ὁ ἀήρ θερμανθῇ ἀποτόμως ἔνεκεν ἀρκαμένης τυρκαϊκᾶς, δὲν προφθάνει νὰ ἐξελθῇ διὰ τοῦ ἀγγείου, ἀλλὰ διαστελλόμενος ἀνωψοῖ τὸν ἐν τῷ μανομετρικῷ σωλήνῳ ὑδραργύρου ὅπως ἀνωψούμενος συγκοινωνεῖ τὰ δύο ἠλεκτρόδια καὶ τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, τιθέμενον οὕτως ἐν κυκλοφορίᾳ, παράγει ἰσχυρὰν κωδωνοκροσίαν καὶ ἀγγέλλει οὕτω τὴν τυρκαϊκάν. — Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1890 μέχρι σήμερον ἀνεκαλύφθησαν τρεῖς νεοὶ τηλεσκοπικοὶ πλανῆται μετὰ τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Διός· οὗτοι δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν πλανητῶν τούτων ἀνεβιβάσθη εἰς 290.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Χθὲς ἐκλείσεν ἡ Καλλιτεχνικὴ ἐκθεσις τοῦ «Παρνασοῦ», ἐβεβαίωθησαν δὲ ὑπὸ τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπείας, ἐν τῇ προσωπογραφίᾳ: διὰ χρυσοῦ μὲν μεταλλίου ὁ κ. Σωιδᾶς, δι' ἄργυρου δὲ ὁ κ. Ἰ. Οἰκονόμος· ἐν τοῖς σκαριφήμασι: διὰ χρυσοῦ μὲν ὁ κ. Ν. Γκούζης, δι' ἄργυρου δὲ οἱ κ. Ροῖλός, Σιγάλας καὶ τὸ «Ἄστυ» ἐν τῇ ὑδατογραφίᾳ: διὰ χρυσοῦ ὁ Γ. Γαλιλινᾶς. Εἰς τὰς συνθέσεις διὰ χρυσοῦ ὁ κ. Α. Φιλadelphεύς, καὶ διὰ τὰ ἐπιτραπέζια ἔλαβον ἄργυρου μὲν οἱ κ. Ν. Βώκος καὶ Β. Κωνσταντοῦλος, χαλκᾶ δὲ οἱ κ. Γρονδάλ, Γεωργαντᾶς, Λεμπέσης καὶ ἡ κ. Ἀμοιράδακη. — Ἡ πινακοθήκη τῶν Βουζελλῶν ἐπιλουτέσθη ἐσχάτως δι' εἰκόνας τοῦ Ροῦδενος περιχωσῆς τέσσαρας κεφαλὰς μαύρων, ἧτις εἶχεν ἀγο-

